

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

10/2024

Listopad

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 11. 2024
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám listopadové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Před 35 lety se začala obrazně a fyzicky drolit Berlínská zeď, která po několik desetiletí symbolizovala rozdělení německého národa na lidově-demokratickou východní část a spolkovou západní část. Následným sjednocením silně zaostalé komunistické NDR a hospodářsky silné SRN vznikl sice jeden německý stát, ovšem proces spojení byl (a nadále je) pro obě části značně komplikovaný a v podstatě nedokončený. V zemi jsou nadále jasně patrné dělicí linie mezi bývalou západní a východní částí. Specifika celého tohoto dlouhého procesu se snaží v rubrice Podrobně k tématu přiblížit přehledový článek s názvem „Dva státy ve státě: ozvěny SRN a NDR ve sjednoceném Německu“. Komentáře a úvahy ve světovém tisku si všimají především patrných rozdílů v životní úrovni, ale i demografii a vnímání německé identity. Dnes, v kontextu výzev jako pandemie a válka na Ukrajině, probíhají diskuse o budoucnosti solidárního příspěvku a potřebě dalších reforem.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský
člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

OECD vydalo výroční publikaci **Taxing wages 2024**: tax and gender through the lens of the second earner, viz:

https://www.oecd.org/en/publications/taxing-wages-2024_dbcbac85-en.html.

V říjnu byla OECD publikována srovnávací zpráva **Tax administration 2024**: comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies, viz:

https://www.oecd.org/en/publications/tax-administration-2024_2d5fba9c-en.html.

Publikováno na webu MF

Fiskální výhled ČR – listopad 2024 :

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/fiskalni-vyhled/2024/fiskalni-vyhled-cr-listopad-2024-57688>

Makroekonomická predikce – listopad 2024:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2024/makroekonomicka-predikce-listopad-2024-57608>

Vánoční provoz v Odborné knihovně MF

Rádi bychom Vás upozornili, že ve dnech 23. - 31. 12. 2024 bude Odborná knihovna MF uzavřena. Děkujeme za pochopení.

Ostatní služby v oblasti informační podpory poskytované oddělením 5904 - Informační podpora a knihovna zůstávají zachované.

V případě urgentní potřeby lze i v období Vánoc zaměstnance Odborné knihovny MF kontaktovat e-mailem: knihovna@mfcr.cz nebo telefonicky na lince: 257 042588.

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Dva státy ve státě: ozvěny SRN a NDR ve sjednoceném Německu	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	17
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	19
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	25
Informatika. Počítače	27
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	27
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	27
Podnik a podnikání	28
Pojišťovnictví. Sociální péče	30
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	31
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	31
Právo.....	33
Statistika. Demografie. Sociologie	37
Účetnictví	37
Veřejná správa	38
Veřejné finance. Rozpočet.....	40
Životní prostředí	42
Ostatní	44
Přehled nových knih.....	50

Dva státy ve státě: ozvěny SRN a NDR ve sjednoceném Německu

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5904, [Informační podpora a knihovna](#). [Archiv vydaných čísel](#)

9. listopadu uplynulo 35 let od tiskové konference, která stála na počátku pádu Berlínské zdi, a v důsledku se tak stala nejen jedním ze symbolů rozpadu tehdejšího východního bloku, ale i sjednocení dvou německých států. Člen ústředního výboru SED Günther Schabowski fakticky nesprávně oznámil, že chystaná uvolnění podmínek překročení vnitroněmecké hranice NDR a SRN vstupují v platnost „ihned a neprodleně“, čímž nevědomky spustil dominový efekt, který vedl ke konci východoněmeckého režimu a následnému procesu sjednocení. 40 let odlišného vývoje v obou státech se však podepsalo nejen na podobě a struktuře hospodářství, ale i na specifické identitě občanů obou států, která v řadě ohledů přetrvává i navzdory skutečnosti, že ve sjednoceném státě dospěla celá jedna generace.

Proces sjednocení byl v hospodářské a finanční rovině tvořen systémem dohod a integračních opatření, především v oblasti měnové a hospodářské unie. Tato opatření byla stvrzena tzv. „státní smlouvou“ (*Staatsvertrag*), oběma stranami přijatou 1. července 1990, a NDR tak k tomuto datu přejala klíčové části právního řádu SRN¹. Samotné sjednocení obou států pak vstoupilo v platnost 3. října 1990, a následovalo mu zavedení souboru podpůrných ekonomických projektů, majících za cíl co nejdříve srovnat životní úroveň států bývalé NDR se spolkovými zeměmi bývalého západního Německa, známé pod souborným názvem *Aufbau Ost*². Předmětem projektů byl rozvoj infrastruktury, urbanismu, ochrany životního prostředí, ale i podpora podnikání a v širším smyslu transformace z plánovaného hospodářství na tržní model. Spolu s privatizací se jednalo o procesy, jimiž prošly v různé formě všechny státy bývalého východního bloku, vč. postsovětských zemí. Součástí *Aufbau Ost* byly programy *Solidarpakt I* a *II*³, běžící v letech 1995-2004 a 2005-2019 s těžištěm činnosti v majetkovém vypořádání a financování obcí a místních samospráv, a především zavedení tzv. „solidárního příspěvku“ (*Solidaritätszuschlag*, též zkráceně *Soli*)⁴ jako prostředku financování.

Solidární příspěvek, zavedený od 1. 1. 1995, stanovuje 7,5% odvod z příjmů fyzických i právnických osob, od roku 1998 snížený na 5,5 %. Příspěvek, ukotvený v *Solidarpakt II*, měl původně platit do roku 2019; po překročení tohoto termínu nedošlo k jeho úplnému zrušení, ale postupnému omezování skupin, jichž se příspěvek týká. Blíže se tomuto vývoji věnuje článek Martina Greiveho a Jana Hildebranda pro *Handelsblatt*⁵, shrnující změny v roce 2021, kdy byl solidární příspěvek ukládán na základně průměrného ročního příjmu. Koncem roku 2024 se debata ohledně zachování či ukončení solidárního příspěvku posunula dále směrem k jeho postupné redukci, vlivem pandemie koronaviru, hospodářských dopadů války na Ukrajině a následné energetické krize sílí z konzervativní části německé politické scény podpora jeho úplného zrušení. Jeho plátce tvoří podle *Institut für deutsche Wirtschaft* v současnosti přes 6 milionů fyzických osob s příslušnou příjmovou hladinou a přes 600 000 kapitálových společností;

¹ Der Weg zur deutschen Einheit. In: *Landeszentrale für politische Bildung Baden-Württemberg* [online]. Letzte Aktualisierung: August 2023, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.lpb-bw.de/weg-zur-deutschen-einheit>

² Aufbau Ost. In: *Bundeszentrale für politische Bildung* [online]. 2016, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/kurz-knapp/lexika/lexikon-der-wirtschaft/18713/aufbau-ost/>

³ Solidarpakt. In: *Bundeszentrale für politische Bildung* [online]. 2016, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/kurz-knapp/lexika/lexikon-der-wirtschaft/20546/solidarpakt/>

⁴ Solidaritätszuschlag. In: *Bundeszentrale für politische Bildung* [online]. 2016, [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.bpb.de/kurz-knapp/lexika/lexikon-der-wirtschaft/20620/solidaritaetszuschlag/>

⁵ GREIVE, Martin, HILDEBRAND, Jan. Soli-Aus: für wen der Zuschlag jetzt automatisch wegfällt und wer aufpassen muss. In: *Handelsblatt* [online]. 28. 1. 2021 [cit. 2024-11-1]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/steuersenkung-soli-aus-fuer-wen-der-zuschlag-jetzt-automatisch-wegfaellt-und-wer-aufpassen-muss/26606326.html>

zrušení příspěvku by v letech 2020-2028 přineslo snížení jejich odvodů o 122 miliard eur. Spolkový ústavní soud také v současnosti projednává stížnost na protiústavnost pokračování příspěvku po roce 2019⁶.

Pozoruhodným prvkem, který provází většinu snah o vysvětlení stále trvajících rozdílů mezi „novými“ a „starými“ spolkovými zeměmi, je setrvačnost: státy bývalé NDR dodnes naráží na podobné problémy jako během existence socialistického státu. Přímo se to týká omezení plynoucích z plánovaného hospodářství, neflexibilního průmyslu a odlivu oborových kapacit, stárnoucí populace a nižší HDP ve srovnání se spolkovými zeměmi bývalého západního Německa. Dlouhodobými vzorci v německém hospodářství se zabývá příspěvek Axela Lindnera *Zur Wirtschaftskraft deutscher Regionen aus langfristiger Perspektive*⁷, který zkoumá regionální rozdíly v hospodářské produktivitě spolkových zemí a jejich setrvalost v časovém období od roku 1925 do roku 2018. Všimá si, že vyšší míra růstu, spjatá s lokálně nadprůměrnou měrou investic a inovací, je dlouhodobě typická pro Sasko, Durynsko a širší oblast Berlína. Příčinami dlouhodobého zaostávání východních spolkových zemí se zabývá i text Reinta E. Groppa a Olivera Holtemöllera *Die Garstige Lücke*⁸. Snaží se nalézt odpověď na otázku příčin 20-25% zaostávání i navzdory obvykle předpokládanému dvacetiletému horizontu, po němž mělo dle konvergenční teorie dojít k vyrovnání rozdílů. Původ trvajících rozdílů nacházejí již v době založení obou německých států v roce 1949, v případě NDR zejména v nižší míře industrializace a plánovaném hospodářství, kdy východní Německo započalo svou existenci s o 1/3 nižším HDP *per capita*, než jeho západní soused, a díky řadě faktorů se tento rozdíl postupem času prohluboval⁹. Blíže se také věnuje kapitole privatizace a její roli při zpomalení tamní ekonomiky, a související zvýšené nezaměstnanosti (která však od roku 2005 setrvale klesá) vlivem uzavření cca 3700 neprivatizovaných či neprivatizovatelných podniků. Poukazují také na zkrácení pracovního trhu prostřednictvím subvencí, udržujících nerentabilní podniky v provozu, a na rozdíl ve výsledné produktivitě. Tamní firmy jsou také charakteristické nižší ochotou přijímat rizika, což vede dlouhodobě ke stabilnímu prostředí soukromého sektoru, které ale pomaleji přijímá inovace a dle slov autorů se k nim „chová bezmála nedůvěřivě“.

Článek R. E. Groppa a O. Holtemöllera doplňuje statistika hospodářských dat, srovnávající vývoj mj. HDP, nezaměstnanosti, průměrné mzdy a demografických faktorů východních a západních spolkových zemí od sjednocení do roku 2022, publikovaná na portálu Statista.de¹⁰. Statistika srovnává zmíněné hodnoty ve stavech v letech 1991 a 2022. Statistiky svědčí o stárnoucí populaci, úbytku obyvatel (ze 14,6 mil. v roce 1991 na 12,6 mil. v roce 2022) a pracovní síly (6,8 mil. oproti 6 mil.), ale i razantním růstu HDP (ze 108 na 435 mld. eur). Vyčerpávající rekapitulaci vývoje hospodářských a souvisejících dat přináší souhrn tzv. Národních účetnictví (*Volkswirtschaftliche Gesamtrechnung*) NDR v letech 1950-1989¹¹, sestavený Gerhardem Heskem; ačkoli se jedná spíše o pramen vhodný pro oblast hospodářských dějin, přináší vysoce odborný přehled vývoje hospodářství NDR až do sjednocení včetně metodických poznámek.

⁶ Soli-Wegfall könnte Betriebe um 65 Milliarden Euro entlasten. In: *Faz.net* [online]. 11. 11. 2024 [cit. 2024-11-15]. Dostupné z: <https://www.faz.net/agenturmeldungen/dpa/soli-wegfall-koennte-betriebe-um-65-milliarden-euro-entlasten-110103274.html>

⁷ LINDNER, Axel. Zur Wirtschaftskraft deutscher Regionen aus langfristiger Perspektive: Alte Muster werden in Ostdeutschland langsam wieder sichtbar. In: *Leibnitz-Institut für Wirtschaftsforschung Halle* [online]. 18. 12. 2019 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: https://www.iwh-halle.de/publikationen/detail/zur-wirtschaftskraft-deutscher-regionen-aus-langfristiger-perspektive-alte-muster-werden-in-ostdeutschland-langsam-wieder-sichtbar?tx_iwh_publicationdetail%5BshowAllPages%5D=true&cHash=9f011a646a52bc066f9b99d0df206726

⁸ GROPP, Reint, HOLTEMÖLLER, Oliver. Die garstige Lücke: warum Ostdeutschland auch 30 Jahre nach der Vereinigung um 20 % ärmer ist als der Westen. In: *Leibnitz-Institut für Wirtschaftsforschung Halle* [online]. 4. 3. 2019 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://www.iwh-halle.de/themen/ostdeutschland>

⁹ Entwicklung des Bruttoinlandsprodukts (BIP) in der Bundesrepublik Deutschland und der Deutschen Demokratischen Republik in den Jahren 1950 bis 1989. In: *Statista.de* [online]. September 2009 [cit. 2024-10-30]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1055086/umfrage/einwicklung-des-bip-in-der-bundesrepublik-und-der-ddr/>

¹⁰ RUDNICKA, J. Gesamtwirtschaftliche Daten von Ost- und Westdeutschland im Vergleich in den Jahren 1991 und 2022. In: *Statista.de* [online]. September 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/207076/umfrage/gesamtwirtschaftliche-daten-von-ost-und-westdeutschland-im-vergleich/>

¹¹ HESKE, Gerhard. Volkswirtschaftliche Gesamtrechnung DDR 1950-1989: Daten, Methoden, Vergleiche. In: *HRS Supplement 21 (2009)* [online]. 2009 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/28587>

Příčinami rozdílu v produktivitě se zabývá článek *Die Ost-West-Produktivitätslücke: Die Rolle von Produktspezialisierung, Produktpreisunterschieden und physischer Produktivität* M. Mertense a S. Müllera¹². Autoři v něm blíže vysvětlují problematiku agregované produktivity a vznášejí dvě hypotézy, které by rozdíl mohly vysvětlit: rozšířené pracoviště („extended workbench“)¹³ a cenové rozdíly v rámci stejných kategorií zboží. Ani jedna z hypotéz není v rámci vymezené metodiky studie dostatečně potvrditelná, v závěru práce ale přináší teorii nižší reputace firem na východě země. Systematičtější pak problematiku nahlíží studie J. Ragnitze *Der Produktivitätsrückstand Ostdeutschlands: Eine unendliche Geschichte*¹⁴. Bere v potaz dlouhodobá regionální specifika, hledá paralely mezi tempem regionálního rozvoje ve východních a západních spolkových zemích a poukazuje na nerovnoměrné rozložení hospodářského výkonu. Jako charakteristický prvek vidí odlišnou strukturu průmyslu a různé průměrné velikosti podniků: 96 zaměstnanců na východě a 146 na západě, při relativně malém počtu velkých firem právě ve východní části a její nižší míře industrializace.

Nové spolkové země dlouhodobě zaostávají i ve výši soukromého majetku a důchodů, jak vyplývá ze zprávy Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung *30 Jahre Wiedervereinigung: Erwerbstätigkeit und Renteneinkommen haben sich eingeglichen, sind aber noch nicht einheitlich*¹⁵. Pozitivní vývoj zaznamenala míra nezaměstnanosti žen, která z 22 % v roce 1991 klesla na 4 % v roce 2020. Odlišný vývoj zaměstnanosti také stojí za rozdíly ve výši důchodů: zatímco v případě mužské populace je průměrný důchod ve východních spolkových zemích o 8 % nižší, v případě žen tento rozdíl tvoří bezmála 50 % (statistika se týká samostatně žijících osob). Nižší je také využití vlastních úspor jako příjmů v důchodovém věku a příjmy plynoucí z osobního majetku. Demografickou situaci, primárně ale stavy rozpočtů spolkových zemí se zabývá zpráva Kristiny van Deuverden *Bevölkerungsschwund setzt ostdeutsche Länder und Kommunen dauerhaft unter Sparzwang*¹⁶. Studie člení vývoj do třech etap: první do poloviny 90. let, charakteristickou snižováním markantního rozdílu v HDP a podpůrnými programy (*Aufbau Ost*), druhou v letech 1995-2010, charakteristickou „Solidární smlouvou“ a stabilizací místních a zemských rozpočtů, a třetí fází od roku 2011, příznačné přebytkovými rozpočty. Pozitivní vyznění bilance je vyváženo relativně nižší měrou investic a zejména inovací¹⁷, a setrvalé klesajícím počtem obyvatel zemí bývalé NDR. V predikci zpráva předkládá data do roku 2050, na jejichž základě jmenuje demografickou situaci jako přední problém nových spolkových zemí, kdy prioritní roli hraje systém důchodového zabezpečení. Tato situace tak bude i nadále zatěžovat místní rozpočty i navzdory jejich nízkému zadlužení ve srovnání se „starými“ spolkovými zeměmi¹⁸.

Nejucelenější přehled všech oblastí, které jsou pokládány za významné pro integraci nových spolkových zemí, je tzv. *Bericht zum Stand der deutschen Einheit* (Zpráva ke stavu německé jednoty), vydávaná od

¹² MERTENS, Matthias, MÜLLER, Steffen. Die Ost-West-Produktivitätslücke: Die Rolle von Produktspezialisierung, Produktpreisunterschieden und physischer Produktivität. In: *Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung Halle* [online]. 11. 4. 2022 [cit. 2024-11-6]. Dostupné z: https://www.iwh-halle.de/en/publications/detail/die-ost-west-produktivitaetsluecke-die-rolle-von-produktspezialisierung-produktpreisunterschieden-und-physischer-produktivitaet?tx_iwh_publicationdetail%5BshowAllPages%5D=true&cHash=9f011a646a52bc066f9b99d0df206726

¹³ Termín „extended workbench“ v kontextu výroby znamená outsourcing vybraných procesů či úkolů externí subjektům, což firmě umožňuje hlubší soustředění na výsledný produkt při různé míře delegace kompetencí a zodpovědnosti.

¹⁴ RAGNITZ, Joachim. Der Produktivitätsrückstand Ostdeutschlands: Eine unendliche Geschichte. In: *ifo Dresden berichtet* [online]. 2024(1) [cit. 2024-11-7]. <https://www.ifo.de/publikationen/2024/aufsatz-zeitschrift/produktivitaetsrueckstand-ostdeutschlands>

¹⁵ 30 Jahre Wiedervereinigung: Erwerbstätigkeit und Renteneinkommen haben sich angeglichen, sind aber noch nicht einheitlich. In: *Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung* [online]. 16. 9. 2020 [cit. 2024-11-7]. Dostupné z: https://www.diw.de/de/diw_01.c.799176.de/30_jahre_wiedervereinigung_erwerbstaetigkeit_und_renteneinkommen_haben_sich_angeeglichen_sind_aber_noch_nicht_einheitlich.html

¹⁶ DEUVERDEN, Christina van. Bevölkerungsschwund setzt ostdeutsche Länder und Kommunen dauerhaft unter Sparzwang. In: *DIW Wochenbericht 39/2020* [online]. 2020 [cit. 2024-11-7]. Dostupné z: https://www.diw.de/de/diw_01.c.799552.de/publikationen/wochenberichte/2020_39_2/bevoelkerungsschwund_setzt_ostdeutsche_laender_und_kommunen_dauerhaft_unter_sparzwang.html

¹⁷ Forschung in den Bundesländern. In: *Bundesbericht Forschung Innovation* [online]. 2021 [cit. 2024-11-5]. Dostupné z: <https://www.bundesbericht-forschung-innovation.de/de/Laender-in-Zahlen-1729.html>

¹⁸ RUDNICKA, J. Verschuldung der Bundesländer in Deutschland 2024. In: *Statista.de* [online]. September 2023 [cit. 2024-10-31]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/157124/umfrage/schuldenstand-der-bundeslaender-2010/>

roku 1997. O rok později vznikl úřad Pověřence spolkové vlády pro Východní Německo, který navazuje na obdobné funkce, existující od roku 1985 (v době před sjednocením existovala funkce spolkového tajemníka pro vnitroněmecké vztahy¹⁹). Zpráva za rok 2024²⁰ se vedle otázek vývoje průmyslu, ochrany životního prostředí a pracovního trhu zabývá spíše společenskými, politickými a kulturními tématy a vnitroněmeckou a evropskou integrací. Vzhledem k výsledkům zemských voleb je také akcentován rozměr identity a demokratických hodnot, jak ve smyslu náležitosti k Evropské unii, tak v rámci sjednoceného německého státu. Samotné používání termínu „Ostdeutschland“ jako označení geografického, hospodářského a sociologického prostoru svědčí o míře individuality a svébytnosti spolkových zemí bývalé NDR.

Samotné faktické sjednocení SRN a NDR do jednoho státu uzavřelo kapitolu německé historie, která měla svůj původ v poválečných okupačních zónách. Čtyři desetiletí diametrálně odlišného politického, společenského a hospodářského vývoje se však do regionů a obyvatel vtiskly natolik výrazně, že je vnitroněmecké hranice v mnoha ohledech stále patrná i bezmála 35 let od sjednocení. Pro srovnání vývoje lze doporučit i starší článek bývalé pracovnice Odborné knihovny MF Lucie Horáčkové *Třicet let od pádu Berlínské zdi: sjednoceni, anebo stále rozděleni?*²¹ z ledna 2020.

---

¹⁹ Beauftragter der Bundesregierung für Ostdeutschland . In: *wikipedia.de* [online]. 2024 [cit. 2024-11-15] https://de.wikipedia.org/wiki/Beauftragter_der_Bundesregierung_f%C3%BCr_Ostdeutschland

²⁰ Ost und West. Frei, vereint und unvollkommen: Bericht zum Stand der deutschen Einheit 2024.

In: *Die Bundesregierung: Bundeskanzleramt* [online]. 24. 9. 2024 [cit. 2024-11-15] <https://www.publikationen-bundesregierung.de/resource/blob/2277952/2310968/34e86346b0ef75cd501c5890e4ae8515/zum-stand-der-deutschen-einheit-2024-download-bkamt-data.pdf?download=1>

²¹ HORÁČKOVÁ, Lucie. Třicet let od pádu Berlínské zdi: sjednoceni, anebo stále rozděleni? In: *Finanční a ekonomické informace: dokumentační bulletin MF* [online]. 1/2020 [cit. 2024-11-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2020/financni-a-ekonomicke-informace-1-2020-37420>

Daně

Ingo van Lishaut

"Vereinfachte Unternehmenssteuer"? : Analyse des Berichts der Expertenkommission vom 12.7.2024 an den BMF

"Zjednodušené podnikové zdanění"? : analýza zprávy expertní komise z 12.7.2024 pro spolkového ministra financí

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 18, S. 825-835

Autorský komentář k zprávě expertní komise, svolané na podzim 2023 spolkovým ministrem financí Ch. Lindnerem pod vedením prof. Wolfganga Schöna. Zpráva z 12.7.2024 se zabývá oblastmi průběžného zdanění podnikatelských subjektů, přeměn a sanace podniků, jejich mezinárodního zdanění a digitalizace, procesů a daňových kontrol. Metodicky komentuje jednotlivé části zprávy ve jmenovaných oblastech. V kapitole o průběžném zdanění se věnuje modelu rozšířené opce, vyměřovacího základu daní z výnosů, podnikové dani, zdanění společného podnikání, skupinovému zdanění a ztrátám. Kapitola o přeměnách a sanaci není vnitřně členěna a komentuje především otázky ve vztahu k § 2 zákona o dani z příjmů a § 3 a § 8 zákona o korporátní dani. Kapitola o mezinárodním zdanění komentuje problematiku dvojího zdanění a zdanění při vystěhování podniku ve smyslu § 6 vnějšího daňového zákona. - Poznámky.

Raymond Feen

2B or not 2B?

B2B a B2C transakce z pohledu DPH

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 213-219

Od zavedení tzv. opatření rychlé nápravy u DPH (VAT quick fixes) a jednoho správního místa (one stop shop, OSS) spoléhají firmy, které dodávají zboží zákazníkům v jiných členských státech EU, při rozhodování, zda jde o transakci typu B2B či B2C, na informace, jež jim poskytují sami zákazníci. Autor v článku rozebírá různé situace z praxe, kdy může být posouzení, zda jde o B2B či B2C transakci, poněkud obtížné. Článek se mj. dotýká obchodního modelu "dropshipping" či např. prodeje tzv. "skupině čtyř" (group of four). V jedné z podkapitol je citována i judikatura k tématu. - Poznámky.

Jan Hildebrand

56 Prozent Reichensteuersatz? : Bundeshaushalt

Sazba 56 procent u "daně pro bohaté"? : spolkový rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 201 (17.10.2024), S. 6-7

SPD plánuje v rámci širší reformy snížit daňovou zátěž až 95 % plátců, s odpovídajícím posunem zdanění k vysokopříjmovým skupinám. Osoby s ročními příjmy nad 280 000 eur v současnosti spadají do 45% sazby daně z příjmů, jsou rovněž také plátcí solidárního příspěvku; 1% zvýšení daňové sazby by spolkovému rozpočtu přineslo ročně cca 1 mld. eur. Podle ministra financí Ch. Lindnera by plánované daňové úlevy znamenaly nutnost zvýšit sazbu vysokopříjmových skupin až na 56 %, spolu se solidárním příspěvkem pak na 59 %. Uvedení plánu v praxi je považováno za nepravděpodobné.

Felix Desmyttere and Lars Vanneste

Compatibility of the DAC6 obligations to report cross-border arrangements with fundamental rights : a green light from the Advocate General?

Kompatibilita povinnosti oznamovat přeshraniční uspořádání dle DAC6 se základními právy : zelená od generálního advokáta?

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 7, p. 298-312

Pohled na závazky vyplývající z evropské směrnice č. 2018/822/EU (DAC6) s ohledem na unijní primární právo, zejména na Listinu základních práv Evropské unie. Autoři shrnují a kriticky analyzují názor generálního advokáta N. Emiliou v rámci případu C-623/22 ohledně žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Cour constitutionnelle (Ústavní soud Belgie) ze září 2022. Případ se týká slučitelnosti povinnosti oznamovat přeshraniční uspořádání (v rámci výměny informací pro daňové účely) dle DAC6 se zásadami rovnosti a nediskriminace, zákonnosti v trestních otázkách, právní jistoty a práva na soukromí. Autoři rozebírají názory generálního advokáta na jednotlivé

předběžné otázky a domnívají se, že posílil subjektivní prvek v rámci zásady zákonnosti, osvětlil globální strukturu a rámec oznamovací povinnosti a potvrdil proporcionalitu tohoto režimu v souvislosti s právem na dodržování soukromého a rodinného života. - Poznámky.

Kamya Chandra, Tanushka Vaid, Pramod Varma

Creating value for taxpayers

Tvorba hodnoty pro daňové poplatníky

Finance & development, Vol. 61, (2024) No. 3 (September), p. 50-54

Článek je zaměřen na způsoby, jakými mohou rozvojové země motivovat své obyvatele k odvádění daní. Hlavní myšlenka je, že při pocížení pozitivní změny ze strany státu bude veřejnost více motivovaná k přiznávání příjmů a odvádění daní. Autoři se zde odkazují na země jako jsou Indie, Brazílie a Thajsko, které zavedly volně dostupné systémy digitálního placení. Přes tyto systémy mohou i obyvatelé v odlehlých částech země mj. elektronicky platit za služby, komunikovat se státem, nechávat si digitálně vyplácet příjmy od zaměstnavatele nebo platit daně. Článek dále popisuje ideální způsob zavádění těchto systémů ve třech krocích.

Nicola Galleani d'Agliano

Does a fixed establishment have an impact on the place of taxation of goods?

Má stálá provozovna pro účely DPH vliv na místo zdanění zboží?

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 242-247

V nedávném případě "SC Adient" (C-533/22) projednávaném před Soudním dvorem EU byla řešena otázka smluvního vztahu mezi dvěma firmami z jedné nadnárodní skupiny při dodání služeb a jeho vlivu na vznik stálé provozovny pro účely DPH (fixed establishment). Autor v článku analyzuje situaci, která se týká rovněž stálých provozoven, ale při dodání zboží - rozebírá různá ustanovení v evropské směrnici o DPH a zkoumá vliv existence stálé provozovny na způsob zdanění při dodání hmotného zboží. V příspěvku autor odkazuje na judikaturu SDEU. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Doručování v judikatuře správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 10, s. 38-47

Komentovaný výběr judikatury z oblasti doručování písemností v souvislosti se správou daní. Autor nejprve shrnuje východiska nejzajímavějších starších judikátů, poté se věnuje rozhodnutím Nejvyššího správního soudu z období 2022-2024. Ta se týkala nesprávně doručených platebních výměrů, proti kterým však bylo podáno odvolání, a prekluze; doručování do datové schránky v případě, že právnická osoba nemá statutární orgán; doručování zástupci, bývalému advokátovi, který je ve výkonu trestu a má zneprístupněnou datovou schránku; nemožnosti žalovat nevyhovění žádosti o navrácení lhůty v předchozí stav. Další rozsudky řešily elektronický platební výměr dodatečně vytištěný a znovu podepsaný ručně a odeslaný poštou; kontrolní hlášení podané přes portál finanční správy bez zaručeného el. podpisu, následně potvrzené emailem na zveřejněnou podatelnu ministerstva financí se zaručeným el. podpisem.

Pasquale Pistone, Joao Félix Pinto Nogueira, Sergio Messina, Alessandro Turina and Ivan Lazarov

The European Commission's transfer pricing proposal : an initial legal assessment

Návrh směrnice o převodních cenách od Evropské komise : úvodní právní posouzení

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 7, p. 285-297

Článek přináší předběžné právní hodnocení návrhu evropské směrnice o převodních cenách v EU, jež se snaží o integraci klíčových zásad převodních cen do evropského práva. Analýza se zaměřuje na skutečnost, zda návrh splňuje obecné zásady evropského práva, na sladění návrhu s další sekundární daňovou i nedaňovou legislativou a na posouzení souladu s mezinárodním daňovým rámcem. Autor rozebírá jednotlivé články návrhu směrnice se zaměřením na povinnost využít princip tržního odstupu (arm's length principle) a jeho harmonizaci. Identifikuje rovněž několik problémových oblastí návrhu a jejich možné důsledky. - Poznámky.

Christian Amand

Has VAT become complex because of its methods of interpretation?

Stala se DPH příliš složitou kvůli metodám její interpretace?

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 234-241

Na jarní konferenci Mezinárodní asociace pro DPH (International VAT Association, IVA) zazněla otázka, proč je evropský systém DPH tak složitý, když před několika desítkami let ještě takto komplikovaný nebyl. Autor v této souvislosti rozebírá v článku možné důvody této složitosti. Důvodem mohou být mj. různá omezení při interpretaci evropské legislativy ze strany různých subjektů, otázky týkající se toho, jak "číst" evropskou směrnici, aspekty související s formou jejího přijetí do národní legislativy, otázka závaznosti názoru Výboru pro DPH (VAT Committee), interakce s jinými pravidly i výklad ze strany soudů. - Poznámky.

Petr Gola

Jak vysoká je daň z příjmu u průměrné mzdy v zemích OECD?

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 10, s. 37-38

Stručné porovnání efektivní sazby daně z příjmů u průměrné mzdy ve vybraných členských státech OECD. Efektivní sazba daně z příjmů v ČR je u průměrné mzdy poměrně nízká, činí pouze 9,3 % z hrubé mzdy. V článku jsou rovněž srovnány výše průměrné mzdy (nejvyšší je ve Švýcarsku, Lucembursku, na Islandu, v Dánsku, Nizozemsku a Norsku) a daňové výnosy daně z příjmů v zemích OECD. Autor dále přibližuje vývoj efektivní daňové sazby u pracovních příjmů v letech 2019-2023 v Česku.

Petr Vondraš

Jaké změny v DPH lze od ledna očekávat?

Účetnictví v praxi, Sv. 28, (2024) č. 10, s. 11-14

Průvodce velkou novelou zákona o dani z přidané hodnoty, která byla předložena v červnu 2024 Poslanecké sněmovně (tisk č. 726). Účinnost většiny 445 změnových bodů má nastat 1.1.2025, i když novela zahrnuje i ustanovení s pozdější účinností. Autor se věnuje změnám při registraci plátce, stanovení místa plnění u virtuálních přístupů na akce, zrušené fikci dodání po dovozu zboží a naopak zavedení fikce úhrady daně při pořízení nového dopravního prostředku plátcem.

Kateřina Devlin

Lhůty pro podání dodatečného daňového přiznání

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 22-26

Dodatečné daňové přiznání, resp. dodatečné vyúčtování, je prostředkem, kterým daňový subjekt požaduje po správci daně změnu poslední známé daně a kterým je zahájeno doměřovací řízení. Právní úprava stanoví pro podání dodatečného daňového přiznání lhůty, jejichž nedodržení může mít pro daňový subjekt nepříznivé následky. V příspěvku jsou představeny lhůty dle obecné právní úpravy a lhůty dle speciální právní úpravy pro dodatečné daňové přiznání na daň vyšší i lhůta dle obecné právní úpravy a lhůty dle speciální právní úpravy pro dodatečné daňové přiznání na daň nižší. Autorka rovněž zmiňuje lhůty související s dodatečným daňovým přiznáním na změnu údajů. - Poznámky. -- Vliv výzvy k podání dodatečného daňového přiznání na lhůtu pro stanovení daně viz s. 26-30.

Fernando Matesanz

The new EU VAT special scheme for small enterprises as of 1 January 2025

Zvláštní režim DPH pro malé a střední podniky v EU od 1. ledna 2025

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 203-209

V r. 2025 by mělo v EU dojít ke změně v tzv. zvláštním režimu DPH pro malé podniky, který vznikl již v r. 1977. Za určitých podmínek se osvobození od daně bude moci vztahovat na přeshraniční transakce. Autor v příspěvku nicméně poukazuje na určité "háčky", které mohou malým podnikům využívání schématu komplikovat. - Poznámky.

Gabriella Erdős

The newest Hungarian tax innovation : taxing flight departures

Nejnovější daňová inovace v Maďarsku : zdanění odletů

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 6, p. 270-276

Maďarsko upřednostňuje sektorové zdanění hrubých příjmů podniků a zavádí nové daně z obratu nebo hrubých zisků. Tento typ daní bývá typicky zaváděn v reakci na hospodářský pokles nebo nepředvídané události jako dočasné opatření pro vyplnění mezer ve státním rozpočtu. Článek představuje jednu z nejnovějších sektorových daní v Maďarsku, která vznikla rozšířením stávající místní živnostenské daně na příjmy z leteckých služeb. S účinností od 1.1.2024 tvoří odlety z letišť stálou provozovnu pro účely místní živnostenské daně. Změna právní úpravy nově definuje daňového poplatníka, stálou provozovnu (PE), čistý příjem a rozdělení daňového základu. Autorka zvažuje také mezinárodní aspekty této daně a kriticky hodnotí nastavení daně z odletů s ohledem na harmonizační snahy EU a potenciální diskriminační efekt. - Poznámky.

Cedric Pinsonnault

Non-residents doing business in Canada : GST overview and specific rules

Nerezidenti, kteří podnikají v Kanadě : přehled a zvláštní pravidla u daně ze zboží a služeb

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 210-212

Stručné představení kanadské daně ze zboží a služeb. V úvodu jsou popsány základní znaky systému (federální vs. provinční složka; sazby), následuje informace o tom, jaké prodeje podléhají dani, informace o elektronické fakturaci (e-invoicing) i o zvláštních pravidlech pro nerezidenty. V závěru je krátce zmíněna i tzv. daň z digitálních služeb (digital services tax).

René Offermanns

Overhaul of Dutch special regime for inbound expats

Přepřepočování holandského zvláštního režimu pro příchozí pracovníky ze zahraničí

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 6, p. 277-280

Příspěvek seznamuje s významnými změnami speciálního daňového režimu pro zahraniční pracovníky přicházející do Nizozemska (30%-ruling), které jsou účinné od 1.1.2024, a s dalšími změnami, jejichž plánovaná účinnost je od ledna 2025. Přibližuje pravidlo třiceti procent, které umožňuje zaměstnavatelům nabírajícím zahraniční pracovníky poskytovat paušální nezdaněné příspěvky na pokrytí dodatečných nákladů souvisejících s jejich prací v zahraničí. Změny přinášejí zejména zastropování výše mzdy, ke které může být příspěvek poskytnut, a snížení jeho procentní výše ze 30 na 20 procent. - Poznámky.

Daniela Endres-Reich, Alina Hamrik

Postrechtsmodernisierungsgesetz und Umsatzsteuer : praktische Auswirkungen der Neuregelung auf die Steuerbefreiung des § 4 Nr. 11b UStG: Postdienstleistungen im Wandel?

Zákon o modernizaci poštovního práva a daň z přidané hodnoty : praktické důsledky nových pravidel pro osvobození od daně podle § 4 č. 11b zákona o DPH: poštovní služby v procesu změn?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 73, (2024) Nr. 20, S. 749-753

Zákon o modernizaci poštovního práva (Gesetz zur Modernisierung des Postrechts – PostModG z 18.7.2024) vedle změn v poštovních službách přináší i změny v případech osvobození od daně z přidané hodnoty, definované v § 4 č. 11b zákona o DPH. Ten stanovuje konkrétní případy osvobození od DPH v případě poskytování poštovních a přepravních služeb „univerzálním poskytovatelem služeb“ (zejm. Deutsche Post AG), nicméně se týkal i případů mimo oblast poštovních a doručovacích služeb. Článek shrnuje stávající situaci ve smyslu § 4 č. 11b zákona o DPH, přináší přehled změn s důrazem na problematiku dílčích služeb a shrnuje nejvýznamnější otevřené otázky a sporné definice při aplikaci nového zákona. - Poznámky.

Vít Krivánek

Prekluze a daňové ztráty optikou zákona i judikatury

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 15-21

Článek se věnuje tématu prekluzivní lhůty pro stanovení daně s vazbou na daňovou ztrátu. Rozebírá právo odečíst daňovou ztrátu, uplatnění daňové ztráty v období, které není zdaňovací, i situace, kdy se

daňový subjekt nevzdal práva uplatnit daňovou ztrátu. Dále zvažuje situaci, kdy se subjekt nevzdal práva a současně uplatnil daňovou ztrátu zpětně a kdy se vzdal práva uplatnit ztrátu. Poté se zaměřuje na několik dílčích interpretačních nejasností, jež se v posledních letech objevily a byly judikovány Nejvyšším správním soudem. Jedná se o zákaz řetězení daňových ztrát (včetně rozsudku Heidrive); vliv faktického uplatnění ztráty na běh prekluzivní lhůty; a konkurenci § 148 odst. 3 daňového řádu a speciálního pravidla § 38r zákona o daních z příjmů (včetně rozsudku Bohemiachlad). - Poznámky.

Daniel Hušek

Prekluze v daňovém právu a lhůta pro stanovení daně

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 7-9

Stručné pojednání o pojmu prekluze a významu času v daňovém právu, o lhůtě pro stanovení daně i jejích předchůdcích ve starší právní úpravě. Lhůtu pro stanovení daně a navazující pravidla pro její výpočet upravuje daňový řád v § 148; uplynutím této lhůty dojde k zániku práva stanovit daň. Zákon také obsahuje pravidla, kdy může být lhůta pro stanovení daně modifikována. Daňověprávní otázky související se lhůtou pro stanovení daně jsou často posuzovány soudy, které pak dále vymezují mantinely jak pro správce daně, tak pro osoby zúčastněné na správě daní. - Poznámky. -- Viz také dodatečné přiznání daně po uplynutí prekluzivní lhůty viz Daně a právo v praxi č. 10/2024, s. 24-27.

Guglielmo Maisto

President's welcome : IFA Congress articles

Úvodní slovo předsedy : články vztahující se ke kongresu Mezinárodní fiskální asociace

Bulletin for international taxation, Vol. 78 (2024), No. 9/10, p. 343-346

V úvodním příspěvku zvláštního čísla časopisu, ve kterém jsou představena témata projednávaná na 76. ročníku kongresu Mezinárodní fiskální asociace (International Fiscal Association, IFA) pořádaném v říjnu 2024 v jihoafrickém Kapském městě, se autor zabývá jedním z těchto témat - mezinárodními daňovými spory, jejich prevencí a řešením. Daňovým sporům se pak věnuje i článek na s. 360-367. Většina dalších příspěvků se týká různých daňových témat v Africe, popř. Jihoafrické republice. - Poznámky.

Markéta Flanderková, Ondřej Grygar

Proč společnosti odcházejí z daňových rájů

Právní rádce, Sv. 32, (2024) č. 10, s. 16-17

Daňové ráje dlouho poskytovaly podnikům výrazné daňové výhody, v posledních letech však dochází k odchodům z těchto útočišť. Autoři v příspěvku shrnují hlavní důvody stojící za tímto trendem, zejména z oblasti mezinárodní spolupráce. Jedná se o dvoustranné dohody o výměně informací v daňových záležitostech (tax information exchange agreements, TIEAs), které slouží jako preventivní opatření proti daňovým únikům a zvyšují transparentnost daňového systému; o evropskou směrnici zaměřenou na prevenci zneužívání daňového systému pro praní peněz a financování terorismu a návazné povinnosti vyplývající z českého AML zákona i omezení vyhýbání se daňové povinnosti v zákoně o daních z příjmů. Autoři rovněž zmiňují reputační riziko, seznamy FATF identifikující jurisdikce se slabými AML opatřeními, potenciální neposkytování státní finanční podpory a omezení účasti na státních zakázkách.

Václav Benda

Pronájem a DPH

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 9, s. 17-23

Nájem movité i nemovité věci je pro účely zákona o DPH chápán jako poskytnutí služby, která je obecně zdanitelným plněním, případně osvobozeným plněním bez nároku na odpočet daně. Autor vysvětluje pojetí nájmu nemovité a movité věci v návaznosti na občanský zákoník a uvádí základní vymezení předmětu DPH a místa plnění u nájmu. Poté s využitím příkladů objasňuje aktuálně platná pravidla pro osvobození od daně u nájmu nemovitých věcí a rovněž podmínky, kdy nelze tento nájem osvobodit od daně. Dále přibližuje pravidla pro uplatňování DPH v případě nájmu movitých věcí, včetně krátkodobého pronájmu dopravního prostředku.

Lenka Lopatková

Překlad směrnice o převodních cenách

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 10, s. 33-37

Autorka přibližuje aktualizované znění Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy z r. 2022 (OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022). Směrnice přináší novou metodiku, jejíž doporučení by měl správce daně respektovat v případě daňové kontroly zaměřené na převodní ceny. Článek rozebírá změny, které aktualizované znění přináší oproti r. 2017. Jedná se zejména o pokyny k postupům při testování finančních transakcí (nová kapitola X), doporučení postupů při použití metody rozdělení zisku (doplnění části III kapitoly II) a o detailnější metodiku pro případy transferu nehmotných aktiv (nová příloha ke kapitole VI). Doplněno příklady.

Stephen Dale

Right to deduct : is the right absolute?

Právo na odpočet : je toto právo absolutní?

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 220-224

Autor se zabývá právem na odpočet u DPH v Evropské unii. Konstatuje, že členské státy mívají tendenci právo na odpočet omezovat z nepodstatných důvodů, podle Soudního dvora EU je ale nárok na odpočet základním právem, které zaručuje neutralitu evropského systému DPH. Omezit právo na odpočet lze pouze z důvodu podvodu či zneužívání. V příspěvku jsou předloženy případy projednávané před SDEU, které se dotýkaly formálního a skutkového stavu u práva na odpočet. - Poznámky. -- K právu na odpočet viz i další článek v čísle na s. 225-228 ("Right to deduct VAT on company cars: the French standstill clause tested by the QM case).

Ondřej Novák, Zdeněk Řehák

Rozbor "příkazu mateřské společnosti" jako specifického titulu pro doměření daně v oblasti převodních cen

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 69-72

"Příkaz mateřské společnosti", definovaný v metodickém pokynu Generálního finančního ředitelství, byl zaveden jako výslovný titul pro doměření daně. Jeho hlavním důsledkem je aplikace principu cen obvyklých i v situaci, kdy daňový subjekt uskutečňuje transakce s nespojenou protistranou, příp. i bez zapojení jakékoliv protistrany, na svůj účet, aniž by se nezbytně nutně účastnil výslovné transakce se spojenou protistranou. Jeho dosavadní aplikace je dána v zásadě pouze výkladově, a to stávající judikaturou. Autoři charakterizují očekávání správce daně u převodních cen a poté se detailně zaměřují na vymezení pojmu "příkaz mateřské společnosti" a na některá jeho slabá nebo nelogická místa. Uvádějí, že NSS stále nemá ukotveno, jak tento pojem pojmut (zda jako škodní událost nebo poskytování služby) a výklady se stále tvoří. - Poznámka.

Ruth Corkin

Single and multiple supplies : the UK perspective

Jediné a vícenásobné plnění : z pohledu Spojeného království

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 229-233

Autorka v příspěvku řeší otázku jediného či vícenásobného plnění, tj. posuzování, zda se jedná o jediné plnění skládající se z řady komponent s jedinou sazbou DPH nebo zda se jedná o vícenásobné plnění, které se skládá z individuálních plnění s různými daňovými sazbami. Předložena je britská legislativa k tomuto tématu, na několika místech je pak rovněž citována judikatura Soudního dvora EU. - Poznámky.

Václav Čepelák

Skrytá daňová kontrola a lhůta pro stanovení daně

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 31-34

Článek se věnuje vlivu skryté daňové kontroly na lhůty při správě daní. Autor pojmem skrytá daňová kontrola označuje extenzivní provádění vyhledávací činnosti správce daně (nejčastěji v podobě místního šetření). Rozebírá dopad na lhůtu pro stanovení daně dle § 148 daňového řádu, jejímž uplynutím zaniká pravomoc správce daně dotčenou daňovou povinností vyměřit či doměřit, a dokonce ji i kontrolovat. Dále analyzuje otázky vymezení okamžiku zahájení skryté daňové kontroly a náhled správních soudů

na tuto problematiku. Autor zdůrazňuje, že judikatura si pro závěr o skryté daňové kontrole žádá skutečně intenzivní podobu prověřování ze strany správce daně, a že vyhledávací činnost má své nezastupitelné místo při správě daní. Schéma ukazuje běh lhůty pro stanovení daně podle formálního zahájení daňové kontroly. - Poznámky.

Marie Velflová, Jiří Kostohryz

Specifika zdaňování příjmů plynoucích z a do Ruské federace a Běloruské republiky v roce 2024

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 56-61

Autoři shrnují základní pravidla zdaňování příjmů plynoucích do/z Ruska a Běloruska pro r. 2024 s ohledem na specifika, která přineslo přerušení provádění vybraných článků smluv o zamezení dvojímu zdanění s těmito zeměmi. Zohledňují rovněž důsledky loňského zařazení Ruska na evropský seznam států nespolupracujících v daňové oblasti (EU black list). Rozebírají režim zdanění příjmů zahraniční ovládané společnosti v Rusku (při dodanění se neberou v úvahu pouze tzv. zahrnované příjmy, ale veškeré příjmy, které ruská ovládaná společnost eviduje), problematiku plátce daně vyplácejícího zdanitelný příjem ruskému daňovému rezidentovi a příjmu se zdrojem na území Ruska přijatých českým daňovým rezidentem. Autoři uvádějí, že obdobně jako u ruských příjmů došlo i v případě příjmů vyplácených do Běloruska nebo přijatých z Běloruska v r. 2024 ke změně daňového režimu a podrobněji tyto změny představují. - Poznámky.

Rhys Bane

Status of interpretative mutual agreement procedures : case study

Postavení výkladových procedur vzájemné dohody (MAP) : případová studie

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 7, p. 320-323

Přiblížení aktuální judikatury i případů čekajících na projednání před holandskými soudy, které se týkají stavu procedur vzájemné dohody (mutual agreement procedure) vyplývajících z mezinárodních daňových smluv. Tyto MAP se využívají k řešení problémů a pochyb ohledně výkladu nebo použití daňové smlouvy. V článku jsou popsány výkladové procedury vzájemné dohody a jejich postavení po rozsudku holandského Nejvyššího soudu (případ 15/05839) z r. 2017 vztahujícího se k německo-nizozemské smlouvě o daních z příjmů z r. 1959. Dále autor analyzuje dva rozsudky týkající se brazilsko-nizozemské smlouvy o daních z příjmů a aktuálně projednávaný případ 23/01000 o belgicko-nizozemské daňové smlouvě. - Poznámky.

Pavlo Selezen

Tax code provisions on the specific case mutual agreement procedure : a commentary

Ustanovení ukrajinského daňového řádu o proceduře vzájemné dohody ve zvláštním případě : komentář

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 7, p. 324-329

Ukrajina má více než 70 daňových smluv, které obsahují procedury vzájemné dohody (MAP) pro zvláštní případy. Tyto MAP se však při porovnání jednotlivých smluv značně liší. Od ledna 2020 jsou součástí ukrajinského daňového řádu speciální postupy vzájemné dohody. Autor rozebírá osobní rozsah procedury vzájemné dohody podle čl. 108-1 daňového řádu i některé její věcné a procesní prvky. Následně navrhuje úpravy ustanovení o MAP s cílem zvýšit jejich účinnost a efektivitu. - Poznámky.

Marco Fuß, Axel Leonard

Vertrauensschutz bei der Differenzbesteuerung aus objektiver Empfängerseite

Ochrana jednání v dobré víře při zdanění marží z objektivního hlediska příjemce

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 73, (2024) Nr. 19, S. 715-720

Článek se podrobněji věnuje otázce povinnosti podnikatele dokazovat jednání v dobré víře v souvislosti s režimem ziskové přírážky. Problematika je představena na příkladu rozsudku Soudního dvora EU ve věci Litdana (C-624/15). Autoři konstatují, že v případě diferenčního zdanění se jedná o zvláštní přístup, nikoli o daňové zvýhodnění per se. Podnikatel je v tomto případě oprávněn spoléhat se na informace uvedené dodavatelem zboží. Princip dokazování považují za klíčový nejen u diferenčního zdanění, ale i v případě posuzování odpočtu daně na vstupu. - Poznámky.

Martin Černý, Tereza Homa

Vliv mezinárodního dožádání na běh prekluzivní lhůty

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 35-37

Zjišťování skutečností rozhodných pro správné stanovení daně u přeshraničních transakcí často není možné bez mezinárodní spolupráce. Článek se zaměřuje na institut mezinárodního dožádání a jeho vliv na běh lhůty pro stanovení daně, a to zejména ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu ČR. Nejprve seznamuje s teoretickými východisky dopadu mezinárodního dožádání na prekluzivní lhůtu. Návazně představuje vybraná rozhodnutí NSS a charakterizuje dopady judikatury na správní praxi. Uvádí, že v argumentaci daňových subjektů našla své místo i námitka účelovosti mezinárodního dožádání, rovněž je vždy nutné pečlivě zkoumat všechny podmínky mezinárodního dožádání, tedy jeho objektivní potřebu z hlediska možnosti získat požadované informace a současně relevanci pro konkrétní řízení i jejich případnou duplicitu.

Martin Děrgel

Změny oznamování příjmů plynoucích do zahraničí

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 10, s. 2-9

Shrnutí právní úpravy zdanění příjmů plynoucích z ČR do zahraničí. Autor vysvětluje, jak se daní příjem poplatníka, který není daňovým rezidentem, a jaké příjmy nerezidentů podléhají v ČR srážkové dani. Návazně se zabývá administrativní oznamovací povinností příjmů nerezidentů ze zdrojů v Česku a jejím rozšířením od dubna 2019. Upozorňuje na zákon č. 349/2023 Sb., měnící některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, který omezil rozsah oznamovaných příjmů nerezidentů nedaněných v ČR a přinesl i další změny oznámení (to je nově formulářovým podáním, povolené způsoby podání oznámení již nejsou uvedeny v ZDP, speciální údaje patřící do tohoto typu formulářového podání, úprava výjimky neoznamovaných, v Česku nedaněných příjmů).

Lenka Nováková, Matěj Nešleha, Veronika Ščigelová

Změny v oblasti daně z příjmů fyzických osob, pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění od 1.7.2024

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 45-50

Již v prvních měsících aplikování daňových změn vyplývajících z konsolidačního balíčku byla vybraná právní úprava znovu novelizována přijetím zákona č. 163/2024 Sb. Cílem bylo odstranit některé nepřesnosti v zákoně o daních z příjmů a v dalších zákonech. Článek přináší shrnutí těchto změn (nový daňový režim nepěněžitého benefitu v podobě zajištění školky zaměstnavatelem; sjednocení přístupu k zaměstnaneckým akciovým a opčním plánům z pohledu odvodu pojistného; změny v oblasti osvobození příjmů z prodeje nemovitých věcí; změna v daňovém režimu stravování bývalých zaměstnanců po jejich odchodu do starobního důchodu). Dle názoru autorů tato novela nevedla k zjednodušení daňového systému, naopak zavedla další výjimky do zákona o daních z příjmů vč. velmi komplikovaných retroaktivních přechodných ustanovení. - Poznámky. -- Ke stravování bývalých zaměstnanců viz Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 11-12/2024, s. 108-110.

Roland Wacker

**Zum ertragsteuerrechtlichen Transparenzprinzip in der jüngsten Rechtsprechung des BFH
K principu transparentnosti ve smyslu práva daně z příjmů v nejnovějších rozsudcích Spolkového finančního dvora**

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 19, S. 877-889

Příspěvek shrnuje vývoj postoje německého Spolkového finančního dvora (BFH) k uplatnění principu transparentnosti. Zaměřuje se na rozsudky z 24.2.2024 (IV R 27/21) a z 26.9.2023 (IX R 13/22), které jsou posuzovány v kontextu stávající legislativy, zejm. zákona o modernizaci práva obchodních společností (MoPeG) a § 39 odst. 2 č. 2 AO (Abgabenordnung, odvodový řád). Rozhodnutí zohledňují „vnitřní“ a „vnější“ perspektivu subjektu nabytí příjmů ze společného podnikání. Rozsudky jsou uvedeny ve zstručněné formě, analyzovány z pohledu uvedené daňové legislativy a stručně z hlediska ústavního práva. Autor poukazuje na skutečnost, že ačkoli bude problematika soudem pravděpodobně upravena, mohou mít deklaratorní účinek. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí**Sv. 29, (2024) č. 10**

Změny oznamování příjmů plynoucích do zahraničí (s. 2-9); Sleva na dítě jako možnost snížení daňové povinnosti (s. 10-11); Dotace v zemědělství z účetního a daňového pohledu (s. 12-14); Spolupráce osob bez platby pojistného na sociální pojištění (s. 15-20); Jeden den ve zdravotním pojištění (s. 21-23); Zamyšlení nad možností dodatečně přiznat daň po uplynutí lhůty pro stanovení daně (s. 24-27); Tvorba a čerpání opravných položek a režim statutárních fondů (s. 28-32); Překlad směrnice o převodních cenách (s. 33-37); Doručování v judikatuře správních soudů (s. 38-47).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále**Sv. 25, (2024) č. 11-12**

Živelní pohroma: daňové řešení škod (s. 3-6); Registrační povinnost poplatníka - změny (s. 7-10); Studium na vysoké škole a podnikání (s. 11-12); Sleva na dani z příjmů na manžela (s. 16-18); Prodej cenných papírů a podílu obchodní korporace (s. 23-29); Daň z nemovitých věcí (s. 30-34); Vymezení obratu pro účely DPH (s. 35-38); Kontrolní hlášení - pokuty (s. 39-43); Zboží, které je předmětem spotřební daně (s. 44-46); Právo stavby a DPH (s. 47-52); Rezervy na opravy - depozitní podmínka (s. 53-59); Příjem z věcného břemene (s. 69-70); Rizika doručování - pracovní právo (s. 73-76); (Ne)rovné zacházení se zaměstnanci (s. 79-80); Kdy je jiná délka výpovědní doby (s. 81-82); Náhrada za ztrátu na výdělků: skončení PN (s. 88-91); Minimální mzda - pracovněprávní nároky zaměstnanců (s. 96-99); Pracovní poměr - vznik a skončení (s. 100-103); Přejedání práv a povinností z DPP na jiného zaměstnavatele (s. 106-109).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2024, č. 21**

Automobil pořízený na úvěr se zajištěním dluhu převodem vlastnického práva - zákon o daních z příjmů, odpisy, výdaje na spotřebované PHM, zákon o DPH (s. 1-3); Nárok na odpočet daně v prvním a posledním přiznání v rámci registrace plátce (s. 4-7); Tiché víno, hroznová šťáva - DPH - dotazy a odpovědi (s. 7); Vstupní cena domu - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2024, č. 22**

DPH a daň z elektřiny u "sluníčkové" elektřiny z fotovoltaik (s. 1-4); Výpočet spotřeby PHM - dotazy a odpovědi (s. 4); Daňové řešení škod v souvislosti se živelní pohromou - škoda na zásobách, škoda na hmotném majetku, vzniklá škoda jako daňový výdaj, škoda způsobená živelní pohromou, neznámým pachatelem, daňové řešení nákladů spojených s likvidací zásob, likvidace stavebního díla v důsledku škody (s. 5-8); Nacení spotřebovaného paliva zaměstnancem pro soukromé účely - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2024, č. 20**

Technické zhodnocení pohledem DPH - sazby daně, nárok na odpočet, dlouhodobý majetek vytvořený vlastní činností, úprava odpočtu v době užívání a při prodeji, technické zhodnocení pronajatého majetku (s. 1-3); Neziskové organizace a DPH - 3. část - včetně změny v pravidlech pro odpočet DPH navržené v novele zákona o DPH (s. 4-6); Předmět a rozsah plnění na daňovém dokladu u stavební činnosti - dotazy a odpovědi (s. 6); Nákup zboží z Číny - dotazy a odpovědi (s. 7); Režim jednoho správního místa - dotazy a odpovědi (s. 7); Sazba DPH při dopravě - dotazy a odpovědi (s. 8); Truhlářské práce v režimu přenesení daňové povinnosti - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2024, č. 21**

Zásada neutrality a proporcionalita v DPH (s. 1-3); Dotazy a odpovědi: Prodej budovy a DPH (s. 4); Zahraniční fakturace včetně DPH (s. 4-5); Faktura za knihy a DPH (s. 5); DPH u marketingové kampaně na sociálních sítích (s. 5); Mezinárodní nákladní přeprava z hlediska DPH (s. 7); Nepeněžní příjem zaměstnance a DPH (s. 8); Přeprava zboží lodí a DPH (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2024, č. 22

Časté chyby při podávání kontrolního hlášení (s. 1-5); Dotazy a odpovědi: Režim přenesení daňové povinnosti ve vazbě na vedlejší činnost základní školy (s. 5-6); Krácení DPH koeficientem (s. 6); Daňová kontrola a DPH (s. 6-7); Vrácení DPH ze Švýcarska (s. 8); Přefakturace ubytování v Německu (s. 8).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Jesse Schreger, Pierre Yared, and Emilio Zaratiegui

Central bank credibility and fiscal responsibility**Důvěryhodnost centrálních bank a fiskální odpovědnost**

The American Economic Review, Vol. 114 (2024), No. 3 (Insights), p. 377-394

Autoři v novém keynesiánském modelu zkoumají interakci měnové a fiskální politiky - zabývají se tím, do jaké míry může konzervativní centrální banka (s tzv. "jestřábím postojem") zlepšit fiskální disciplínu. Je určeno, jak se mění emise státních dluhopisů v reakci na změnu postoje centrální banky (vyšší či nižší "jestřábovost"). Vliv postoje centrální banky na vydávání dluhopisů je podle autorů nemonotónní. V případě vysoké výchozí úrovně přísnosti centrální banky vede mezní nárůst protiinflačního postoje k poklesu vydávání dluhopisů (a naopak při nízké výchozí úrovni "jestřábivosti"). - Poznámky.

Filip Ostrihoň, Boris Fišera

Constructing prediction regions for exchange rate path forecasts the potential of calibration**Konstrukce predikčních oblastí pro předpovědi směnných kurzů potenciál kalibrace**

Finance a úvěr, Vol. 74, (2024) No. 4, p. 432-472

Studie porovnává simultánní predikční oblasti a bootstrapové společné predikční oblasti pro predikce vývoje směnného kurzu eura a amerického dolaru. Blíže se věnuje problematice kalibrace modelů na základě analýzy chybovosti předpovědí a metodiky měření přesnosti intervalů. Za současného stavu považují autoři bootstrapové predikční oblasti za spolehlivější metodu z hlediska nepodmíněného pokrytí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2024.04.03>

By Asger Lau Andersen, Niels Johannesen, and Adam Sheridan

Dynamic spending responses to wealth shocks : evidence from quasi lotteries on the stock market**Dynamické reakce výdajů na majetkové šoky : zjištění ze situací, které jsou podobné loteriím, na akciovém trhu**

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 3 (Insights), p. 434-452

Autoři s využitím dat z Dánska za osmileté období zkoumají, jak domácnosti přizpůsobují svou spotřebu v reakci na šoky na akciovém trhu. V souladu s hypotézou o permanentním důchodu je reakce spotřeby na šok bezprostřední a přetrvávající. Vyčíslen je také mezní sklon ke spotřebě a je určeno, jak se mění v čase. - Poznámky.

Susana Callao, José I. Jarne, David Wroblewski

Earnings Forecasts Accuracy : international Evidence of the Impact of the Covid-19 Pandemic**Přesnost predikcí příjmů : mezinárodní důkazy dopadu pandemie covid-19**

Finance a úvěr, Vol. 74, (2024) No. 4, p. 473-499

Studie zkoumá vliv pandemie koronaviru na přesnost ekonomických předpovědí ve vybraných regionech (Evropa, Asie, Severní a Latinská Amerika). Dále zohledňuje lokální, makroekonomická a firemní specifika. Zjišťuje, že míra chybovosti byla v r. 2020 vyšší, než v předchozím a následujícím roce, a že chybovost prognóz se liší v závislosti na regionu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2024.04.04>

Jáchym Novotný

Evaluation of accuracy of exchange rate expectation models for understanding observed expectations**Hodnocení přesnosti modelů očekávání směnných kurzů pro pochopení sledovaných odhadů**

Politická ekonomie, Vol. 72, (2024) No. 5, p. 752-779

Studie analyzuje tradiční výpočetní modely, které stanovují, jaké změny se ve směnných kurzech očekávají. Ve statických, extrapolačních, regresivních a adaptivních modelech nachází autor nedostatky.

Pro analýzu byla užita data ze Survey of Professional Forecasters (SPF) pro kurzy mezi českou korunou a eurem z časového intervalu od r. 2001 do r. 2022. Studie ukazuje, že tradičním modelům chybí robustnost. Na základě těchto informací zavádí autor nový netradiční model, který je robustní a překonává ostatní modely. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202405-0002_evaluation-of-accuracy-of-exchange-rate-expectation-models-for-understanding-observed-expectations.php?back=/magno/pol/2024/mn5.php?secid=1

Terry Fitzgerald, Callum Jones, Mariano Kulish, Juan Pablo Nicolini

Is there a stable relationship between unemployment and future inflation?

Existuje stabilní vztah mezi nezaměstnaností a budoucí inflací?

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 114-142

Studie hodnotí stabilitu Phillipsovy křivky (vztah mezi nezaměstnaností a inflací) za využití údajů na úrovni měst a států USA za období od r. 1977 do r. 2017. Analýza nachází, že redukovaná forma i strukturální parametry Phillipsovy křivky jsou do značné míry stabilní. Autoři zjišťují, že v redukované formě souvisí jednaprocentní pokles nezaměstnanosti s nárůstem inflace o 30 bazických bodů. Dále, že strukturální odhady jsou konsistentní s předpoklady, že se cenová hladina mění průměrně jednou za 2,5 kvartálu, zatímco mzdy jednou za 2 kvartály. - Poznámky.

Pierre-Louis Girard

Mésange Vert, a new model to assess the impact of economic shocks on France's carbon emissions [elektronický zdroj]

Mésange Vert, nový model určený k hodnocení dopadu ekonomických šoků na uhlíkové emise ve Francii

Trésor-economics, No. 345 (2024), p. 1-4

Príspevek informuje o existenci modelu "Mésange Vert", který rozšiřuje makroekonomický model "Mésange" (Modèle économétrique de simulation et d'analyse générale de l'économie) používaný francouzskou institucí DG Trésor. Obsaženy jsou informace o struktuře modelu a o perspektivách jeho využití. "Mésange Vert" vyčísluje dopady ekonomických šoků a politických opatření na uhlíkové emise Francie ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/10/Tresor_economics_345_2024.pdf

Nations fail, academics succeed

Státy selhávají, akademici prožívají úspěch

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9419, p. 65

Príspevek informuje o výzkumu nových nositelů Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2024. D. Acemoglu, S. Johnson a J. Robinson byli oceněni za výzkum o vlivu institucí na hospodářský růst. V r. 2001 autoři publikovali hojně citovaný článek, ve kterém rozdělili instituce na "inkluzivní" a "extraktivní" a zabývali se tím, zda rozvoj podporuje liberalismus nebo naopak. Ve své práci také zkoumali období kolonialismu a souvislost bohatství některých států v minulosti s úspěchem v dnešní době. Príspevek rovněž obsahuje informace o dalších studiích vědců, kteří na výzkum letošních laureátů navázali, popř. jej zpochybnili.

Maja Brankovic

Ökonominnen (un)erwünscht

(Ne)žádoucí ekonomky

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 38, S. 34-35

Ženy si v ekonomii vydobýly mnoho vrcholných pozic. Ve srovnání s muži jsou však v kariéře stále znevýhodněny. Článek se zabývá otázkou, proč tomu tak je. Věnuje se situaci v Německu, Evropské unii a Spojených státech.

Pierre-Richard Agénor

Open-economy macroeconomics with financial frictions : a simple model with flexible exchange rates

Otevřená ekonomika s finančními frikcemi : jednoduchý model s pružnými úrokovými sazbami

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 14 p.

Autor v příspěvku prezentuje makroekonomický model s finančními a bankovními frikcemi a pružnými úrokovými sazbami s cílem posoudit vliv různých politik (fiskální, měnové, makroprudenční) v reakci na domácí a vnější šoky. U každého nástroje charakterizuje transmisní mechanismus a následně se zabývá ideálním použitím daných nástrojů (zvláště i v kombinaci). - Poznámky.

By Daron Acemoglu and Todd Lensman

Regulating transformative technologies

Regulace transformativních technologií

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 3 (Insights), p. 359-376

Autoři se v příspěvku zabývají optimální regulací transformativních technologií, tzn. takových technologií, které mohou potenciálně akcelarovat produktivitu v řadě oblastí, zároveň se s nimi ale pojí i nová rizika a hrozby. Transformativní technologií je například umělá inteligence - jsou výzvy na zpomalení jejího vývoje opodstatněné? Autoři v příspěvku představují model ekonomiky s více sektory, které nejprve používá starou technologii, může ale přejít na novou; nová technologie umožňuje zrychlit tempo výstupu; technologii mohou přijmout všechny sektory v ekonomice. S technologií se pojí rizika - může být používána i ke škodlivým účelům, pokud by nastala nežádoucí událost (v článku označovaná jako „katastrofa“), část sektorů, která mezitím na inovativní technologii přešla, už se nebude moci navzdory společenským škodám vrátit zpět ke staré technologii. Rizika nejsou předem známa, společnost se je dozvídá postupně. Autoři za těchto předpokladů analyzují, jaké je optimální rozhodnutí a jaká by měla být rychlost přijímání nové technologie v průběhu času. - Poznámky.

Michal Hlaváček, Ilgar Ismayilov

Uncovering publication bias in fiscal multiplier estimates

Zjišťování publikační odchylky u odhadů fiskálních multiplikátorů

Finance a úvěr, Vol. 74, (2024) No. 4, p. 392-431

Studie přináší shrnující přehled 131 publikovaných studií a přes 3200 pozorování fiskálních multiplikátorů. Jako první aplikuje průměrování podle bayesiánského modelu (Bayesian Model Averaging), které aplikuje na data vytěžená z výchozích dokumentů. Dochází k závěru, že napříč modely lze sledovat multiplikátor v rozmezí 0,75-0,83. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2024.04.02>

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Lucia Alessi, Erica Francesca di Girolamo, Andrea Pagano, Marco Petracco Giudici

Accounting for climate transition risk in banks' capital requirements

Zohlednění rizika spojeného s přechodem na ekonomiku šetrnou vůči klimatu v kapitálových požadavcích bank

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 12 p.

Finanční riziko spojené s klimatickou změnou lze rozdělit do dvou kategorií: na fyzické riziko (riziko, které vyplývá z častějších a silnějších přírodních katastrof) a na riziko spojené s přechodem na ekonomiku šetrnou vůči klimatu (souvisí se změnami strategií, opatření a investic). Autoři se v příspěvku zabývají druhým ze zmíněných rizik v simulačním modelu, ve kterém hodnotí potenciální dopady tohoto rizika na bankovní rozvahy v EU. Zhodnoceny jsou mj. okolnosti, za kterých může dojít k masivnímu prodeji aktiv s vysokou uhlíkovou zátěží pod cenou ("fire sale") a k následným značným ztrátám pro celý bankovní systém. Vypočtena je také velikost dodatečného kapitálového polštáře, který by měl evropský bankovní systém ochránit. Pokud nejsou aktiva s vysokou uhlíkovou zátěží výrazně rizikovější, než se nyní předpokládá, zvyšuje riziko spojené s přechodem celkové ztráty pouze mírně. Banky v některých zemích by ale mohly utrpět vyšší ztráty než v jiných státech. - Poznámky. -- K tématu klimatických změn a bankovníctví viz i další příspěvek v čísle: "Climate policy uncertainty and bank systemic risk: a creative destruction perspective".

Miroslava Gyurisová

AMLA: nový evropský orgán dohledu pro boj proti praní peněz a financování terorismu

Bankovníctví, Sv. 32, (2024) č. 10, s. 28-29

Příspěvek seznamuje s novým evropským dohledovým orgánem, který v červnu 2024 vznikl jako součást uceleného balíčku legislativních návrhů na posílení pravidel EU v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu (AML balíček). Nařízením č. 2024/1620/EU byl zřízen Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AMLA). Úkolem AMLA bude mj. zajistit, aby všechny zainteresované orgány zapojené do boje proti finanční kriminalitě byly schopny účinně spolupracovat na domácí i mezinárodní scéně a aby používaly podobné dohledové postupy a metody zjišťování rizik. V článku jsou představeny úkoly a regulační role AMLA, je přiblížen budoucí výběr subjektů, nad kterými bude

orgán dohlížet, i organizační struktura AMLA. Autorka upozorňuje, že AMLA je nyní ve formativní fázi, reálně začne fungovat nejdříve v r. 2025 a plně operabilní bude pravděpodobně až v r. 2028.

Josef Arlt

The annual inflation rate and inflation targeting : a different perspective

Meziroční míra inflace a inflační cílování : odlišná perspektiva

Finance a úvěr, Vol. 74, (2024) No. 4, p. 366-391

Studie se zabývá otázkou statistické metodiky při vyhodnocování inflačního cílování. Roční inflační průměr vykazuje nepříznivé statistické vlastnosti, zejm. zdánlivou korelaci a časové zkreslení mezi pohybem indexu spotřebitelských cen a roční inflační měrou, způsobené asymetrií klouzavého průměru anualizované míry inflace. Studie srovnává pomocí empirické analýzy CPI skupiny zemí, které uplatňují a neuplatňují inflační cílování. Roční míra inflace neumožňuje podrobný rozklad vývoje po jednotlivých měsících, a může se tak stát zavádějícím východiskem pro politická rozhodnutí. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.32065/CJEF.2024.04.01>

Guy Chazan, Olaf Storbeck, Owen Walker

Commerzbank urged to begin "open dialogue" with UniCredit

Commerzbank byla vyzvána k zahájení "otevřeného dialogu" s UniCredit

Financial Times, Vol. 2024, No. 41748 (26.9.2024), p. 6

Odpor proti možnému převzetí německé Commerzbank bankou UniCredit je velký a dále posiluje. Dle názorů v článku by pro Commerzbank nemusela být kooperace s Unicredit – ať už jakákoliv – poškozující. Je zapotřebí, aby nová finanční ředitelka Commerzbank Bettina Orlop zvládla na jednání s UniCredit dosáhnout silné pozice. Dle výpovědí lidí uvnitř Commerzbank ale nebude B. Orlop podporovat sjednocení obou bank.

Jonathan Benchimol, Caroline Bozou

Desirable banking competition and stability

Žádoucí bankovní konkurence a stabilita

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 28 p.

Forma tržní struktury v bankovním sektoru může zhoršit dopady šoků v případě finanční krize. Uvádí se, že nízká koncentrace může snížit marže a podnítit riskování, koncentrovanější bankovní systémy pak mohou být odolnější vůči šokům. Autoři se v příspěvku s využitím nelineárního dynamického stochastického modelu všeobecné rovnováhy s finančními fricemi zabývají šířením šoků za předpokladu různé tržní struktury (oligopolní vs. monopolistická konkurence). Výstupem článku je soubor čtyř zjištění o chování bank při stanovení úrokových sazeb podle koncentrace v bankovním sektoru, o vztahu mezi konkurencí a blahobytem, o vztahu mezi konkurencí a finanční stabilitou a o žádoucí tržní struktuře (ideální je podle autorů koncentrovaný trh s 5-8 bankami). K výzkumu byla použita data z USA. - Poznámky.

Yasmin Osman

Deutsche Bank erreicht Renditeziel für 2025

Deutsche Bank dosáhla cílové rentity pro rok 2025

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 206 (24.10.2024), S. 20-21

Deutsche Bank dosáhla ve 3. kvartálu rentity 10,2 %. Poprvé od r. 2022 tak překonala 10% hranici rentity za kvartál. Za růstem stojí postup v soudním sporu s akcionáři bývalé Postbank, díky čemuž mohla Deutsche Bank snížit rezervu ve výši 1,3 miliardy eur o 440 mil. eur. Deutsche Bank nadále plánuje pokračovat v nákupu vlastních akcií.

Peter Bofinger

Der digitale Euro ist ein verfehltes Projekt

Digitální euro je promeškaný projekt

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 202 (18.10.2024), S. 12

Komentář se zamýšlí nad smysluplností plánovaného provozu digitálního eura, konkrétně nad konkurenceschopností trojí podoby plateb (hotovostní, bezhotovostní a digitální) v kontextu stávajících systémů mezinárodních plateb. U projektu digitálního eura kvůli jeho zadavateli a provozovateli pochybuje o konkurenceschopnosti, a podporuje spíše integraci stávajících systémů.

S. Reccius, L. Exuzidis

Dritter Zinsschritt naht

Třetí snížení úrokových sazeb se blíží

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 190 (1.10.2024), S. 1, 4

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HVPI) podle dat zveřejněných Evropskou centrální bankou v září poprvé za tři roky klesl na 1,8 %, tedy pod dvouprocentní hranici cílové inflační míry. Index jádrové inflace v Německu v září poklesl z 2,8 % na 2,7 %, národní index spotřebitelských cen (VPI) pak z 1,9 % na 1,6 %. Podle autorů očekávají finanční trhy i přední domácí indicie (Ifo-Geschäftsklima, ZEW-Konjunkturerwartungen) na očekávání snížení úrokových sazeb, kdy se snazší dostupnost půjček může stát impulzem pro růst ekonomiky.

Martin Bodřa, Karel Brychta, Michal Ištók, Veronika Solilová

Factors of credit ratings for transfer pricing of loans in European conditions

Faktory úvěrových ratingů pro stanovení převodních cen úvěrů v evropských podmínkách

Politická ekonomie, Vol. 72, (2024) No. 5, p. 727-751

Cílem studie je nalézt nejspolehlivější způsob predikce úvěrového ratingu pro stanovení převodních cen úvěrů dlužníků (společností), které rating nemají od nezávislých ratingových agentur dostupné. Studie pracuje s evropskými daty z databáze Orbis za období 2015-2019 a zkoumá volně dostupné finanční i nefinanční údaje, které mohou být užity při snaze vytvořit alternativu pro úvěrové ratingy. Autoři zjišťují, že ukazatel úrokového krytí (interest coverage) může nejlépe zastávat chybějící hodnoty. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202405-0001_factors-of-credit-ratings-for-transfer-pricing-of-loans-in-european-conditions.php?back=/magno/pol/2024/mn5.php?secid=1

Anjan Thakor, Edison G. Yu

Funding liquidity creation by banks

Tvorba likvidity financování ze strany bank

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 11 p.

Převažující teorie o tvorbě likvidity tvrdí, že banka vytváří likviditu na základě výběru vkladů od střadatelů - část prostředků si ponechá ve formě peněz, zbytek půjčí. Klíčovým prvkem, který ovlivňuje úvěrovou aktivitu, je pak nabídka vkladů. Podle alternativního pohledu, který autoři zkoumají v tomto článku a který pracuje s bankovní rozvahou, je východiskem tvorby likvidity poskytnutí úvěru (a ne výběr vkladů). Vzniká tzv. "likvidita financování" (funding liquidity), která umožňuje ekonomice více investovat do reálných projektů. Banka není omezena vklady, ale poptávkou po půjčkách a faktory specifickými pro danou banku (kapitál). Autoři v článku vyčíslili, jaký objem likvidity podle této teorie vytváří americký bankovní systém. Zároveň zjišťují, že lépe kapitalizované banky vytvářejí více likvidity financování a více půjčují i v případě, že se vklady nemění nebo klesají. - Poznámky.

Roman Valihrač

Hodnota bitcoinu překonala Teslu a proháání akcie Mety : kryptoměny by dnes neměly chybět v žádném investičním portfoliu

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 8, s. 62-63

Komentář k situaci bitcoinu, který se na počátku r. 2024 umístil mezi nejhodnotnějšími aktivy na světě s kapitalizací 1,17 bilionu amerických dolarů. Autor shrnuje volatilní vývoj ceny bitcoinu od r. 2014 a faktory stojící za růstem jeho současné hodnoty. Zdůrazňuje, že bitcoin by měl být součástí diverzifikovaného portfolia každého investora. Grafy dokládají tržní kapitalizaci aktiv (bitcoin, stříbro, Meta, Tesla) a porovnávají průměrnou roční inflaci bitcoinu a zlata v období 2014-2024.

Hypoteční trh ožil, ale sazby neklesají

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 8, s. 38-39

V posledních měsících je patrné značné oživení hypotečního trhu v Česku, průměrná sazba u nových úvěrů dokonce letos mírně vzrostla z 5,05 na 5,07 %. Vývoj tržních úrokových sazeb však patrně znovu otevírá prostor pro její budoucí pokles. Někteří odborníci očekávají ceny hypoték mezi 4 -4,5 % v r. 2025. Propad hypotečního trhu v minulých letech je důvodem, proč banky aktuálně nestíhají vyřizovat hypotéky, dochází také ke zpožděním při refixaci. Raketově se zvýšila financovaná částka, v červenci byla průměrná výše hypotéky 3,77 mil. Kč. Článek připomíná, že banky a stavební spořitelny mohou

od 1.9.2024 nově zpoplatňovat předčasné splacení úvěrů. -- K aktuálnímu vývoji na hypotečním trhu viz také Bankovníctví č. 10/2024, s. 36-37 a čas. Profi poradenství & finance č. 9/2024, s. 12-14.

Yasmin Osman

Kreditgeschäft erholt sich kaum : KfW-Prognose

Úvěrový trh se stěží zotavuje prognóza KfW

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 200 (16.10.2024), S. 30-31

Podle pravidelné prognózy KfW zaznamenal hypoteční trh v Německu za třetí čtvrtletí r. 2024 růst pod 1 %, s výhledem na maximálně 2% růst v závěrečném kvartálu. Nízkou míru růstu uvádí článek do souvislosti s celkovou stagnující hospodářskou situací v Německu, výší úrokových sazeb a jejím dopadem na průmysl a podnikatelský sektor. Zmíněno je očekávané zlepšení, mj. kvůli očekávanému snižování úrokových sazeb.

Felix Stippler, Frank Wiebe

Neue Inflationsdaten lassen Lockerung der Geldpolitik zu

Nová data o inflaci připouštějí uvolnění peněžní politiky

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 191 (2.10.2024), S. 29

Inflace v eurozóně během září dosáhla podle odhadů Eurostatu meziročního růstu 1,8 % ze srpnových 2,2 %, což je nejnižší hodnota za poslední tři roky a v souladu s dvouprocentním inflačním cílem stanoveným Evropskou centrální bankou. Ta sice již v červnu oznámila záměr uvolnit peněžní politiku, zatím však drží hlavní úrokovou sazbu na 3,5% výši.

Stijn Claessens, Lin William Cong, Fariborz Moshirian, Cyn-Young Park

Opportunities and challenges associated with the development of FinTech and central bank digital currency

Příležitosti a výzvy spojené s rozvojem fintech a digitálních měn centrálních bank

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 10 p.

Úvodní příspěvek k tematické sekci o digitálních měnách centrálních bank (central bank digital currencies, CBDCs) představuje potenciální přínosy a rizika spojená s CBDC. Mezi riziky se příspěvek soustředí na riziko finanční stability a technologické a provozní riziko. Následně je shrnuta plánovaná regulace CBDC v USA a v EU, zvláště jsou poté uvedeny zkušenosti s digitálními měnami centrálních bank ve vybraných asijských zemích (Čína, Indie, Indonésie) i související příležitosti a rizika. Poslední podkapitola příspěvku prezentuje stručná shrnutí dalších článků otištěných v čísle k tomuto tématu. - Poznámky. -- K tématu "FinTech and Central Bank Digital Currency" viz i dalších devět článků v tomto čísle čas.

Lorenzo Burlon, Manuel A. Muñoz, Frank Smets

The optimal quantity of CBDC in a bank-based economy

Optimální množství CBDC v ekonomice založené na bankách

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 172-217

Studie se zaměřuje na nalezení optimálního objemu digitální měny vydané centrální bankou (Central Bank Digital Currency; CBDC) v ekonomice s ohledem na banky. Studie na téma CBDC upozorňují na pozitivní a negativní efekty těchto měn. Existují výhody plynoucí z přístupu k digitální měně centrální banky pro účely retailového platebního styku, ale také potenciální riziko obcházení bankovních institucí (dezintermediace), jelikož domácnosti mohou preferovat CBDC, a banky tak mohou ztrácet na výnosnosti. Dle autorů je optimální výše emitovaných CBDC mezi 15-45 % čtvrtletního HDP. Problematika je zkoumána v prostředí eurozóny. - Poznámky.

Anežka Karpjáková

Phishingové a vishingové útoky vůči klientům bank : kdo nese odpovědnost za finanční ztrátu a neautorizované platební transakce?

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 16, (2024) č. 3, s. 194-202

Článek představuje v současné době dva nejčastější typy online finančních podvodů, jimiž jsou tzv. phishing a vishing, a zabývá se otázkou, jaké subjekty za případnou finanční ztrátu mohou nést odpovědnost. Vzhledem k poměrně značné obtížnosti zjistit totožnost skutečného pachatele z důvodu obecné anonymity internetového prostředí se autorka zaměřila především na možnou odpovědnost za finanční ztrátu ze strany banky podvedeného klienta a klienta samotného. Článek se dané otázce věnuje z pohledu

současné právní úpravy, dosavadní soudní praxe a činnosti finančního arbitra. Dále nabízí exkurz do nové navrhované unijní regulace, jež slibuje zlepšení postavení spotřebitelů v daných případech, a hodnotí její efektivnost. - Poznámky.

Problémy se splácením dluhu mají hlavně mladí

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 9, s. 30-31

Nesplácený dluh v ČR dosáhl na konci prvního pololetí r. 2024 objemu 31,2 miliardy korun a meziročně se zvýšil o 6,7 %. Většinu této částky tvoří nesplácené úvěry na spotřebu. U úvěrů na bydlení registry dlouhodobě evidují výbornou platební morálku, která se stále zlepšuje. Napříč kraji se zadlužení krátkodobými úvěry výrazně neliší, situace je odlišná podle věkových skupin. U mladších osob roste zadlužení pomalejším tempem, častěji se zde ale objevují potíže se splácením. Grafy dokládají objem dlouhodobého a krátkodobého dluhu obyvatel v jednotlivých krajích, meziroční změnu objemu dluhu podle krajů a průměrné částky dlouhodobého a krátkodobého dluhu na klienta.

Nicholas Apergis

The role of loan loss provisions in income inequality : evidence from a sample of banking institutions

Vliv opravných položek k úvěrům na příjmovou nerovnost : zjištění ze vzorku dat z bankovních institucí

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 15 p.

Podle tzv. teorie kapitálové tísně (capital crunch theory) mohou banky omezit poskytování úvěrů, pokud nastal nedostatek kapitálu či nedostatek kapitálu očekávají. Tato teorie pracuje s načasováním uznání očekávaných úvěrových ztrát (načasování uznání ztrát a jejich zveřejnění nepřímo ovlivňuje mj. úvěrovou aktivitu). Opravné položky k úvěrům (loan loss provisions, LLPs) pak výrazně ovlivňují riskování ze strany bank. Autor se v příspěvku na vzorku dat ze 132 zemí zabývá vlivem opravných položek k úvěrům na příjmovou nerovnost. Tento vliv je potvrzen. Výsledky platí i při zahrnutí dalších faktorů (velikost banky, rozvinuté či rozvíjející se státy, aj.). - Poznámky.

Jiří Sýkora

Skutečnost vs. předpovědi : poplatek za předčasné splacení hypoték není výhra pro klienty ani banky

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 9, s. 40-41

Pohled na problematiku poplatku za předčasné splacení hypotéky podle novely zákona o spotřebitelských úvěrech. Od 1.9.2024 mohou banky požadovat při splacení hypotečního úvěru mimo data změny fixace poplatek ve výši účelně vynaložených nákladů (nejvýše 1 % z předčasně splacené části jistiny). Autor přibližuje konstrukci výpočtu poplatku, která přináší tzv. referenční úrok, nově zavedený a zveřejňovaný parametr "průměr zápůjčních úrokových sazeb" a uvádí, že změna výpočtu účelně vynaložených nákladů nemusí mít na hypotéky zdrcující dopad. Nicméně se dá očekávat, že banky nebudou snižovat úrokové sazby hypoték tak rychle, jak by mohly, a budou si stále tvořit rezervy proti předčasnému splacení.

Status anxiety : gold

Obava ze ztráty statutu rezervní měny : zlato

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9420, p. 10-11

Po ukončení zlatého standardu klesl význam zlata v rezervách centrálních bank, ty spíše začaly shromažďovat rezervy v dolarech. V posledních letech ovšem význam zlata znovu vzrostl - nyní představuje zlato 11 % rezerv oproti 6 % v r. 2008. Důvody, proč centrální banky upřednostňují zlato, jsou různé. Řada z nich se nyní nechce spoléhat na dolar kvůli riziku sankcí. Co to znamená pro budoucnost dolaru? S rozmachem Číny se objevovaly názory, že bude dolar později vytlačen jüanem, vzhledem k tomu, že státy nyní upřednostňují zlato a ne jüan, se tak ale pravděpodobně nestane. Dolar jako rezervní měna vytlačen nebude, i tak však dochází k poklesu jeho významu. -- K tématu viz i rozsáhlejší článek na s. 60-61 ("Ingot we trust: golden era").

Sam Fleming, Colby Smith, Olaf Storbeck

Sticking the soft landing

Úspěšné měkké přistání

Financial Times, Vol. 2024, No. 41744 (21.9.2024), p. 6

Článek popisuje strategie tří světově významných centrálních bank: Federálního rezervního systému (Fed); Evropské centrální banky (ECB); centrální banky Velké Británie (Bank of England). Všechny tyto banky zavádějí cyklus snižování úrokových sazeb. Dle článku jsou tato snižování ovšem odlišná od

obdobných situací v uplynulých dekádách, jelikož s sebou nenesou ekonomický propad. Riziko plynoucí z klimatických změn, pomalého technologického rozvoje a neúspěchu v integraci globálního obchodu však dle prezidentky ECB Ch. Lagardeové zůstává stále aktuální.

Antonis Ballis, Christos Ioannidis, Emmanouil Sifodaskalakis

Structural shifts in bank credit ratings

Strukturální změny v oblasti úvěrového ratingu bank

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 24 p.

Autoři v příspěvku zkoumají, jak se vyvíjely standardy úvěrového ratingu bank udělovaného třemi předními ratingovými agenturami v letech 1990-2015. Časové období je rozděleno do čtyřech etap: období před krachem podniků v letech 2001-2002 a po něm (tzv. období internetové horečky) a období před světovou finanční krizí a po ní. Identifikovány jsou rozdíly v přístupu jednotlivých agentur, u všech ale došlo během finanční krize ke zpřísnění hodnocení a ke snižování ratingů. - Poznámky.

Amir Armanious

Too-systemic-to-fail : empirical comparison of systemic risk measures in the Eurozone financial system

Příliš podstatné pro finanční systém, aby je bylo možné nechat padnout : empirické srovnání měřítek systémového rizika ve finančním systému eurozóny

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 73 (August 2024), 48 p.

Autor se zabývá měřením systémového rizika ve finančním systému eurozóny prostřednictvím různých měřítek (Grangerova kauzalita, ΔCoVaR , MES, SRISK). Systémové riziko je chápáno z pohledu tří dimenzí: velikost finančních institucí (too-big-to-fail), vzájemné propojení institucí (too-interconnected-to-fail) a jejich počet (too-many-to-fail). Na datech z období 2000-2015 je určeno, která z podoblastí finančního sektoru i které ze států eurozóny jsou nejvíce vystaveny systémovému riziku, a jak se liší výsledky získané prostřednictvím různých měřítek. - Poznámky.

Markus Hinterberger

Der Traum vom Gehalt, das vom Himmel fällt

Sen o platu, který padá z nebe

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 202 (18.10.2024), S. 46-49

Příspěvek k tématu tzv. „pasivního příjmu“. Zabývá se psychologickým rozměrem příčin popularity tohoto pojmu, strategiemi investic a finanční zodpovědnosti, které mohou pomoci v Německu dosáhnout takové hodnoty majetku, která generuje výnosy dostatečné na pokrytí nákladů i příjmových potřeb majitele (v r. 2024 jde podle Spolkového statistického úřadu o cca 900.000 lidí, jejichž primárním zdrojem příjmů není výdělečná činnost). Článek dále uvádí tři modelové příklady příjmových skupin. - Viz též s. 50-51 (Die große Illusion vom Beton-Gold).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 32, (2024) č. 10

UniCredit Bank získala významný podíl v německé Commerzbank (s. 5); Vláda schválila návrh státního rozpočtu na rok 2025 s rekordními investicemi (s. 7); Udržitelnost veřejných financí? Klíčem je nastartování růstu (s. 10-13); Systém se bude muset změnit – rozhovor s šéfem Asociace penzijních společností A. Prokopem o penzijním spoření a investování na důchod (s. 14-17); Finanční fórum Eurofi v době střídání stráží (s. 18-22); Změny v platebním styku aneb co nového v regulaci (s. 23); Výběr regulatorních novinek za třetí čtvrtletí roku 2024 (s. 24-27); AMLA: nový evropský orgán dohledu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (s. 28-29); „Daně snížit, platy zvýšit“, nebo „daně zvýšit, platy snížit“? Nová kalkulačka veřejných příjmů a výdajů nám pomůže dát odpovědi (s. 34-35); Hypotéky poklesnou, ale kdy? (s. 36-37); Flotilové pojištění čekají změny. Změní se i tvář bankopojištění? (s. 38-39); Banky jako hybatel, který může přinést lepší budoucnost? (s. 40-41); EU Taxonomie mění přístup k výstavbě, renovaci i akvizici budov. Co to znamená pro banky? (s. 42-43).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Mareike Müller

"Kriegsausgaben wie Doping" : Russland

"Válečné výdaje jako doping" : Rusko

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 201 (17.10.2024), S. 14

Ruské hospodářství v uplynulém roce zaznamenalo v mezinárodním srovnání 3,8% růst. Míra růstu je zavádějící kvůli rostoucímu objemu válečných výdajů v podobě státních zakázek; tyto výdaje do r. 2025 dosáhnou 6 % HDP. Podle MMF Rusko dosáhne růst 3,2 %, podle ruského ministerstva financí až 3,9 %. Rostoucí výdaje jsou spjaty s 8,6% inflací, 19% hlavní úrokovou sazbou, rostoucími odvody a daňovou zátěží a zkrácením pracovního trhu. Podle V. Astrova z Vídeňského institutu pro mezinárodní hospodářské srovnávání používá současná ruská vláda tyto výdaje jako „doping“ pro zachování pozitivní bilance hospodářství; ukončení konfrontační fáze války na Ukrajině však tento systém pravděpodobně naruší s rozsáhlými důsledky.

Nan Li, Diaa Noureldin

Eliminating the productivity drag

Odstranění překážek v produktivitě

Finance & development, Vol. 61, (2024) No. 3 (September), p. 28-31

Článek je zaměřen na faktory, které zpomalují světovou produktivitu; vyšší produktivita znamená, že za stejného množství vstupů je možné, za předpokladu vyšší efektivity, získat více výstupů. Dle autorů existují dvě položky, které jsou hlavní hnací silou světové efektivity: vnitropodnikové inovace a celospolečenská alokační efektivity. Autoři se převážně zaměřují na nízkou alokační efektivity, která může zpomalovat světovou produktivitu až o 50 %. Navrhují způsoby, jakými lze této ztrátě předejít, a uvádějí USA jako příkladnou zemi pro zbytek světa.

Simon Rabinovitch and Henry Curr

The envy of the world : special report: the American economy

Závist světa : zvláštní zpráva: americká ekonomika

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9419, centr. sect. (16 p.)

Zvláštní zpráva časopisu The Economist se zabývá americkou ekonomikou. Úvodní článek popisuje vývoj hospodářského růstu a americké ekonomiky obecně v průběhu času, diskutuje mj. o tom, zda Spojené státy opravdu čeká úpadek a hovoří např. i o faktorech, které přispěly k tamnímu růstu a o stinných stránkách života v USA (rozdíl v délce života oproti Evropě). Následují další články, které se týkají mj. produktivity, nerovností, těžby ropy, finančních trhů či postavení dolaru.

Svenja Gelowicz, Tobias Gürtler, Artur Lebedew, Henryk Hielscher, Annina Reimann

Es geht ans Eigenmachte

Jde do tuhého

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 39, S. 16-25

Velké automobilky se v Německu potýkají s krizí a mnoho malých dodavatelů bojuje o svou existenci. Politické přetahování mezi elektromobily a automobily se spalovacími motory zatěžuje průmysl a prosperitu dříve zhýčkaných hospodářských regionů. -- Viz také související rozhovor na s. 26-27.

Louis Adjiman and Benjamin Cabot

The impact of Brexit on the United Kingdom's economy [elektronický zdroj]

Vliv brexitu na ekonomiku Velké Británie

Tresor-economics, No. 343 (2024), p. 1-8

Odhad a vyčíslení ekonomických dopadů odchodu Velké Británie z EU. Příspěvek upozorňuje na dočasný vliv brexitu na obchod se zbožím mezi Velkou Británií a EU, avšak na trvalý dopad na obchod se službami, poukazuje na pokles investic ze strany podniků i na snížení nabídky práce (k tomu přispěla vedle brexitu i pandemie nemoci covid-19). Celkově je vliv brexitu na britskou ekonomiku dlouhodobý a neblahý. Součástí článku je informační box o vlivu brexitu na finanční trhy. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/10/Tresor_economics_343_2024.pdf

Policy briefs : this election will not be fought on policy. But it will have huge consequences for policy. Here are the eight areas we think are important

Stručné představení politik : pro rozhodování při těchto volbách nebudou podstatná politická opatření. Výsledky voleb však budou mít výrazný vliv na to, jaká opatření nastanou. Zde je osm oblastí, které jsou podle nás důležité

The Economist, Vol. 453 (2024), No. 9418, p. 31-37

Tematická sekce týkající se nadcházejících amerických prezidentských voleb představuje v několika článcích postoje obou prezidentských kandidátů (D. Trumpa, K. Harris) v osmi oblastech, které jsou podle redakce The Economist nejzásadnější. Jedná se o zahraniční obchod, daně, migraci, změnu klimatu, výdaje na obranu, postoj vůči Ukrajině, postoj vůči Izraeli a Íránu, vztah s Čínou. -- K americkým prezidentským volbám v r. 2024 viz i článek na s. 7 (The Trumpification of American policy).

Andrew England, Ahmed Al Omran

Saudi Arabia tightens its belt

Saúdská Arábie zvyšuje svou finanční zodpovědnost

Financial Times, Vol. 2024, No. 41765 (16.10.2024), p. 17

Článek informuje o měnících se zdrojích, ze kterých Saúdská Arábie čerpá své příjmy; představuje projekt „Vision 2030“, do kterého bude království vkládat alespoň 40 miliard amerických dolarů ročně. Autoři hodnotí dosavadní úspěšnost tohoto projektu. Došlo ke zvýšení výdělků z neropných zdrojů na 24,2 % HDP, což je ovšem stále výrazně pod cílovou hranicí 50 %, a prodej ropy je stále zdaleka nejužitečnějším zdrojem. Někteří respondenti kritizují neexistující veřejné debaty, které se měly vést ohledně efektivity plánovaných investic. Země také hodlá hostit množství nadcházejících sportovních událostí, pro některé bude zapotřebí vybudovat novou sportovní infrastrukturu. Dle respondentů se projekt nachází v kritické fázi a pro jeho úspěšné naplnění je zapotřebí co nejúčelněji investovat.

Lucas Plé

South Africa at a crossroads [elektronický zdroj]

Jihoafrická republika na křižovatce

Conjoncture, No. 6 (2024), p. 1-11

Přehled hospodářské situace Jihoafrické republiky k říjnu 2024. Článek informuje o tamní politické situaci (klesá popularita strany Africký národní kongres, což se promítlo do volebních výsledků v květnu 2024), o hospodářském růstu (příčiny nízkého růstu, výhled do budoucna) i strukturálních reformách ("Operation Vulindlela"). Dále se věnuje rozvoji lidskému kapitálu v Jihoafrické republice, veřejným financím, vnějším účtům i stavu bankovního sektoru. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Publications/Eco-Conjoncture/en-US>

The strategic-commodity fallacy

Omyl o strategických komoditách

The Economist, Vol. 453 (2024), No 9417, p. 67

O ekonomických sankcích a proč tyto sankce mnohdy neplní očekávání států, které je ukládají, a to s odkazy na příklady z minulosti i na odbornou literaturu k tématu (výzkum M. Olsona z 60. let a nadcházející publikaci M. Harrisona a S. Broadberryho). Koncept strategických komodit vychází z toho, že má daná komodita málo náhražek, tato představa ovšem bývá iluzí - skutečně strategických komodit je v praxi velice málo, náhražky existují téměř vždy, zejména v delším časovém období. Prerušování jednoho spojení v "pavučině" ekonomiky neznamená kolaps, spíše je podnětem pro hledání náhradního řešení. I přesto, že moderní sankce postihují více oblastí, než předpokládal M. Olson, stejně bývají zklamáním. Nastíněné teorie pomáhají vysvětlit, proč ruská ekonomika stále neodolává.

Anis Bensaidani

US presidential election : the underlying economic issues [elektronický zdroj]

Prezidentské volby v USA : související ekonomické otázky

Conjoncture, No. 7 (2024), p. 1-11

Článek představuje kontext amerických prezidentských voleb (ekonomickou a politickou situaci, ve které se nacházejí Spojené státy) a přístup obou prezidentských kandidátů (D. Trumpa a K. Harris) k různým výzvám, kterým USA čelí. Konkrétně se článek zabývá hospodářskou situací země, rolí

Kongresu (vliv politického zastoupení a rozložení sil na schopnost prosazovat opatření), mezinárodní spoluprací a průmyslovou politikou (posilování intervencí, otázka cel, zelená politika, aj.), dále státním rozpočtem a měnovou politikou. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Publications/Eco-Conjoncture/en-US>

Axel Schrinner

Wirtschaft ist auf dem Weg in die Rezession

Hospodářství je na cestě k recesi

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 189 (30.9.2024), S. 12

Analýza indikátorů vývoje německého hospodářství, provedená Handelsblatt Research Institute, ukazuje, že německé hospodářství by za r. 2024 mohlo zaznamenat pokles o 0,6 %. Studie shrnuje situaci na pracovním trhu, míru zaměstnanosti, náklady na provoz státního aparátu, růst spotřebitelských cen, průmyslovou produkci a data srovnává s vybranými aspekty hospodářské situace v letech 2010 a 2019/2020. Konstatuje, že soukromý sektor stagnuje až oslabuje, na rozdíl od sektoru státního.

Informatika. Počítače

Evropský akt o umělé inteligenci vstoupil v platnost

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 17, příl. Legislativa s. i

Dne 1.8.2024 vstoupil v platnost evropský akt o umělé inteligenci (AIA) ve formě přímo použitelného nařízení č. 2024/1689, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci. AIA je první komplexní právní úpravou umělé inteligence na světě. Upravuje harmonizovaná pravidla pro uvádění systémů AI na trh, do provozu a pro jejich užívání v Unii; zákazy určitých postupů v AI; zvláštní požadavky na vysoce rizikové systémy AI a povinnosti provozovatelů těchto systémů; pravidla transparentnosti pro některé systémy AI a pro uvádění obecných modelů AI na trh. Obsahuje rovněž pravidla monitorování trhu, dozoru nad trhem a jeho správy a prosazování nařízení. Dále zavádí opatření na podporu inovací se zvláštním zaměřením na malé a střední podniky, včetně podniků začínajících. Příspěvek podrobněji přibližuje obsah a význam aktu o umělé inteligenci.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Marton Dunai, Javier Espinoza, Daria Mosolova

EU sues Hungary over crackdown on critics

EU žaluje Maďarsko kvůli zákroku vůči kritikům

Financial Times, Vol. 2024, No. 41755 (4.10.2024), p. 3

Autoři informují o soudním sporu mezi Evropskou unií a Maďarskem ve věci nového maďarského bezpečnostního zákona. Ten je podle EK v rozporu se základními občanskými právy a porušuje unijní pravidla týkající se soukromí, svobody projevu a svobody shromažďování. Dle respondentů je možné, že kvůli nové právní úpravě budou kritici Orbánovy vlády ještě více sledováni a bude jim věnována větší negativní mediální pozornost.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Andrew Grainger

Customs tariff classification and the use of assistive technologies [elektronický zdroj]

Celní klasifikace a využívání asistenčních technologií

World customs journal, Vol. 18 (2024), No. 1, p. 3–31

Příspěvek se zabývá asistenčními technologiemi při celní klasifikaci. Na úvod je připomenut účel celní klasifikace spolu s chybami, které při klasifikaci nastávají, dále je představen klasifikační systém Světové celní organizace a jsou rozebrány náklady spojené s celní klasifikací (na straně podniků s dodržováním pravidel i na straně veřejné správy) a jsou uvedeny konkrétní typy nástrojů. Jedná se o vyhledávače (na základě textu či klíčových slov), expertní systémy či strojové učení. V návazné diskuzi jsou probírány faktory, kterými je vhodné se zabývat při výběru technologie. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.55596/001c.116525>

Frank Altemöller

International trade relations in the shadow of hegemony : challenges and prospects for the liberal order

Mezinárodní obchodní vztahy ve stínu hegemonie : výzvy a perspektivy liberálního řádu

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 9, p. 582-590

Po ukončení období studené války převládalo očekávání, že s dominancí Spojených států ve světě převládne liberální řád. Tato očekávání se ale později ukázala jako lichá. Vedle Spojených států postupně vzrostla další velmoc - Čína. Obě velmoci se navzájem považují za rivaly. Autor v článku uvažuje nad vlivem tohoto uspořádání na mezinárodní obchod, vícestranný obchodní systém i jednotlivé obchodní partnery. O pokračování obchodní liberalizace, tedy trend trvajících za různých podmínek několik dekad, klesá zájem. Pravidla, která by měla být závazná, se nerespektují a jsou spíše vytvářeny překážky (jako např. blokování jmenování nových členů do odvolacího orgánu Světové obchodní organizace). Nastalo období celosvětových změn, konfliktů, ale i nových příležitostí pro spolupráci. - Poznámky.

Dana Heide, Martin Greive, Julian Olk, Carsten Volkery

Showdown im Zollstreit mit China

Konfrontace v celním sporu s Čínou

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 192 (4.10.2024), S. 10-11

Bližší k problematice dovozu čínských elektromobilů za dumpingové ceny do EU a reakci Evropské komise. Pozornost je věnována i názorovým proudům ve spolkové vládě, kdy kancléř O. Scholz, ministr financí Ch. Lindner a ministr dopravy Volker Wissing (oba za FDP) patří mezi odpůrce cel, resorty zahraničních věcí a hospodářství naopak cla podporují. Čínské státní subvence elektromobilů jsou opakovaně předmětem kritiky, včetně EU a WTO. Do konce r. 2023 bylo v rámci EU zavedeno před 200 antidumpingových opatření právě v souvislosti s agresivní čínskou exportní politikou.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 30.9.2024

Clo-douane, Sv. 58, (2024) č. 10, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 30.9.2024. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství); vnitrostátní spotřební daně; dělená správa; meziroční srovnání.

James Politi, Colby Smith, Aime Williams, Andy Bounds

Trump revives fear of trade wars with threat to increase tariffs on imports

Trump hrozbou zvýšení cel na dovoz oživuje obavy z obchodních válek

Financial Times, Vol. 2024, No. 41734 (10.9.2024), p. 3

Článek se věnuje plánu prezidentského kandidáta D. Trumpa zavést cla až ve výši 100 % na dovoz zboží ze zemí, které odmítají používat americký dolar pro mezinárodní transakce. Tímto přístupem hodlá motivovat země k setrvání u americké měny. Kritici zmiňují, že všechny státy, které americký dolar dobrovolně používají, se tak rozhodly kvůli jeho stabilitě a předvídatelnosti. Autoři dále zmiňují možné způsoby, jak může EU reagovat na případná vysoká cla pro evropské výrobky.

Podnik a podnikání

Ulrich Balz, Anina Kochanek, Thomas Paulat, André Perusso, Christian Tallau, Michael Wiemker

ESG-Risiken im Kreditprozess für Firmenkunden : mögliche Auswirkungen auf die Unternehmensfinanzierung

Rizika ESG v úvěrovém procesu pro firemní klientelu : potenciální dopad na podnikové financování

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 36, S. 2173-2179

Německé banky jsou podle zákona povinny zohlednit ESG rizika v úvěrovém procesu. Autoři provedli dvě empirické studie v bankách a spořitelnách v Německu s cílem zjistit současný stav a plány na začlenění ESG rizik do úvěrového procesu. Dále byly zjišťovány vybrané metody, požadavky na údaje a současné nebo očekávané dopady na poskytování úvěrů. Článek reflektuje výsledky studií o požadavcích a zkušenostech společností s řízením ESG rizik a hodnotí je z pohledu dlužníků. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M6.

Richard Milne

Europe's top battery maker Northvolt to slash fifth of jobs amid fears over uptake of EVs

Přední evropský výrobce baterií Northvolt zruší pětinu pracovních míst kvůli obavám z nízké poptávky po elektromobilech

Financial Times, Vol. 2024, No. 41746 (24.9.2024), p. 7

Článek přináší informace z rozhovoru se spoluzakladatelem společnosti Northvolt, P. Carlssonem, o propouštění více než pětiny zaměstnanců a pozastavení expanze do dalších zemí kvůli nepříznivým výhledům a potřebě snížení nákladů. Přitom v sprnu byla tato švédská společnost hodnocena jako prominentní výrobce baterií, který by potenciálně mohl získat dominantní postavení na evropském trhu. Nyní však bude Northvolt doma propouštět 1 600 zaměstnanců, celosvětově má společnost 7 100 zaměstnanců, z toho 6 400 působí ve Švédsku.

Daniela Favoccia, Henriette Peucker

Finanzierung der Transformation versickert im Informationsdschungel

Financování transformace prosakuje do informační džungle

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 203 (21.10.2024), S. 16

Komentář se ohlíží za aplikací požadavků na klimatickou udržitelnost v korporátním prostředí, včetně CSRD (Corporate sustainability reporting directive). Specifickou pozornost věnuje přihlašovací povinnosti a informační výměně o dodržování standardů udržitelnosti i schopnosti získané informace vyhodnotit, jejíž nedostatky prokázala studie „Unternehmen & ESG – Transformation oder nur Berichtstattung“. Ta mj. zjistila, že převážná část ze 114 respondentů z indexů Dax 40, MDax a SDax si od efektivnějšího systému hlášení informací slibovalo především lepší dostupnost finančních prostředků. V závěru autorky poukazují na nutnost uměřeného množství požadavků na firmy.

Jaroslav Šantrůček

Hodnota podniku působícího na regulovaném trhu

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 30, (2024) č. 1-2, s. 41-59

Článek poskytuje nejen metodický postup ocenění podniku, který působí na regulovaném trhu, ale také odborný teoretický výklad o tom, co je třeba z důvodu regulace podnikatelské činnosti nejdříve posoudit a analyzovat. Autor navrhuje postup ocenění vodohospodářské akciové společnosti, která má ceny za služby regulované státem prostřednictvím výměru vydávaným MF, a na základě strategické analýzy vymezuje perspektivy podniku z dlouhodobého hlediska s ohledem na vývoj regulovaných podnikových tržeb a jaké jsou s tím spojené komplikace. Dále finanční analýzou vyhodnocuje jednotlivé ukazatele a zdůvodňuje jejich vypovídající schopnost. - Poznámky. -- Viz také recenze čl. na s. 60-61.

Ranked up

Posun nahoru

The Economist, Vol. 453 (2024), No. 9418, p. 66

O bývalém žebříčku Světové banky Doing Business, který byl sestavován v letech 2003-2020, a novém hodnocení Business Ready (B-Ready), jenž jej nahradilo a bylo poprvé představeno 3. října 2024. Žebříček Doing Business, který hodnotil podnikatelské prostředí, byl populární a široce sledovaný i diskutovaný. V r. 2021 však bylo jeho vydávání pozastaveno v návaznosti na skandál, který se týkal manipulace s daty. Příspěvek diskutuje, zda nové komplexnější hodnocení B-Ready odstraní nedostatky Doing Business. Původní žebříček se bez ohledu na zmíněný skandál potýkal se třemi nedostatky: náchylností na manipulaci (zlepšit pozici v žebříčku nebylo příliš obtížné; měřítko se stalo cílem a přestalo být vypovídající; některé výzkumy dokonce ukázaly, že zlepšení skóre mělo krátkodobě negativní vliv na HDP), metodologickým úskalím (výsledné skóre o počtu dnů nutných pro udělení stavebního povolení nekorespondovalo s výsledky jiných průzkumů Světové banky) a subjektivitou. Nový žebříček jednoznačně odstraňuje první dva problémy, v oblasti subjektivity je zlepšení spornější, celkově je ale bezesporu přínosem.

Michal Šindelář

Společenská odpovědnost firem ve výročních zprávách českých a slovenských společností [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 19 (2024), č. 2, s. 4-22

Autor předkládá analýzu vykazování informací o společenské odpovědnosti (CSR) ve výročních zprávách českých a slovenských firem. Analyzováno bylo celkem 50 výročních zpráv za období 2015-2020. Autor zkoumá, která kritéria CSR jsou ve zprávách uváděna a jak se vykazování vyvíjelo v čase (zda došlo ke zlepšení vypovídací hodnoty uváděných informací). Součástí článku je rovněž přehled literatury s výzkumy v oblasti společenské odpovědnosti podniků. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.590>

Yasemin Craggs Mersinoglu, Camilla Hodgson

Uber's next move: taking on Amazon

Další krok Uberu: konkurence Amazonu

Financial Times, Vol. 2024, No. 41747 (25.9.2024), p. 15

Autoři píší o ambiciózních plánech společnosti Uber a o způsobu, jakým může konkurovat Amazonu. Zatímco Amazon působí jako celosvětový leader v internetovém obchodování, Uber hodlá být celosvětovým leadrem v regionálním obchodu – tedy poskytování služeb a produktů od místních podnikatelů. Dle článku plánuje Uber stát se super aplikací – tedy aplikací, ve které uživatel nalezne veškeré potřebné funkcionality, od chatových zpráv po uskutečňování plateb a objednávání zboží a služeb. Takováto aplikace s názvem WeChat již existuje v Číně, západní státy prozatím nemají podobnou aplikaci. Dle autorů má však společnost pro dosažení těchto cílů ještě dlouhou cestu před sebou.

Gabriela Horáková

Vliv změn účetní a daňové legislativy na vývoj fúzí na Slovensku v letech 2012–2022 [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 19 (2024), č. 2, s. 51-69

Článek analyzuje vývoj fúzí v letech 2012-2022 na Slovensku. Nejprve je představena právní úprava podnikových fúzí (evropská i slovenská národní legislativa), následně je popsána daňová úprava fúzí s ohledem na daň z příjmů právnických osob a jsou uvedeny legislativní změny, ke kterým došlo v r. 2018 (změna zdanění při přecenění jmění u zanikající společnosti, zavedení daně z odchodu, aj.). Poté je předložena samotná analýza, jejímž cílem bylo zjistit, zda legislativní změny ovlivnily plánování a realizaci fúzí. Zpřísnění podmínek se podle autorky do statistik vnitrostátních i přeshraničních fúzí prokazatelně promítlo. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.cfuc.592>

Ulf Sommer

Die Zinsfalle

Úroková past

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 195 (9.10.2024), S. 1, 4-5

Firmy indexu Dax jsou v současnosti zatíženy dluhy v celkové výši okolo bilionu eur, 561,5 miliardy z toho tvoří půjčky, z čehož je 99 miliard splatných v r. 2025 a 96 miliard v r. 2026. Výše dluhu pro podniky znamená zvýšené riziko kvůli dlouhodobě vysoké hladině úrokových sazeb. Článek podrobněji shrnuje složení půjček a podobu kapitálových rezerv uvedených podniků, blíže se věnuje situaci firem Vonovia, Bayer, DHL, Deutsche Telekom, Fresenius a Merck.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jan Hildebrand

Lindner reformiert private Altersvorsorge

Lindner reformuje soukromé důchodové zabezpečení

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 190 (1.10.2024), S. 6-7

Spolkový ministr financí Ch. Lindner oznámil záměr reformy soukromého důchodového pojištění, zejm. kvůli rostoucímu počtu problémů v dosavadním (Riesterově) smluvním systému. Koalice chce zachovat stávající systém tří pilířů (státní, soukromé a podnikové fondy); expertní skupina má vytvořit návrhy zejm. pro soukromé a podnikové pojištění lépe vyhovující současným demografickým požadavkům. Zvažovány jsou investiční fondy s různými úrovněmi garance podle jejich rizikovosti, bankovní zastřešující fondy („Vorsorgedepot“) a nový režim státních příspěvků na soukromé penzijní spoření.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Block party : global housing

Ceny nemovitostí a jejich vývoj do budoucna : bydlení ve světě

The Economist, Vol. 453 (2024), No. 9417, p. 65-66

O supercyklu na trhu s nemovitostmi určenými k bydlení. Ceny nemovitostí bývaly v minulosti stabilní, dění po 2. sv. válce (subvence hypoték, populační exploze, urbanizace) ovšem vedlo k supercyklu, který pokračuje s mírnými výkyvy až doteď, i pokles cen během finanční krize okolo r. 2007 trval jen krátce. Dle článku bude růst cen nemovitostí určených k bydlení pokračovat i do budoucna. Příčinou jsou tři faktory: demografie (příliv lidí vlivem migrace, a to navzdory protimigrační politice), lákadlo velkých měst, infrastruktura. Vliv podpory výstavby bude pouze okrajový.

Maël Forcier

Can housing needs be met by using the existing stock? [elektronický zdroj]

Mohou být bytové potřeby uspokojeny již existujícími nemovitostmi?

Tresor-economics, No. 347 (2024), p. 1-12

Analýza trhu s nemovitostmi určenými k bydlení ve Francii (se zaměřením na nevyužívané nemovitosti). Představen je termín "bytová potřeba" (housing need) včetně různých typů bytových potřeb, jsou uvedeny statistiky nemovitostí určených k bydlení s cílem zjistit, zda lepší využívání již existujících nemovitostí může pomoci uspokojit poptávku po bydlení. Dále jsou mj. krátce nastíněna i opatření, která by mohla pomoci začít znovu využívat neobsazené nemovitosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/tags/Tresor-Economics>

Překvapení roku: ceny staršího bydlení rostou pomaleji, než se čekalo

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 8, s. 34-37

Bližší pohled na kvartální změny cen nemovitostí v ČR v pololetí r. 2024 a na trendy, které ovlivňují vývoj na realitním trhu. Článek upozorňuje na aktuální stagnaci cen na trhu s byty i domy, omezené možnosti domácností investovat do bydlení a na růst počtu zájemců o nájemní bydlení. Zaměřuje se rovněž na statistiku cen studentského bydlení. Ve všech univerzitních městech došlo během prázdnin k růstu cen nájmu, v Praze o 14 %, v Ostravě o 18 %, v Olomouci a Českých Budějovicích o 17 %. Z důvodu vysokých pražských cen se opět zvyšuje zájem o středočeské byty. I přes vysoké ceny je však momentálně o nájemní bydlení rekordní zájem.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Saskia MacLaughlin, Helen Kanic, Maximilian Plote

Compliance: Minimierung der Risiken bei der Beschäftigung von Ausländern

Dodržování předpisů: minimalizace rizik při zaměstnávání cizinců

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 37, S. 2293-2296

Pokud zaměstnavatel hodlá zaměstnávat cizince, musí nejprve kontrolou dokladu totožnosti zjistit, zda se jedná o cizince, který není občanem EU ani občanem státu EHP nebo Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. Pokud tomu tak je, musí zaměstnavatel zajistit, aby povolení k pobytu opravňovalo k zaměstnávání, a uchovat ho, aby se vyhnul pokutě. Pokud jde o formu a dobu uchovávání, je třeba dodržovat GDPR. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Confessions of a spiritual opium-eater

Vliv hraní videoher na školní výsledky a úspěch na trhu práce

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9420, p. 66

O nové studii, která se na základě dat z Číny zabývala vlivem videoher na školní výsledky, výši mezd a úspěch na trhu práce. Čínská vláda v minulosti kvůli obavám z negativních dopadů videoher stanovila denní časový limit pro hraní podobných her pro děti a mladistvé. Nová studie je unikátní rozsahem dat, ke kterým její autoři měli přístup. Poukazuje mj. na "sociální aspekt" hraní videoher - hraní je nakažlivé, pokles hraní videoher u přátel omezuje vlastní hraní. Pokud by limit platil i pro studenty vysokých škol, vedlo by omezení k poklesu herního času na studenta z 12 hodin na 8 hodin měsíčně, a to i kvůli poklesu hraní ostatních studentů. Došlo by také ke zlepšení školních výsledků a k růstu mzdy měsíčně o 0,9 % (48 jüanů či 6,8 amerických dolarů).

By Peter Ganong, Fiona Greig, Pascal Noel, Daniel M. Sullivan, and Joseph Vavra

Spending and job-finding impact of expanded unemployment benefits : evidence from administrative micro data

Vliv rozšíření podpory v nezaměstnanosti na výdaje a nalezení pracovního místa : zjištění z administrativních mikrodat

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 9, p. 2898-2939

Autoři se v příspěvku zabývají účinky navýšení finanční podpory v nezaměstnanosti v USA během pandemie nemoci covid-19. Navýšení činilo 300-600 amerických dolarů týdně. Výsledky analýzy bankovních dat ukázaly, že opatření mělo výrazný dopad na výdaje domácností, ale pouze nízký vliv na nalezení pracovního místa. Po ztrátě pracovního místa se výdaje domácností zvýšily, obvykle tomu přitom bývá naopak. Autoři zároveň poukazují mj. na to, že prostřednictvím navýšení podpory lze vysvětlit dynamiku agregátních výdajů během pandemie, nikoli však dynamiku zaměstnanosti; že podpora přesunula domácnosti z kategorie domácností s nízkou likviditou do kategorie domácností s vysokou likviditou; na vysoký mezní sklon ke spotřebě a zároveň nízkou likviditu mohou mít vliv určité trvalé charakteristiky domácností; dočasné rozšíření podpory je slibným proticyklickým nástrojem. - Poznámky.

Andrea Nahles ; rozhovor vedli Sophie Crocoll, Max Haerder

"Die Stimmung wird aggressiver"

"Nálada je stále agresivnější"

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 42, S. 26-29

Budou v Německu brzy opět tři miliony nezaměstnaných? Rozhovor s šéfkou Spolkové agentury práce A. Nahles o churavějícím německém průmyslu, nutných sankcích pro případ, že by někdo nechtěl přijmout práci nabízenou úřadem práce a zbytečném bonusu 1000 euro pro nezaměstnané, pokud se jim podaří najít stálé zaměstnání.

Zvýšení flexibility pracovněprávních vztahů

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 17, Aktualita s. ii

Informace o návrhu novely zákoníku práce (sněmovní tisk č. 775), která má zvýšit flexibilitu pracovněprávních vztahů a uvolnit striktní nastavení právní úpravy. Zpřesňuje a zvyšuje pružnost pravidla pro výpověď z pracovního poměru a výpovědní dobu, prodlužuje maximální délku zkušební doby a mění pravidla vztahující se k zaměstnávání osob pečujících o malé děti. Dále návrh připouští písemnou dohodu zaměstnance se zaměstnavatelem o rozvržení pracovní doby zaměstnancem, zpružňuje pravidla pro doručování platového a mzdového výměru a zpřesňuje právní úpravu zjišťování průměrného výdělku. Novela by měla zavést možnost vyplácet mzdu nebo odměnu za práci v dohodnuté cizí měně širšímu okruhu zaměstnanců; navrhuje rovněž umožnit výkon závislé práce v období hlavních prázdnin mladistvým od 14 let. Mění též dosavadní koncepci prokazování splnění podmínek pro působení odborové organizace u zaměstnavatele. Zákon má nabýt účinnost k 1.1.2025. -- Více k pravidlům pro zkušební dobu viz Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 11-12/2024, s. 24-27. -- Podrobněji k výpovědní době viz Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 11-12/2024, s. 81-82.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 72, (2024) č. 10

Revoluce v posuzování práce přesčas u kratších úvazků? Soudní dvůr EU posuzoval odměnu za práci přesčas u kratších úvazků – rozsudek C-660/20 (s. 6-10); Speciální práva tzv. neformálních pečujících zaměstnanců – aneb co jsou povinnosti zaměstnavatele (s. 11-14); Změny v zákoně o úřednících územních samosprávních celků po novele účinné od 1.1.2025 (s. 15-21); Ručení dodavatele za mzdové nároky zaměstnanců poddodavatele ve stavebnictví (s. 22-24); Jak vysoká je daň z příjmu u průměrné mzdy v zemích OECD? (s. 37-38); Nabídka zaměstnání a zákaz diskriminace – judikát sp. zn. 9 Ads 174/2023 (s. 39-40); Slovenský občan v českém systému zdravotního pojištění (s. 41-44).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]**Sv. 19, (2024) č. 11-12**

Živelní pohromy - pracovněprávní souvislosti (s. 3-6); Zálohy OSVČ ve zdravotním pojištění v roce 2025 (s. 7-8); Zjednodušení u dohod o provedení práce (s. 9-11); Překážky v práci a pružná pracovní doba (s. 16-19); Více pracovního volna pro zaměstnance (s. 20-23); Jak se změní zkušební doba - flexibilní novela zákoníku práce (s. 24-27); Novela zákona o zaměstnanosti - změny v zaměstnávání cizinců (s. 36-38); Jak postupovat při hromadném propouštění zaměstnanců (s. 42-45); Jak zajistit splnění povinností zaměstnance (s. 46-49); Okamžité zrušení pracovního poměru se zaměstnancem musí být rychlé (s. 50-51); Převedení na jinou práci (s. 52-55); Odměňování mužů a žen: nová směrnice EU (s. 58-59); Konec roku ve mzdové účtárně (s. 60-64); Nabytí zaměstnaneckých akcií a jejich daňové řešení - č. 462/2023 Sb. (s. 65-69); Dohody a rozhodné částky příjmu ve zdravotním pojištění od 1.1.2025 (s. 74-76); Pracovněprávní spor v souvislostech zdravotního pojištění (s. 82-84); Domácí kancelář zaměstnance - výdaje zaměstnavatele (s. 92-95); Automobil - ostatní provozní výdaje (s. 96); Pojištění majetku a odpovědnosti firmy (s. 97-99); Účetní závěrka vybraných účetních jednotek (s. 100-103); Stravování bývalých zaměstnanců (s. 108-110).

Právo

Fabiola Annacondia

The Court of Justice of the European Union - recently decided and pending cases**Soudní dvůr Evropské unie - nedávné rozsudky a projednávané případy**

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 5, p. 248-253

V článku je podán přehled rozsudků Soudního dvora EU a posudků generálních advokátů týkajících se daně z přidané hodnoty za období 1.9.2023 - 31.8.2024. Dále jsou uvedeny seznamy projednávaných případů k 31.8.2024 a případů, které byly v průběhu uvedeného období vyňaty z rejstříku. - Poznámky.

David Petrlík

Digitální platformy a hospodářská soutěž : výzvy a perspektivy soudní ochrany

Bulletin advokacie, Sv. 2024, č. 9, s. 13-20

Unijní soudy se v posledních letech zabývají narůstajícím počtem případů, které se týkají zneužití dominantního postavení ze strany velkých technologických společností (zejména těch, které provozují velké digitální platformy - Google Search, Facebook a Instagram). Článek rozebírá možnosti soudní ochrany v této oblasti. Představuje případy Google Shopping (T-612/17), Google Android (T-604/18) a Google AdSense for Search (T-334/19) a charakterizuje společné rysy porušování čl. 101 a 102 SFEU digitálními platformami (sebevýchodňování jako samostatná forma zneužití; nedovolené zpracování osobních údajů, likvidační akvizice). Autor uvádí, že zkušenosti unijních soudů a rozhodovací praxe EK vedly k přijetí Aktu o digitálních trzích (DMA), který představuje odvětvově specifický typ regulace a zaujme s největší pravděpodobností významné místo v soudní praxi. - Poznámky.

Thomas Schneider ; rozhovor vedl Jan Beránek

Evropa dělá pořádek v umělé inteligenci : svou úmluvu nabízí celému světu

Právní rádce, Sv. 32, (2024) č. 10, s. 10-12

Rozhovor s předsedou Komise pro umělou inteligenci Rady Evropy T. Schneiderem se věnuje Rámcové úmluvě o umělé inteligenci a lidských právech, demokracii a právním státu, jejím základním aspektům a procesu tvorby. Úmluva byla podepsána 5.9.2024 na půdě Rady Evropy a má potenciál stát se prvním globálně přijímaným nástrojem upravujícím vývoj a užívání umělé inteligence. Závazná by v budoucnu mohla být nejen v evropských státech, ale např. i v USA a Izraeli. -- K regulaci AI viz také s. 6-8.

David Hejč

K připravovaným změnám návrhových oprávnění k ochraně veřejného zájmu ve správním soudnictví

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 4-5, s. 282-294

Autor se věnuje problematice připravovaných legislativních změn návrhových oprávnění k ochraně veřejného zájmu ve správním soudnictví (dva návrhy na změnu soudního řádu správního), a to především pokud jde o působnost nejvyššího státního zástupce a veřejného ochránce práv. Změny se mají týkat jak rozšíření těchto návrhových oprávnění i na další formy činnosti veřejné správy a její nečinnosti, tak i některých

významných podmínek pro jejich uplatnění. Za účelem ochrany veřejného zájmu má být umožněno podávat rovněž návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. Autor poukazuje na skutečnost, že některé ze zamýšlených změn vedou k posílení návrhových oprávnění, zatímco jiné je mohou naopak oslabit. - Poznámky.

Zuzana Pavlová

Nařízení první setkání s mediátorem de lege lata a de lege ferenda

Obchodní právo, Sv. 33, (2024) č. 9, s. 20-34

Mediace, jež představuje alternativu k soudnímu řízení, nabízí stranám možnost pokusit se za pomoci mediátora dosáhnout smírného řešení jejich sporu. Cílem článku je na základě analýzy stávající právní úpravy a zhodnocení úspěšnosti prvního setkání s mediátorem posoudit jeho úpravu de lege ferenda, zejména ve světle věcného záměru nového civilního řádu soudního. Autorka dospěla k závěru, že věcný záměr nenabízí žádné argumenty, jež by vypuštění tohoto institutu z právní úpravy civilního sporného řízení dostatečně zdůvodnily. V praxi se naopak ukazuje, že se jedná o účinný způsob, jak přivést účastníky řízení ke smírnému řešení jejich sporu. - Poznámky.

Návrh komplexní novely soudního řádu správního

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 18, příl. Legislativa s. ii

Informace k připravované komplexní novele soudního řádu správního, která po dvaceti letech účinnosti zákona reaguje na vývoj aplikační praxe. Navržené změny usilují o posílení práv účastníků řízení na straně jedné a současně jsou vedeny snahou o posílení efektivity soudního řízení ve správním soudnictví. Novela zapracovává závěry judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, které přibližují text normy správní praxi soudů. Přináší rozšíření definice osoby zúčastněné na řízení, zavedení poučovací povinnosti soudu ve vybraných případech a řešení problému nezákonnosti podkladového aktu. Navrhuje rovněž opatření související s budoucí elektronizací soudního spisu a jeho využíváním v řízení ve správním soudnictví. Datum účinnosti se navrhuje k 1.7.2025.

Daniela Dvořáková

Novelizace procesu přeměn obchodních společností

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2024, č. 3, s. 37-44

Přijetím změnové evropské směrnice č. 2019/2121/EU došlo k ucelené harmonizaci pravidel pro další typy přeshraničních přeměn obchodních společností (vyjma úpravy přeshraniční fúze, která byla přijata již dříve). V červenci letošního roku nabyla účinnosti transpoziční novela č. 162/2024 Sb. zákona o přeměnách obchodních společností a družstev. Autorka představuje vybrané změny tohoto zákona týkající se obchodních společností, přeshraniční přeměny (nová varianta přeshraniční fúze, přeshraniční rozdělení, přeshraniční přemístění sídla) a nové formy rozdělení společnosti vyčleněním. Zabývá se rovněž posílením ochrany společníků, věřitelů a zaměstnanců i zjednošením procesu přeměn a odstraněním nedostatků zjištěných praxí (povinné znalecké ocenění, rozhodný den, rozhodování valné hromady o přeměně per rollam). Informuje také o souvisejících změnách zákona o veřejných rejstřících a zákona o daních z příjmů. - Poznámky. -- Viz také Právní rádce č. 10/2024, s. 14-15.

Petr Bezouška

Odpovědnost za škodu při použití pomocníka při plnění dluhu

Bulletin advokacie, Sv. 2024, č. 10, s. 25-30

Článek je zaměřen na podrobný výklad pravidla v § 1935 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, týkajícího se přičítání jednání pomocníka, kterého principál (dlužník) užil k plnění povinnosti, přičemž byla způsobena škoda věřiteli. Autor představuje základní myšlenky, které za pravidlem stojí, a věnuje se předpokladům, které musejí být naplněny, aby bylo možné k přičtení jednání přistoupit. Konkrétně pak pojednává o specifických případech – např. použití dalšího pomocníka, o postavení opatrovníků a zákonných zástupců nebo o pomocnících blízkých věřiteli. V článku jsou nastíněny též limity přičitatelnosti při tzv. excessu pomocníka. Důraz je kladen na představení přístupů a soudních rozhodnutí nám příbuzných právních řádů, v nichž lze hledat inspiraci pro česká řešení. - Poznámky.

Aleš Mácha

Odstraňování "černých" staveb podle nového stavebního zákona

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 4-5, s. 341-352

Článek se zabývá některými procesními aspekty nové právní úpravy odstraňování staveb a dodatečného povolování podle nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. Autor se zaměřuje na nový koncept vztahu řízení o nařízení odstranění stavby a řízení o dodatečném povolení stavby. Věnuje se také možnosti uplatnění apelačního principu v uvedených řízeních. Rozebírá i nově vyloučenou možnost podat novou žádost o dodatečné povolení podle správního řádu a otázku povahy lhůty pro podání žádosti o dodatečné povolení. Autor zdůrazňuje, že cílem změn v procesní úpravě je zjednodušit proces odstraňování černých staveb, zejména ve vazbě na případné dodatečné povolování těchto staveb, a také učinit proces dodatečného povolení složitý natolik, aby odrazoval stavebníky od realizace stavby bez povolení. - Poznámky.

Marek Beneš

Právní postavení sportovce v kolektivních sportech

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 15-16, s. 499-508

Neexistence speciální právní úpravy postavení profesionálních sportovců v českém právním řádu působí nejasnosti a problémy. Toto právní vakuum je do jisté míry nahrazováno judikaturou českých soudů, předmětem většiny rozhodnutí ve vztahu k právnímu postavení sportovců jsou otázky daňové a otázky související s pojištěním v právu sociálního zabezpečení. Příspěvek objasňuje podřazení výkonu profesionálních sportovců pod občanské a pracovní právo a vliv tohoto zařazení na samotné sportovní smlouvy (což je klíčové z hlediska určení sportovcova právního statutu). Dále analyzuje zdanění příjmů sportovce ve smyslu zákona o daních z příjmů a upozorňuje na dva možné režimy zdanění: dle § 6 odst. 1, ve kterém je příjem charakterizován jako příjem ze závislé činnosti (sportovec je v postavení zaměstnance) a dle § 7, kdy se příjmy řadí pod příjmy ze samostatné činnosti (sportovec jako OSVČ). Autor také přibližuje přístup judikatury a úvahy o možné budoucí úpravě postavení profesionálních sportovců v ČR. - Poznámky.

Jakub Jandík

Právo adresáta odmítnout písemnost podle čl. 12 nařízení o doručování ve světle judikatury Soudního dvora : nová výva pro evropské soudy (a jiné orgány)?

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 18, s. 575-583

Příspěvek se zabývá vybranými otázkami čl. 12 evropského nařízení o doručování soudních a mimosoudních písemností ve světle závěrů rozhodnutí Soudního dvora EU C-7/21 ve věci LKW Walter z července 2022 i dřívější judikatury. Ustanovení upravuje právo adresáta odmítnout ze stanovených důvodů vůči přijímacímu subjektu písemnost, která mu je doručována z jiného členského státu EU. Tato úprava navazuje na čl. 8 původního evropského nařízení o doručování (č. 1393/2007), ke kterému se vztahuje veškerá judikatura SDEU. Autor rozebírá postupy soudů v přeshraničním doručování ve snaze dostat závěrům rozsudku LKW Walter v oblasti procesních lhůt, poté kriticky hodnotí podobu čl. 12 a zmiňuje dosud neřešený problém nekvalitních překladů do jazyka místa doručení písemnosti. V závěrečné části se věnuje otázce dodatečné adaptace národních právních systémů na pravidlo o počátku běhu lhůty na odmítnutí písemnosti podle čl. 12 tak, jak jej vykládá SDEU. - Poznámky.

Pavλίna Hubková

Soft law Evropských orgánů dohledu před českými orgány : vnitrostátní možnosti kontroly a soudního přezkumu

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 17, s. 537-544

Tři Evropské orgány dohledu (ESA) mají pravomoc vydávat obecné pokyny a doporučení v oblasti finanční regulace, které jsou sice ve formální rovině právně nezávazným soft law, mají ale v praxi velkou regulační sílu. Jejich prostřednictvím mohou ESA ve spolupráci s vnitrostátními orgány významně ovlivňovat vnitřní organizaci finančních institucí, jejich chování a jednání na finančních trzích, ale i jejich vztah ke spotřebitelům a investorům. Článek v té souvislosti rozebírá procesní prostředky, které nabízí český právní řád ve vztahu ke kontrole obecných pokynů či doporučení ESA a ve vztahu k vnitrostátním aktům, které jsou na takové unijní soft law navázány. Nejprve se zaměřuje na možnosti kontroly ze strany ČNB jakožto příslušného vnitrostátního orgánu. Dále zkoumá, jak lze soft law evropských orgánů dohledu posuzovat v rámci soudního řízení v ČR. - Poznámky.

Stefania Palma, Stephen Morris

US considers breaking up Google in antitrust case

USA zvažuje rozdělení společnosti Google v antimonopolním řízení

Financial Times, Vol. 2024, No. 41760 (10.10.2024), p. 10

Článek probírá možné následky srpnového soudního rozhodnutí, jenž shledalo společnost Google vinou z porušení amerických antimonopolních zákonů; soud ji označil za monopol. Spor byl veden mezi společností Google a americkým ministerstvem spravedlnosti. Možné sankce mohou společnosti např. omezit používání vlastních produktů (vyhledávač Chrome, Play app store a operační systém Android) pro konkurenční výhodu na trhu; přimět Google ke sdílení uživatelských dat a zamezit užívání výsledků vyhledávání pro trénování umělé inteligence; možností je i tlak na rozdělení společnosti.

Tomáš Střeleček

Úvahy o digitální žalobě

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 17, s. 556-561

Úvahy nad digitalizací civilního procesu, pojmem digitální žaloba a jeho hranicemi. Autor shrnuje důvody pro zavedení digitální žaloby v českém právním prostředí a upozorňuje i na důvody proti jejímu zavedení (zejména z pohledu práva na spravedlivý proces). Analyzuje instituty podobné digitální žalobě v českém právním řádu (formulář elektronického platebního rozkazu, aplikace ePodatelna a tvorba žaloby, inteligentní formuláře podání). V návaznosti pak nabízí definici digitální žaloby (z pohledu postupné digitalizace a koncepční změny civilního procesu založené na digitalizaci). Na základě zahraničního srovnání (kanadský Civil Resolution Tribunal) a vlastní analýzy autor navrhuje věci způsobilé pro digitální žalobu. Zaměřuje se rovněž na analýzu "digitálního vyloučení" a některých dalších otázek z oblasti garance práva na spravedlivý proces jako limitů digitální žaloby. - Poznámky.

Vláda schválila právní úpravu sdílení a shromažďování údajů o poskytování služeb v oblasti krátkodobých pronájmů a ubytování

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 15-16, příl. Legislativa s. i

Informace o návrhu novely zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, kterou se provádí adaptace na evropské nařízení č. 2024/1028 z dubna 2024 o shromažďování a sdílení údajů týkajících se služeb v oblasti krátkodobých pronájmů ubytování. Návrh upravuje rozsah a podmínky získávání údajů o krátkodobém ubytování v obcích a návazně stanoví nástroje pro správu místního poplatku z pobytu a jeho výběr. Cílem je založit přehled ubytovatelů a ubytovacích zařízení využívaných na krátkodobý pronájem jednotek definovaných v nařízení, nikoliv však regulovat samostné poskytování pronájmu. Návrh zavádí nově budovaný registr ubytovacích zařízení, jednotek pro poskytování ubytování a ubytovaných osob (eTurista) a obsahuje práva a povinnosti spojené s poskytováním ubytování. Zápis údajů do registru bude povinností ubytovatele, výkon dozoru nad velkými digitálními ubytovacími platformami provádí ČTÚ. -- Návrh projednáván v PS jako tisk č. 761.

Anežka Karpjáková

Zneužití identity z pohledu práva na ochranu soukromí a osobních údajů

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 18, s. 601-604

Za jednu z nejzávažnějších forem zneužití osobních údajů je považována krádež (virtuální) identity. Autorka se zabývá otázkou, zda lze zneužití identity považovat za nezákonný zásah do práva na soukromí dotčené osoby, a jaké ochranné právní prostředky a vůči komu může poškozený uplatnit. Nejprve představuje nejčastější typy využití falešné identity v rámci platebních podvodů v současnosti, poté věnuje pozornost aplikaci právní úpravy ochrany soukromí na dané případy krádeže virtuální identity a právním nástrojům obrany. Zaměřuje se také na situace, kdy ke zneužití identity osoby dojde v důsledku úniku dat společnosti (např. z důvodu kybernetického útoku), jež zpracovává či spravuje osobní údaje svých klientů nebo třetích osob podle GDPR. V souvislosti s tím autorka rozebírá, zda lze uplatnit nárok na náhradu újmy vůči správci nebo zpracovateli osobních údajů, přestože tyto subjekty samy zneužití dat neprovedly. Představuje závěry SDEU ve věci C-182/22 s ohledem na náhradu nemajetkové újmy. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Jiří Obst

Jak se měří důvěra v ekonomiku

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 9, s. 14-15

Stručné přiblížení funkce a tvorby konjunkturálních indikátorů (indikátorů důvěry), které kvantifikují očekávaný vývoj v jednotlivých odvětvích ekonomiky na základě provedených konjunkturálních průzkumů. V rámci šetření se provádí zjišťování názorů pomocí jednoduchých otázek, odpovědi hodnotí budoucnost pomocí obecnějších výrazů. Autor představuje indikátor důvěry v průmyslu, indikátor důvěry ve stavebnictví, indikátor důvěry v obchodě, indikátor důvěry ve vybraných odvětvích služeb a indikátor důvěry spotřebitelů. Grafy ukazují vývoj tří základních indikátorů důvěry a salda sezonně očištěných indikátorů důvěry v období 2003-2024.

Jaroslav Sixta, Vladimír Kermiet

Máme se lépe než před pandemií aneb Jak je to s revizí národních účtů

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 9, s. 13

Informace o velké tzv. benchmarkové revizi národních účtů ČR z června 2024, která je výsledkem koordinovaného přístupu Eurostatu uplatňovaného ve všech členských zemích EU. Dochází ke změně hlavních makroekonomických agregátů jako je hrubý domácí produkt, národní důchod, tvorba kapitálu a výdaje na spotřebu domácností. Klíčovou oblastí změn bylo bydlení, kde došlo k započítání nových datových zdrojů z posledního sčítání lidu. Výsledky ukázaly mj. na větší počet pronajímaných obydlí, než bylo odhadováno. Revidovaná hladina HDP r. 2019 je o 1,7 % vyšší, což však nepředstavuje zásadní zvrát. Graf ukazuje srovnání HDP (ceny r. 2020) před a po revizi 2024 za období 1994-2022. Další revize národních účtů se plánuje na r. 2029.

Karolína Zábojníková

Míra úspor českých domácností posílila nejvíce z EU

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 9, s. 35

Stručně k dynamice úspor domácností v zemích EU. Míra úspor domácností vyjadřuje podíl hrubých úspor domácností (rozdíl mezi příjmy a spotřebou) na jejich celkových příjmech, v r. 2022 v EU dosáhla 12,17 %. Po navýšení v letech 2020 a 2021 se tak vrátila prakticky na úroveň r. 2019. Pandemické navýšení úspor bylo plošné, protože všechny země EU zavedly nějaký stupeň omezení pohybu a provozu v obchodech a službách, po obnovení obvyklého režimu pak míra úspor klesla. Česko v r. 2022 představovalo největší výjimku v rámci EU, protože míra úspor zde setrvala na velmi vysoké hodnotě 18,20 % a úroveň r. 2019 přesahovala o 6 p. b. Domácnosti v Česku měly v r. 2022 druhou nejvyšší míru úspor po Německu (19,91 %). -- K tématu viz také Statistika & my č. 10/2024, s. 40-41.

Účetnictví

František Beckert

Uplatňování Globálních standardů interního auditu ve veřejném sektoru

Interní auditor, Sv. 28, (2024) č. 3, s. 20-22

Nové Globální standardy interního auditu (Global Internal Audit Standards) byly vydány 9. ledna 2024 a vstoupí v účinnost 9. ledna 2025. Interní audit v České republice funguje bez větších změn přes dvacet let. I když se po změnách volá už od účinnosti zákona o finanční kontrole, na novou právní úpravu se stále čeká. Nové Globální standardy interního auditu jsou jinou cestou ke změně. Požadují provést revizi našich postupů, manuálů a statutu a větší zapojení vedení a managementu. -- K tématu nových standardů také viz s. 23-26.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví

Sv. 2024, č. 10

Pozemky v účetnictví a dani z nemovitých věcí (s. 2-13); Směrná účtová osnova: účtová skupina 47 - dlouhodobé závazky (s. 14-22); Změna kategorie účetní jednotky (s. 23-26); Mezinárodní standardy účetního výkaznictví I. (s. 31-42); Výzkumné šetření: reflektuje výuka účetnictví na středních školách požadavky současné praxe? (s. 54-57).

Účetnictví v praxi

Sv. 28, (2024) č. 10

Vyřazení hmotného majetku z obchodního majetku a daňové dopady (s. 4-10); Jaké změny v DPH lze od ledna očekávat? (s. 11-14); Drobný hmotný a nehmotný majetek – v účetnictví (s. 15-17); Specifika účetnictví v zemědělství – účetnictví v rostlinné výrobě (s. 18-24); Účetní a daňový pohled na technické zhodnocení a opravu (s. 25-30); Zvyšování a snižování základního kapitálu v s. r. o. (s. 31-35); Aktuality v souvislosti s povodněmi (s. 36).

Veřejná správa

Mária Kopecká, Denisa Přichystalová

Jak jednotné evropské osvědčení (ne)ulehčuje proces zadávacího řízení

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 5 (září), s. 28-33

Jednotné evropské osvědčení pro veřejné zakázky (European Single Procurement Document, JEO) umožňuje dodavatelům prokázat splnění některých podmínek účasti v zadávacím řízení (včetně podmínek kvalifikace). Jedná se o opakovaně použitelné čestné prohlášení dodavatele o splnění podmínek účasti a nahrazuje povinnost předkládat konkrétní dokumenty již v nabídce. V příspěvku jsou nejdříve shrnuty účel a výhody JEO, dále autorky podrobněji rozebírají informace uváděné v tomto osvědčení. Věnují se i situacím, kdy se vyžadují doklady o kvalifikaci nahrazené jednotným evropským osvědčením, a zdůrazňují, že povinnosti zadavatele požadovat po dodavateli využívajícím JEO předložení konkrétních dokladů je dána pouze ve vztahu k vybranému dodavateli. Ani v užším řízení by se nemělo ve vztahu k JEO postupovat jinak, než v případě ostatních druhů zadávacích řízení.

Markéta Ajmová

Jaké změny se aktuálně plánují v zakázkovém zákoně?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 5 (září), s. 15-16

Informace k připravované novele zákona o zadávání veřejných zakázek. Mezi možné budoucí změny patří zvýšení limitů u veřejných zakázek malého rozsahu; nová uveřejňovací povinnost pro veřejného zadavatele, který zadává VZ malého rozsahu s cenou nad 1 mil. Kč; rozšíření § 30 ZZVZ upravujícího podlimitní výjimky; vypuštění pravidla, které zadavateli brání v zahájení nového zadávacího řízení v situaci, kdy nedošlo k ukončení dříve zahájeného zadávacího řízení s obdobným předmětem plnění; stanovení kauce při podání návrhu proti zrušení zadávacího řízení; zrušení blokace uzavření smlouvy na VZ zadávanou ve zjednodušeném podlimitním řízení ve lhůtách podle § 246 odst. 1 písm. a)-c) ZZVZ; aj.

Martin Vyklický

Změna závazku ze smlouvy, její nárokovost a další otázky

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 5 (září), s. 52-56

Vyhrazená změna závazku dle § 100 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek patří k nejsložitější problematice praxe veřejného zadávání. Autor se zabývá podmínkami, jež musejí být splněny, aby se o vyhrazenou změnu závazku jednalo. Zvažuje rovněž možnost uplatnit rámcový prvek jako možný substitut vyhrazené změny závazku, zejména u dlouhodobých smluv počítajících s dalším vývojem a rozvojem předmětu plnění veřejné zakázky. Autor analyzuje průlomové rozhodnutí ÚOHS k formulaci vyhrazené změny závazku a podmínky nárokovosti vyhrazené změny ze smlouvy. Svým rozhodnutím ÚOHS poskytl vodítko k tomu, jak bude posuzovat vyhrazené změny závazku v budoucnu. Jestliže konstatuje nedostatečnost formulace vyhrazené změny závazku či nesplnění některé z dalších podmínek, pak sezná, že o vyhrazenou změnu závazku podle § 100 odst. 1 vůbec nejde.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy**Sv. 2024, č. 2**

Co se stalo v digitálních službách za uplynulý rok (s. 6-7); Na konferenci eGovernmentu v Mikulově představila DIA své klíčové priority na další období (s. 8-10); Změna nejen ve vedení digitalizace stavebního řízení (s. 12-13); Nový zákon o kybernetické bezpečnosti: prevence je vždy lepší a levnější (s. 16-17); Kvalifikovaní a nekvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru - nařízení eIDAS 2.0 (s. 18-19); Gordić představil aktuální trendy v IS veřejné správy (s. 24-25); Strategie pro správu dat: průvodce na cestě k dobré práci s daty (s. 28-30).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 30, (2024) č. 10**

Společenství obcí? Určitě ano! Slučování obcí? Určitě ne! (s. 12-15); Doporučení k sestavení rozpočtů obcí na rok 2025 i o neviditelné jitrnici státního rozpočtu (s. 16-18); Radnice začínají chystat rozpočty na příští rok. Nebude to snadné (s. 19); Osobní bankroty a dluh domácností v Česku: jaký vývoj lze očekávat? (s. 20-21); Jak se buduje chytré město (s. 40); Zaměstnavatelé a zaměstnanci v ČR a jejich vztah (s. 46-47); Výzvy pro výstavbu budov ve světle zeleného přístupu Evropské unie - směrnice 2024/1275/EU (s. 48); Cíl sběru 65 procent? - sběr a recyklace odpadu (s. 49); Zákon o podpoře bydlení vnáší systém do řešení bytové nouze. Obsahuje také nástroje prevence (s. 50-51); Zastupitel obce a "nevyžádaná" elektronická pošta (s. 58); Veřejné zakázky a uzavírání smluv (2) (s. 60-61).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 30, (2024) č. 11**

Pomoc zaplaveným oblastem běží naplno, finišuje už i příprava Strategie obnovy území (s. 16); Moderně pojatý rozpočet obce je o jednoduchosti, síle a realitě aneb Soudruzi už se také nelíbají (s. 18-19); Kam směřují peníze krajů - výdaje krajských samospráv (s. 20-21); Odstranění škod na dopravní infrastrukturu po povodních vyjde na miliardy korun (s. 24); Výroba elektřiny z malých FVE loni vzrostla o více než 170 % (s. 34); Na zálohování obce vydělají. Z PETek teď těží hlavně odpadáři (s. 36-37); Nejen radnice nadále odmítají už i vládou schválené povinné zálohování nápojových obalů (s. 38); Jaké jsou limity na volnočasové benefity v roce 2025? (s. 40); Jak vzbudit v lidech zájem o Portál občana (s. 43); Povinnosti občanů při krizových situacích z pohledu práva - IZS, krizový zákon, evakuace, poskytnutí věcné a osobní pomoci, sankce (s. 51); Vznik a zánik mandátu člena zastupitelstva kraje (s. 58); Veřejné zakázky a uzavírání smluv (3) (s. 59-62).

Veřejná správa**Sv. 35, (2024) č. 10**

Katastrofální povodně zasáhly většinu Česka, škody jsou obrovské (s. 2-3); Krátký útok, velký dopad: Nedostupnost služeb během pár minut (s. 4-5); Dopady nového zákona o kybernetické bezpečnosti na vybrané státní instituce (s. 6-7); Opava zvýšila kybernetickou bezpečnost: Nový systém zvládne spravovat i běžný administrátor (s. 8-10); Kyberkriminalita a jak se jí bránit (s. 11-12); Otakar Foltýn: Veřejnost musí vidět, že informace jsou pravdivé a odpovídají skutečným krokům státu (s. 14-16); Místní poplatky v roce 2025: Kdy a jak zavést nové obecní vyhlášky (s. 17); Chystaná regulace posílí kontrolu obcí nad krátkodobými pronájemy (s. 18-20); Registr obyvatel a registr osob přejde 1. listopadu pod správu Digitální a informační agentury (s. 21); Praktické rady pro starosty: Vše do kapsy a na nástěnce - Požární ochrana (s. 22-23); Projekt eSeL zlepšit kvalitu, efektivitu a transparentnost tvorby práva (s. 24-25); Návod pro obce, jak na sbírky a dary (s. 26-27); Liberec členem EU mise "100 klimaticky neutrálních a chytrých měst" (s. 30-31); Pelhřimov obhájil vítězství v soutěži Přívětivý úřad (s. 32-33); Přehledně z EU: Jozef Síkela komisařem pro mezinárodní partnerství (s. 34-35); Digitalizované Česko na dosah ruky (3.): Zákon o digitálních službách - změna ve vztahu uživatele a státní správy (s. 36-38); Význam sociálně vstřícných zaměstnavatelů ve veřejné správě (s. 39-40).

Veřejné finance. Rozpočet

Bundesministerium der Finanzen

75 Jahre BMF : 75 Jahre Finanzen für unsere Demokratie

75 let Spolkového ministerstva financí : 75 let financování demokracie

Monatsbericht des BMF, Jg. 2024, Nr. 9, S. 8-12

Redakční výtah z výroční publikace k 75. výročí založení německého Spolkového ministerstva financí (20.9.1949). Velmi stručně shrnuje historii Spolkového ministerstva financí, jeho organizační struktury a přední úkoly. - Odkaz. -- Viz také související rozhovor se spolkovým ministrem financí Ch. Lindnerem na s. 13-19.

John Reed, Sylvia Pfeifer

The battle behind India's military jets

Bitva o indická vojenská letadla

Financial Times, Vol. 2024, No. 41759 (9.10.2024), p. 17

Článek se věnuje historii indického vojenského letectva a aktuální potřebě Indie doma vyrábět armádní stíhačky. Pravděpodobně nebude schopna sama vyvinout stíhačku, a proto potřebuje mezinárodního partnera. Autoři dále píší o možných obchodních partnerech, mezi kterými si Indie může vybírat (anglický Rolls-Royce, francouzský Safran a americká General electric). Momentálně země importuje své armádní vybavení primárně z Francie a z Ruska.

Daniel Thomas

Can Labour revive the UK's creative mojo?

Mohou labouristé oživit tvůrčí elán Spojeného království?

Financial Times, Vol. 2024, No. 41735 (11.9.2024), p. 15

Článek se věnuje aktuální státní podpoře kultury ve Spojeném království; lidé působící v umělecké oblasti ji hodnotí jako nedostatečnou. Situaci také mj. komentuje ministryně pro digitalizaci, kulturu, média a sport Lisa Nandy, která ji vnímá jako kritickou, a hodlá se zaměřit na úpravu systému po finanční i nefinanční stránce. Někteří reprezentanti labouristů tvrdí, že peněz není dostatek. Ovšem dle ministryně lze kulturu také využít pro přilákání zahraničních turistů nebo případně investorů a opět navázat vřelejší vztahy se státy EU. Ministryně se také odkazuje specificky na BBC a na potřebu zaměřit zpravodajství více na internet namísto klasických televizních a rádiových kanálů.

Petra Kerndlová, Radim Boháč, Ondřej Málek, Michal Tuláček

Comparative study on refunds stipulated in the budgetary discipline enforcement regulatory framework in the Visegrád countries

Srovnávací studie o náhradách stanovených v regulačním rámci pro vymáhání rozpočtové kázně v zemích Visegrádu

Právník, Vol. 163, (2024) No. 9, příl. The Lawyer Quarterly No. 3/2024, p. 290-308

Cílem tohoto článku je prozkoumat podobnosti a rozdíly regulačního rámce pro prosazování rozpočtové disciplíny u finančních vratek (náhrad) v zemích Visegrádu. Česká právní úprava rozlišuje dva pojmy, které spadají do finančních náhrad: vrácení dotace a odvod za porušení rozpočtové kázně. Legislativa ostatních visegrádských zemí nerozděluje tyto dva pojmy. Dle autorů se v jurisdikcích zkoumaných zemí vyskytuje několik podobných právních pojmů a celková právní úprava odvodů za porušení rozpočtové kázně všech zemí je velmi podobná. Článek dále jednotlivě popisuje, v jakých situacích se právní úprava zemí shoduje a v jakých se částečně nebo zcela rozchází. - Poznámky.

Ondřej Málek, Radim Boháč, Petra Kerndlová, Michal Tuláček

Comparative study on supervisory procedures in the budgetary discipline enforcement regulatory framework in the Visegrád countries

Srovnávací studie o dohledových postupech v rámci regulace prosazování rozpočtové kázně v zemích Visegrádu

Právník, Vol. 163, (2024) No. 6, příl. The Lawyer Quarterly No. 2/2024, p. 145-156

Článek porovnává rozdíly v prosazování rozpočtové kázně (budgetary discipline) v zemích Visegrádské čtyřky. Rozpočtová kázeň je ve studii definována jako právní povinnost dodržovat specifická pravidla

hospodaření s veřejnými prostředky, jenž zajišťuje jejich hospodárné, efektivní a účelné využití. Autoři užívají komparativní metody výzkumu, založené primárně na dotazníkovém šetření, kterého se účastnil tým právníků. Pracují s původní hypotézou, jež tvrdí, že mezi zeměmi Visegrádu neexistují žádné významné rozdíly z hlediska kontrolních postupů stanovených v regulačním rámci pro vymáhání rozpočtové disciplíny. Autoři docházejí k závěru, že nelze tuto hypotézu vyvrátit, a nacházejí pouze malé rozdíly v maďarském a českém regulačním rámci, které ovšem nezasahují do procesu kontrolování hospodárné správy veřejných financí. - Poznámky.

Fix or perish : French public finances

Naprav nebo zhyň : francouzské veřejné finance

The Economist, Vol. 453 (2024), No. 9418, p. 15-16

Francouzský prezident E. Macron vstupoval do své funkce v r. 2017 s představou, že Francie po letech lepší stav svých veřejných financí a že se díky tomu podaří přesvědčit Německo, že by naopak mělo více utrácet. Zpočátku představa vycházela, nyní se ovšem situace změnila. Francie čelí fiskální krizi a to v době, kdy zemi vládne menšinová vláda, což situaci ještě více komplikuje. V r. 2024 překročí schodek rozpočtu 6 % HDP namísto očekávaných 5,1 % a náprava bude pravděpodobně pomalá. Nepříznivou situaci vyvolala podpurná opatření z doby pandemie nemoci covid-19 a propuknutí války na Ukrajině - opatření byla v porovnání s francouzskými sousedy (Německo, Španělsko) příliš štědrá a některá zatím ani neskončila. V září 2024 výnos francouzských desetiletých dluhopisů předčil výnosy španělských dluhopisů. Francouzský premiér musí nyní navrhnout úsporná opatření, země se kvůli rozpočtu již dostala do hledáčku Evropské komise. Pokud Francie ztratí důvěryhodnost a nenapraví své veřejné finance, budou se jí hůře prosazovat i reformy a návrhy týkající se celé EU (myšlenka strategické autonomie).

Gregor Waschinski

Frankreich hält Schuldengrenze wohl erst 2029 wieder ein

Francie dodrží unijní hranici schodku až v roce 2029

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 191 (2.10.2024), S. 10-11

Francouzský předseda vlády Michel Barnier (v úřadu od září 2024) označil ve vládním prohlášení veřejný dluh za přední problém nové vlády. Schodek rozpočtu má v příštím roce vzrůst až na 6 % HDP, pod unijní tříprocentní hranici se dostane nejdříve v r. 2029. Barnierovým cílem je udržet schodek v r. 2025 pod 5% hranicí, a to kombinací snižování výdajů a úpravou daňového mixu.

Martin Benninghoff

China in der Schuldenfalle

Čína v dluhové pasti

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 187 (26.9.2024), S. 10-11

Zpomalení čínského hospodářského růstu, tvořeného z nezanedbatelné části realitním sektorem, snižuje míru investic a zatěžuje rozpočty místních samospráv. Jejich celkové zadlužení je odhadováno na 7 bilionů eur. Trvalá krize realitního sektoru pak zvyšuje riziko nedobytných pohledávek. Vláda v rámci snahy o hospodářské oživení posiluje kapitalizaci bank se záměrem znovuoživení investic.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Neuer Haushaltsstreit durch weniger Steuergeld

Nový spor o spolkový rozpočet kvůli menším příjmům z daní

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 205 (23.10.2024), S. 12

Debata o německém spolkovém rozpočtu se dále komplikuje. Ministr financí Ch. Lindner nepodpoří navýšení daňové zátěže, v letech 2025-2026 tak klesne příjem z daní spolkovým zemím o 1-1,5 % z celkového daňového příjmu spolkového rozpočtu. V současné podobě rozpočtu je stále nepokrytá potřeba financování ve výši 12 miliard eur, kterou koalice změnou návrhu rozpočtu snížila na 9 mld. Pokrytí této mezery dále komplikuje výhled hospodářského růstu, který pro r. 2024 počítá s 0,2% poklesem a v následujícím roce s 0,8-1,3% růstem.

Pavel Slunečko

Ochrana finančních zájmů Evropské unie v České republice : představení sítě AFCOS (Anti-Fraud Coordination Service) v ČR a úlohy jejího Centrálního kontaktního bodu

Interní auditor, Sv. 28, (2024) č. 3, s. 29-33

Ochrana finančních zájmů EU je soubor opatření zaměřených na zajištění účinnosti a transparentnosti při tvorbě zdrojů všeobecného rozpočtu EU, účinnosti, účelnosti, hospodárnosti a transparentnosti při nakládání s prostředky z tohoto rozpočtu a rozpočtů jím spravovaných, jakož i na nakládání s majetkem EU, jejích institucí a orgánů. Ochrana finančních zájmů EU se stala jednou z priorit ČR po jejím vstupu do EU. Síť AFCOS je zřízena v každém z členských států EU. V příspěvku jsou představeny úkoly Centrálního kontaktního bodu AFCOS, spolupráce s úřadem OLAF a s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO).

Zuzana Gdovcová, Alena Maaytová

Vliv covid-19 na plnění českého a slovenského státního rozpočtu [elektronický zdroj]

Český finanční a účetní časopis, Sv. 19 (2024), č. 2, p. 23-42

Článek představuje vybraná opatření, která měla sloužit ke zmírnění ekonomických dopadů pandemie nemoci covid-19 v ČR a na Slovensku a hodnotí jejich rozpočtové dopady. Provedena je ekonometrická analýza (analýza časových řad) státních rozpočtů obou zemí - prostřednictvím modelů bylo predikováno hospodaření pro r. 2020 a byly vypočteny odchylky od modelového vývoje. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/11/Cesky_financi_a_ucetni_casopis_2_2024.pdf

George Parker, Sam Fleming

The waiting game

Vyčkávací taktika

Financial Times, Vol. 2024, No. 41754 (3.10.2024), p. 17

Článek se věnuje práci britské ministryně financí Rachel Reeves a vládním plánu pro podporu ekonomického růstu. Autoři rozebírají tři úskalí, kterým ministryně bude čelit. Nejprve v předvolebních debatách slíbila kontinuitu s předešlým ministrem; poté slíbila nezvyšovat daně a dále se chce držet plánů na snižování veřejných výdajů na regionální úrovni, které jsou dle autorů již tak velmi nízké. Článek dále popisuje důvěru, kterou k ministryni financí má premiérem Keir Starmer, jelikož jí nechal volnou ruku při tvorbě rozpočtu. Autoři dále podrobně popisují zmíněnou problematiku.

Životní prostředí

Susannah Savage

The call of „nature positive“

Pojmenování „environmentálně šetrné“

Financial Times, Vol. 2024, No. 41769 (21.10.2024), p. 17

Článek se věnuje úmyslům na zlepšení biodiverzity a ochrany životního prostředí a zároveň užití pojmenování „environmentálně šetrný produkt“, které se stává spíše reklamním sloganem, než věrohodnou veličinou. I přesto, že jsou podmínky pro použití termínu přesně definované, existují společnosti, které je pro propagaci svých produktů využívají i v případech, kdy naplňují definice jen částečně. Dle autorky je na vině mj. špatná vymahatelnost zneužití označení "výrobek šetrný k životnímu prostředí". Větší transparentnost by mohla pomoci odstranit tento problém i další praktiky greenwashingu.

Julien Grosjean, Olivier Cuny, Christian Gianella, Pauline Reyl

Carbon pricing in Nordic countries [elektronický zdroj]

Oceňování uhlíkových emisí v severských zemích

Trésor-economics, No. 346 (2024), p. 1-12

Severské země představují průkopníky v zavádění cílů klimatické neutrality i uhlíkových daní, tyto daně byly zaváděny v některých sektorech (vytápění, doprava) už v 90. letech (poprvé k tomu došlo ve Švédsku). Článek popisuje vývoj systému emisních povolenek a uhlíkových daní v tomto regionu, změny (resp. zpřísnování) regulace v posledních letech, vliv opatření na pokles emisí i vytvoření podpůrných opatření, která měla posílit akceptování regulace ze strany podniků i domácností. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/10/Tresor_economics_346_2024.pdf

Serpil Kiliç Depren, Sinan Erdogan, Mustafa Tevfik Kartal, Ugur Korkut Pata

Effect of political stability, geopolitical risk and R&D investments on environmental sustainability : evidence from european countries by novel quantile models

Vliv politické stability, geopolitického rizika a investic do výzkumu a vývoje na udržitelnost životního prostředí : důkazy z evropských zemí pomocí nových kvantilových modelů

Politická ekonomie, Vol. 72, (2024) No. 2, p. 151-180

Studie zkoumá vliv politické stability a geopolitického rizika na environmentální udržitelnost na základě investic do výzkumu a vývoje v oblasti jaderné a obnovitelné energie. Primárně se zaměřuje na tři evropské země (Francie, Švédsko, Velkou Británii) a používá data od r. 1985 do r. 2020. Studie mj. nachází následující závěry: politická stabilita napomáhá environmentální politice ve Spojeném království a Švédsku; rostoucí geopolitické riziko podporuje environmentální politiku ve Francii; investice do výzkumu a inovací zvyšují environmentální politiku ve všech zemích. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla zaměřeného na energetickou transformaci a na udržitelný rozvoj. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202402-0001_effect-of-political-stability-geopolitical-risk-and-r-amp-d-investments-on-environmental-sustainability-evide.php?back=/magno/pol/2024/mn2.php?secid=1

Radka MacGregor Pelikánová

EU legislative proposals to involve customers in the greening of the economy

Legislativní návrhy EU na zapojení zákazníků do ekologizace hospodářství

Právník, Vol. 163, (2024) No. 6, příl. The Lawyer Quarterly No. 2/2024, p. 218-235

Studie hodnotí legislativní návrhy Evropské unie, které mohou posílit aktivní zapojení spotřebitelů do naplnění ekologických cílů. Evropská komise aktuálně předložila čtyři legislativní návrhy, které se zaměřují na digitální produktový pas, posílení postavení spotřebitelů v ekologickém přechodu, právo na opravu a ekologická tvrzení. Autorka porovnává tyto návrhy s evropskou Green Deal strategií a vztahem B2C v EU a dále mapuje, jakým způsobem mohou tyto návrhy přispět k transformaci spotřebitelů ze sobecky orientovaných (homo oeconomicus) na altruisticky orientované (homo responsabilis) osoby. Zjišťuje, že ekologicky udržitelný trend byl se dále posílen s větší poptávkou po sdílené odpovědnosti a razantnější implementací cílů udržitelného rozvoje. - Poznámky.

Logan Gourmand

How much investment is required to reach France's decarbonisation targets for 2030?

[elektronický zdroj]

Kolik investic je potřeba na to, aby Francie dosáhla svých cílů v oblasti dekarbonizace pro rok 2030?

Tresor-economics, No. 342 (2024), p. 1-4

Článek vypočítává investice potřebné ve Francii pro dosažení dekarbonizačních cílů do r. 2030. Uvedeny jsou metodiky pro odhad investic, potřebné finance ve srovnání s r. 2021 i argumenty, proč může být výpočet investic nadhodnocený, nebo naopak podhodnocený. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/10/Tresor_economics_342_2024.pdf

Edward White

China's accelerating green transition

Čínská zelená transformace zrychluje

Financial Times, Vol. 2024, No. 41748 (26.9.2024), p. 15

Článek rozebírá důvody, které stojí za velmi silným přechodem na obnovitelné zdroje energie v Číně. Zelená transformace umožní snížit dovoz ropy ze zahraničí, a tím snížit energetickou závislost Číny. Vývoz zelené energie může naopak zvýšit závislost ostatních států na čínském energetickém trhu. Čína je v transformaci natolik úspěšná, že v některých ohledech i výrazně překonává stanovené cíle. Aktuálně chce země dosáhnout bodu maxima uhlíkových emisí do r. 2030 a návazně uhlíkové neutrality do r. 2060. Respondenti se v článku obávají, že poté, co začnou západní země vybírat poplatky za znečišťování ovzduší, mohou podniky přesunout své výrobní řetězce do Číny, kde by díky nízkým emisím tyto poplatky nemusely platit.

Ostatní

Lauren Fedor, James Politi

America's gridlock election

Americké volby v patové situaci

Financial Times, Vol. 2024, No. 41750 (28.9.2024), p. 7

Bližší k vyrovnanému souboji mezi Kamalou Harris a Donaldem Trumpem o post příštího prezidenta/ky Spojených států amerických. Článek analyzuje situaci v tzv. swing states, tedy ve státech, kde není jasné, zda zvítězí demokratický nebo republikánský kandidát. Dále popisuje výhody obou prezidentských kandidátů ve větším detailu. Překvapivé odstoupení Bidena z demokratické kandidátky a jeho nahrazení K. Harris vyvolalo prudké navýšení finančních darů pro demokratickou stranu. D. Trump byl obětí dvou pokusů o atentát, které mohou určitým způsobem rezonovat v jeho voličské základně.

Jyotsna Singh, John Reed

Modi hopes poll will tighten hold on Kashmir

Módí doufá, že volby posílí jeho vliv v Kašmíru

Financial Times, Vol. 2024, No. 41758 (8.10.2024), p. 4

Článek píše o regionálních volbách, které se uskutečnily 1. října na Indii ovládaném území Kašmíru. Tato oblast byla zbavena nezávislosti v r. 2019 současným indickým premiérem N. Módím. Opoziční politici obvinili vládu, že ve sporném regionu vládne strachem a opresí. Dle exit pollu se nepředpokládá, že by jedna politická strana mohla získat nadpoloviční většinu hlasů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 42

Předání rodinné firmy pečlivě připravovali, přesto je realita zaskočila: generace zakladatelů firem zestárla. Návod na bezproblémové předání podniku je v Česku stále žádanější - téma čísla (s. 10-17); Éra mobilních telefonů končí. Nahradí je zařízení, jež není třeba držet - rozhovor s K. Vackem, zakladatelem a šéfem TCCM (s. 18-23); Pendolino se konečně rozjede na plnou rychlost, první vysokorychlostní trať bude do deseti let (s. 24-27); Úspěch vaší firmy může zhatit i pár nevychovaných spratků - trh práce (s. 32-35); Přichází boom sdílení energií. Města i firmy se už připravují (s. 38-40); Nejbohatší domácnosti v regionu - infografika o čistém finančním majetku Evropanů (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 43

Změny kolem dohod končí, fraška pod hlavičkou boje proti daňovým únikům pokračuje - komentář (s. 6); Konec bytové krize v nedohlednu. Developeri chystají zdražení: vlastní bydlení je v Česku nejhůře dostupné z celé Evropy. Byty navíc po dvou letech opět podražují - téma čísla (s. 10-17); Trump vs. Harrisová: Ekonomika v pohybu. Kdo vydělá a kdo prodělá (s. 24-27); Vyčerpané dotace rozvojové banky mohou časem zlevnit elektrojetiny (s. 30-31); Klaus to neuslyší rád, ale privatizaci zachránil Viktor Kožený, říká první šéfredaktor Ekonomu - rozhovor s J. Urbanem (s. 32-34); Adastra Group se prodává. Česko může mít tři nové miliardáře (s. 40-41); Byty "milionářů" u metra - infografika k cenám bytů v okolí stanic pražského metra (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 44

Zakázka století. Průmysl vyjednává o byznysu za stovky miliard: objem zakázek pro české firmy u Dukovan může dosáhnout až 260 miliard. Ve hře jsou i reference pro další elektrárny v Evropě - téma čísla o výstavbě nového bloku jaderné elektrárny (s. 10-17); Konec amerického snu. Chudý se stane milionářem spíše v Evropě než v USA - rozhovor s amerikanistou K. Kozákem (s. 18-23); Proti trendu: český trh s luxusem roste, Pařížská může pokořit rekordy (s. 24-25); Generál Husárek: developer, který republiku obehnal betonem - seriál České podnikání o výstavbě pohraničního opevnění Československa (s. 30-33); Udržitelnost na trhu nově rozdává karty, firmy na ní mohou vydělat (s. 38-39); Hedgeové fondy nevěří v zelenou budoucnost ekonomiky: zelené investice netáhnou. Akciový index S&P Global Clean Energy zahrnující

firmy z oblasti čisté energie od roku 2021 oslabil o 60 procent (s. 40-41); Postup vědy do praxe brzdí úřední nešvar, že nejlepší je nedělat nic - spin-off firmy (s. 42-43); Americké volby: kdo to platí? - infografika o sponzorech prezidentské kampaně (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 45

Kde lidé vydělávají největší balík a komu firmy nejvíc přidají - téma čísla k porovnání mezd v klíčových firmách české ekonomiky (s. 10-15); Firmy získaly nad kandidáty převahu. Jak si v této konstelaci říci o zvýšení mzdy? (s. 16-17); Chudí jedou v pervitinu, manažeři v kokainu a počítačových hrách - rozhovor s J. Šedivým, vedoucím Drogového informačního centra Sananim (s. 18-23); Náhrada za kontrolní hlášení: Finanční správa chce e-fakturu - výběr DPH, úniky a elektronické faktury (s. 28-29); Dnes nenáviděný benzin začal před 150 lety měnit svět. Cestu ukázal Karl Benz - seriál Vynálezy, které změnilly svět (s. 30-33); V Česku vzniká bič na lichváře, nemravné půjčky omezí do dvou let - směrnice CCD2 (s. 36-37); Pokuta pro Google v Rusku: částka s 36 nulami: ruské soudy rozdávají západním firmám obří pokuty. Tyto spory mohou podkopat desetiletí vzájemného uznávání právních systémů (s. 42-43); Pro budoucnost PPP projektů je klíčové, zda se úspěšně dostaví dálnice D4 - rozhovor s právníkem D. Wilhelmem (s. 44-45); Nejlépe a nejhůře placené profese - infografika (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 41

Boj proti kyberzločinu zdraží volání i data: Fialova vláda tlačí extrémní regulaci ICT sektoru. Ajtáckému superúřadu z Brna chce svěřit pravomoc zakazovat nejen technologie, ale i jednotlivé výrobce. Náklady ve vysokých desítkách miliard ponese všichni - téma čísla o kyberbezpečnosti (s. 12-17); Český hospodářský model se vyčerpá: musíme dělat taková opatření, abychom se v globálním řetězci dostali na lepší pozici, říká nový ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček (s. 20-26); Voda nad zlato: celosvětová poptávka po vodě roste (s. 28-33); Jak Netanjahu válcuje Bidena: americký prezident doufal, že se během svého úřadování odpoutá od Blízkého východu. Aktuální turbulence v regionu však mohou ovlivnit nejen nadcházející prezidentské volby, ale i jeho odkaz - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-40); Autoprůmysl chce úpravu emisních limitů: za nižší tempo dekarbonizace aut lobbuje i český ministr dopravy (s. 52).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 42

Nobelovka za ekonomii ocenila popsání rozdílů v prosperitě (s. 8); Hazardní rozpočtová nedůvěra - komentář (s. 10); Formule 1 v Brně. To není sci-fi - téma čísla (s. 12-16); Kladná knižní nula: už téměř rok platí v Česku nulová daň z přidané hodnoty na knihy. Zákazníci to ale v nižších cenách publikací na první pohled nepoznají. Kam šly "ušetřené peníze" a co to přineslo? - knižní trh (s. 18-22); Oživení pod Alpami? Snad už příští rok: rakouská ekonomika setrvává druhým rokem v recesi, přesto se bankám i cestovnímu ruchu daří (s. 24-26); Když je zisk ukrytý hodně dobře a hluboko: archeolog s bičem á la Indiana Jones už je passé. Dnešní hledač pokladů je bohatý investor s armádou právníků za zády. Připravený prodělavat (s. 28-31); Stane se Eli Lilly bilionovou farmafirmou? Díky boomu přípravků na hubnutí se společnosti daří. Může být v oboru první, kdo pokoří hodnotu bilionu dolarů - ve spolupráci s Financial Times - farmaceutický průmysl (s. 34-39); Potravinářský průmysl jako politicky citlivá sféra: výjimečné postavení mělo cukrovarnictví - seriál Byznys první republiky (s. 46-49); České vládě došly peníze na podporu elektromobilů (s. 52); Samotné soláry a větrníky změnu energetiky neroztočí (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 43

Intel nemusí platit obří pokutu od EK - antimonopolní spor (s. 8); MMF zlepšil výhled české ekonomiky - růst HDP o 1,1 % (s. 8); Vrtulníkový dar nedar: výrazně později a draž, než se čekalo. I tak je osm "darovaných" vrtulníků z Havaje pro českou armádu životně důležitou injekcí - téma čísla (s. 12-16); Hon na jednorozce: českých startupů s raketovým růstem nepřibývá. Investoři proto čím dál častěji míří do zahraničí - rizikový kapitál odchází (s. 18-22); Našlapování kolem Dukovan: Fialova vláda potřebuje jaderný tendr dokončit dřív, než se rozjede mašinérie předvolební kampaně. Korejci čelí tlaku kvůli zapojení českých firem (s. 24-26); Fetiš dluhu: ze státního dluhu se stalo opoziční i vládní politikum, přestože české zadlužení je v mezinárodním srovnání nízké a opozice k němu přispěla více než současná

vláda (s. 28-30); Trump - nejriskantnější Muskova sázka - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-41); Česko eviduje 32 tisíc čistých elektromobilů: každé čtvrté auto s elektrickým pohonem v tuzemsku je Tesla (s. 52); Dokážeme zastavit nekonečný růst cen bytů? (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 44

Dluh, cla a Musk. Kam kráčí Amerika?: při bližším pohledu na ekonomické plány K. Harrisové a D. Trumpa se ukazuje, že oba vykreslují Ameriku jako zemi hojnosti, a to bez ohledu na náklady s tím spojené. I proto se tak prezidentské volby jeví spíše jako souboj ideálů a dojmů než realistických řešení - téma čísla prezidentské volby v USA (s. 12-21); EU se chystá na Trumpovo vítězství: sedmadvacítka zesiluje podporu Ukrajině, sankce proti Rusku i obchodní strategii pro případ, že by se republikánský kandidát vrátil do Bílého domu - ve spolupráci s Financial Times (s. 22); Se spotřební daní z lihovin vláda přestřelila: alkohol je v Česku zdaněn nerovnoměrně a značně neférově, varuje P. Dvořáček, šéf spol. Rudolf Jelínek a prezident Unie výrobců a dovozců lihovin (s. 26-29); Kdo spraví Boeing? - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-41); Mlýny jako základ kapitalismu? : seriál Byznys první republiky o industrializaci mlynářství (s. 48-51); Krize Volkswagenu nabírá obrátky: odbory odmítly úsporný plán německé automobilky (s. 54); Vystěhovat nájemce by mohlo být snazší - novela občanského soudního řádu (s. 58).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 198 (10.10.2024)

Až 70 tisíc ročně na benefity bez daně. Odbory i byznys tlačí na uvolnění limitů: zaměstnanci by se mohli dočkat vyšších daňově zvýhodněných příspěvků na zdravotní péči, a to až do výše průměrné mzdy (s. 1); Německo svírá recese. Lidé se bojí nezaměstnanosti, podniky váhají s investicemi (s. 4); Studie ukazuje, v čem by mělo Česko přidat, aby dohnalo EU - hospodářská konvergence (s. 4); Snaha o větší finanční nezávislost. Evropské banky spustily aplikaci, která má obejít Mastercard, Visa či Apple - Wero (s. 10); Konec euforie, čínské akcie padají (s. 11); Evropská unie riskuje ekonomický propad kvůli drahým energiím - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 200 (14.10.2024)

Záplavy způsobily v zemědělství škody za víc než půl miliardy (s. 2); Látky pro výrobu elektronického tabáku násobně podražily: spotřební daň (s. 3); Když bude třeba, může ropa z Terstu proudit do Česka počátkem roku 2025 - rozhovor s Z. Dundrem z podniku Mero o ropovodu TAL (s. 4-5); Zkrocení inflace bude složitější, než se ještě nedávno zdálo. Důvodem je zdražování služeb a bytů (s. 9); Když vláda nedokáže prosadit sektorovou daň, nastoupí ČNB - komentář (s. 12); Je to špatně, ale je to fuk. Stanjura razí zcela nový politický směr - komentář k nesrovnalostem v návrhu rozpočtu na r. 2025 (s. 12); Česko jako muzeum? Žádejme aktivnější průmyslovou politiku - komentář (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 201 (15.10.2024)

Ministry čeká rozhodnutí, zda nechají systém stavebního řízení opravit, nebo udělat nový (s. 3); Co ukazují data o dohodách: každý sedmý dohodář má více smluv, část firem nemá jiné pracovníky - trh práce (s. 4); Z klíčového zákona slepenec pozměňováků. 11 změn, o které jde v lexu OZE III (s. 8-9); Volby jsou extrémně těsné a bezprecedentní. Biden má díky Trumpovi větší moc - rozhovor s profesorem R. Y. Shapirem (s. 12); Čína si hraje s investory, kteří očekávali obří výdaje. Čínské akcie navzdory nekonkrétním slibům dál rostou (s. 13); Proč jsou některé státy chudé? Nobelisté mají zprávu i pro Česko - komentář k udělení letošní ekonomické Nobelovky D. Acemoglovi, S. Johnsonovi a J. Robinsonovi (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 203 (17.10.2024)

Peníze na dotace pro "byznysová" elektroauta došly (s. 2); Cena za zkušenost, říkají experti k zahazené digitalizaci - problematika digitalizace stavebního řízení (s. 3); Jak zásadně omezit nelegální migraci. Lídři zemí EU věří, že konečně našli řešení. V čem spočívá? (s. 5); Rozdělení miliard ve zdravotnictví doprovází žaloby i protesty. Kam skutečně půjdou a jak ovlivní péči? - úhradová vyhláška (s. 6); Jaký efekt mělo snížení sazeb Fedu? - komentář (s. 13); Jaké budou dopady šetřivé nálady centrálních bankéřů - komentář k povinným minimálním rezervám (s. 14); K prosperitě se neprodlužíme. Lékem je méně státu - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 206 (22.10.2024)**

Úřad práce se opevňuje kvůli zlobě lidí. A bude hůř: třetině příjemců mají klesnout dávky (s. 5); Věda přijde o miliardy z EU, nemusí to být jen změna k horšímu - rozhovor s ministrem pro vědu a výzkum M. Ženíškem o změnách ve financování vědy (s. 8-9); EU buduje společný trh pro vývoj a nákup zbraní. Východ unie má jiné priority než západ (s. 10); Čína se snaží podpořit růst brzdící ekonomiky. Investoři čekají rozpočtové injekce (s. 11); V rozpočtu zeje díra, politici se ani nesnaží předstírat, že je v pořádku - komentář k sestavenému rozpočtu na r. 2025 (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 208 (24.10.2024)**

Zaplatili jste správně daně? Finančák pošle hříšníkům upozornění: těm, kteří nepřiznali některé daně nebo si neoprávněně uplatnili daňové slevy, umožní finanční správa vše dodanit bez sankcí. Pro kontrolu má nová data, například digitalizované dávky (s. 1); Nové byty v Praze dál zdražují. Metr je poprvé nad 160 tisíci (s. 3); Stanjura představil úspory v dotacích pro fotovoltaiku. Solárníci se budou sami kontrolovat, zda nevydělávají moc (s. 4); Budoucnost mobilního bankovníctví? Víc zaměřené na jednotlivce, lepší práce s daty i digitální hypotéky (s. 11); Reforma dávek je první krok. Bez dalších porostou výdaje - komentář (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 209 (25.10.2024)**

Tohle je opravdu nemocný muž Evropy. Z recese má Rakousko vytáhnout nesourodá koalice - hospodářský obraz Rakouska (s. 8); Musk v boji za Trumpa rozdává lidem miliony. Dříve přitom republikána kritizoval - americké prezidentské volby (s. 9); Státní rozpočet na příští rok je děsivý. Ale z jiného důvodu, než se nyní říká - komentář (s. 14); ČNB zdvojnásobí povinné rezervy. Komu to vezme peníze z kapsy? - komentář (s. 15); Akcie v USA pokračují v krasojždě. Výhled do příští dekády je ale slabší (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 210 (29.10.2024)**

Nová kontrola DPH? Finanční správa chce e-fakturu, ministerstvo ale váhá: kontrolní hlášení by mohla nahradit mnohem rychlejší e-faktura. U sousedů už to dělají a podvodníci se pak logicky přesunou tam, kde opatření ještě není, upozorňuje vysoký úředník finanční správy (s. 1); "Frčí" úniky z firemních daní. Počítáme, jak velké, říká šéf finančních detektivů - rozhovor s J. Žežulkou z GFR (s. 4); Dvanáct věcí z největšího veletrhu AI. A jak si tam (ne)vedlo Česko (s. 8-9); Česko zvládne odchod od uhlí bez ohrožení dodávek elektřiny - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 212 (31.10.2024)**

Růst české ekonomiky táhnou především domácnosti. Ne export a investice: budoucí růst hrubého domácího produktu Česka stojí na tom, aby lidé více utráceli a Německo nepadlo do recese (s. 1) a související komentář na s. 14; ÚOHS zakázal uzavřít smlouvu na dostavbu Dukovan (s. 2); Hotovo, vyřízeno, hlásí vláda. Experti jsou ale proti, místo reformy přišla kosmetika - plnění programového prohlášení (s. 3); Big tech akcie jsou opět v kurzu (s. 10); Penzijní reformu chtějí politici už zase hodit na zaměstnavatele - komentář (s. 14); Letectví se blíží předcovidovým číslům (příl. Letectví, s. 7)

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 216 (6.11.2024)**

Nový šéf Bílého domu zdědí šlapající americkou ekonomiku, ale i horu dluhů: pro svět bude klíčové, jak moc budou USA s novým prezidentem chránit svůj domácí trh před konkurencí ze zahraničí - prezidentské volby v USA (s. 1-2); Česku utíkají miliardy na DPH od obchodníků z Temu a spol. Finanční správa nemá na online tržiště páky (s. 3); Žena svůj dluh uhradila státu dvojnásobně, přesto splácí dál. Podobných lidí jsou stovky - řešení předlužení (s. 5); Penzijní fondy ve výnosech alternativy nepřekojí, mají ale jiné výhody (s. 8); Sazby ČNB půjdou zase o něco níže (s. 10); Jak by mohl Musk ušetřit daňovým poplatníkům biliony? - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 217 (7.11.2024)**

Trumpův historický triumf: byznys se chystá na cla, české ministerstvo hrozbu nevidí: po jasném vítězství republikána D. Trampa nad demokratkou K. Harrisovou prudce oslabilo euro a koruna s ním (s. 1-2) a související články na s. 4-6; Přichází strach z obchodních válek. Na burzách by se mohlo dařit malým firmám a zbrojovkám - finanční trhy (s. 4); Česko si s kryptoměny neví rady, v USA byly tématem voleb. A bitcoin během sčítání hlasů překonal rekord (s. 8); Prezident ocenil český výzkum kryptoaktiv. Na řadě jsou poslanci - komentář (s. 14); Není žádný důvod, aby bydlení zlevnilo. Politické kroky přispívají k růstu cen - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 218 (8.11.2024)**

Recese a k tomu politická krize. Němci se začínají bát masové nezaměstnanosti (s. 1-2); ČNB snížila úrokovou sazbu o čtvrt procentního bodu (s. 2) a související komentář na s. 15; Německo čeká po pádu stávající koalice na novou vládu (s. 3); Na starém penzijnímu trati všichni, je čas to změnit, míní penzijní experti. Politici však zatím váhají (s. 4); Z plánů na snadnější vystěhování z bytů nejspíš sejde. Neplatičům stačí jednoduchý figl (s. 7); Skládá se tým Trump. Kdo může dostat místo v nové vládě? - americká administrativa (s. 8); Trumpův záměr se cly může být nebezpečný, takhle vznikla světová krize - komentář (s. 14).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 22, (2024) č. 10**

Registrace k daním (s. 3-8); Mimořádné události ve veřejném sektoru - 02 Povodně 2024 (s. 9-11); Výkon výdělečné činnosti zaměstnance: právní úprava výdělečné činnosti u zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků (s. 17-20); Činnost výborů pro audit (s. 28-30); Novela insolvenčního zákona od 1.10.2024 - č. 252/2024 Sb.(s. 31-32).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	51
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	51
Informatika. Počítače.....	52
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	52
Podnik a podnikání	53
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	53
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	53
Právo.....	54
Účetnictví	55
Veřejná správa	55
Veřejné finance. Rozpočet.....	55
Ostatní	56

Daně

30412

Vladimír Pelc, Vladimír Pelc

Daně z příjmů s komentářem 2024

Olomouc : ANAG, 2024, 791 stran

Znění zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších zákonů, účinné pro rok 2024. Systematický výklad jednotlivých ustanovení daňového zákona. Úsporné komentáře jsou doplněny související judikaturou a popisem skutkové daňověprávní skutečnosti a jejího řešení. U každého ustanovení jsou uvedeny klíčové pojmy a odkazy na související předpisy. - 19. přepracované vydání - Seznam vyhlášek, pokynů a sdělení GŘ a MF. - ISBN: 978-80-7554-368-4 (brožováno)

30420

Tomáš Rozehnal

Daňový řád : praktický komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xiX, 570 stran

Praktický komentář k zákonu č. 280/2009 Sb., daňový řád, zachycuje aktuální legislativní a judikaturní vývoj tohoto základního procesního předpisu daňového práva. Třetí vydání vychází v souvislosti s vývojem správní praxe správců daně a reaguje také na nové rozsudky. Cílem autora bylo komentovat jednotlivé instituty ve vzájemných souvislostech se zaměřením na reálné potřeby uživatelů zákona. Tyto jsou komentovány jak z pohledu aplikační praxe, tak z pohledu aktuální judikatury. Právní stav publikace je k 1.8.2024. - 3. vydání - Seznam předpisů citovaných v komentáři. - ISBN: 978-80-7676-989-2 (vázáno)

30411

Alena Vančurová, Hana Zídková

Daňový systém ČR 2024

Praha : Wolters Kluwer, 2024, 345 stran : ilustrace

Základní přehled fungování jednotlivých daní, jejich vzájemných vazeb i daňového systému jako celku v těchto kapitolách: Daň a její konstrukce; Daňový systém; Správa daní; Daň z příjmu právnických osob a fyzických osob; Sociální pojistné; Selektivní daně ze spotřeby; Daň z přidané hodnoty; Daň z nemovitých věcí. Důraz je kladen na zobecnění a srozumitelnost textu. Odkazy upozorňují na logické souvislosti mezi prvky jednotlivých daní. Součástí výkladu jsou modelové i praktické příklady, tabulky a grafy. Právní stav publikace je k 1.7.2024. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-992-2 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30418

Oldřich Rejnuš

Finanční trhy

Praha : Grada, 2024, 934 stran : ilustrace

Obsáhlá učebnice vysvětluje principy a zákonitosti fungování finančních trhů a současně ucelený systém soudobých finančních investičních instrumentů z hlediska jejich charakteristických vlastností. Součástí výkladu je i řada řešených příkladů a ukázky konkrétního uplatnění teoretických poznatků v hospodářské praxi. Obsah učebnice je rozčleněn do těchto kapitol: Finanční trhy, jejich vymezení a funkce v ekonomice; Finanční instituce, jejich produkty a služby; Úrokové sazby a jejich význam v ekonomice; Klíčové faktory fungování finančního trhu; Základní vymezení finančních a reálných investičních nástrojů; Klasické finanční investiční instrumenty; Termínové derivátové instrumenty; Cenné papíry majetkových fondů společného investování; Strukturované produkty; Regulace a dohled ve finančním systému; Soudobý vývoj světové ekonomiky a jejího finančního systému. - 5., aktualizované a rozšířené vydání - ISBN: 978-80-271-5012-0 (brožováno)

30419

Josef Kotásek, Vlastimil Pihera, Jindřich Vítek, Josef Kříž

Právo cenných papírů

V Praze : C.H. Beck, 2024, xxi, 264 stran

Podrobný výklad cenných papírů a jejich právní regulace. Na úvodní obecnější kapitoly navazují detailní rozbor příslušných cenných papírů. Zvláštní pozornost je věnována nejpoužívanějším cenným papírům v českém prostředí, tj. směnkám, akciím, dluhopisům i dalším cenným papírům (kmenové listy, šeky, cenné papíry na zboží, kupony, cenné papíry kolektivního investování). Publikace se snaží být současně i návodem k pochopení komplexních funkcí cenných papírů i posunu jejich hospodářského a právního významu v době moderních technologií. Součástí výkladu jsou i vzory, ilustrativní ukázky a odkazy na aktuální judikaturu a literaturu. Právní stav, ze kterého text vychází, je ke dni 1.7.2024. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7400-966-2 (vázáno)

Informatika. Počítače

30386

Chris Miller

Chip war : the fight for the world's most critical technology**Čipová válka boj o nejkritičtější technologii na světě**

London : Simon and Schuster, 2023, xxvii, 431 stran : 8 stran obrazových příloh

Mikročipy jsou novou ropou - vzácným zdrojem, na němž závisí moderní svět. Vojenská, ekonomická a geopolitická moc dnes stojí na základech počítačových čipů. Prakticky vše běží na čipech, včetně automobilů, chytrých telefonů, burzy a dokonce i elektrické sítě. Až donedávna Amerika navrhovala a vyráběla nejrychlejší čipy a udržovala si prvenství jako supervelmoc, ale hrozí, že americký náskok se vytratí, protože výrobu převzou hráči na Tchaj-wanu, v Koreji a v Evropě. Nyní Čína, která utrácí za čipy více než za jakýkoli jiný produkt, vkládá miliardy do iniciativy výroby čipů, aby dohnala USA. V sázce je americká vojenská převaha a hospodářská prosperita. Ekonomický historik Ch. Miller vysvětluje, jak se polovodiče staly klíčovou součástí moderního života, jak se USA staly dominantními v oblasti návrhu a výroby čipů a jak tuto technologii uplatnily ve vojenských systémech. Vítězství Ameriky ve studené válce a její globální vojenská dominance pramení z její schopnosti využívat výpočetní výkon efektivněji než jakákoli jiná mocnost. Až donedávna je doháněla Čína, která své ambice v oblasti výroby čipů sladila s vojenskou modernizací. - Poznámky. - ISBN: 978-1-3985-0412-7 (brožováno)

30413

Rudolf Pecinovský

Začínáme programovat v jazyku Python

Praha : Grada, 2024, 398 stran : ilustrace

Učebnice programování jazyka Python je rozdělena do 4 částí. První část představuje základy jazyka, druhá učí vytvářet jednoduché programy, třetí připravuje pro tvorbu větších aplikací a čtvrtá část na příkladu tvorby jednoduché aplikace seznamuje se základními pravidly vytváření komplexnějších programů. - Třetí, rozšířené a aktualizované vydání - Odkazy na přílohy ke stažení z webových stránek. - ISBN: 978-80-271-5467-8 (brožováno)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

30416

Jiří Novotný

Dokončení hospodářské a měnové unie

Praha : Leges, 2024, 138 stran

Publikace představuje postup při finalizaci dosavadní spolupráce členských států v tzv. hospodářské a měnové unii EU. V úvodu jsou popsány principy spolupráce a nástroje hospodářské a měnové unie. V roce 2017 Komise EU předložila návrh dalších kroků směřujících k jejímu dokončení. Další část publikace se zabývá otázkami, zda bude plánované dokončení znamenat zásadní změnu dosavadních principů spolupráce a jakým způsobem ovlivní navrhované kroky a iniciativy obsahový formát mezivládní

spolupráce v rámci stávající mezinárodní organizace. Jsou zde také popsány nástroje k dokončení unie (Evropský měnový fond, program strukturálních reforem, rozpočtové nástroje, právní rámec pro evropského ministra financí aj.) i úvahy, jakým způsobem pozmění návrhy a iniciativy Komise současné nástroje hospodářské a měnové unie. - Vydání první - Právní stav publikace je k 31.12.2023. - ISBN: 978-80-7502-717-7

Podnik a podnikání

30415

Radek Slabotínský (ed.)

Hospodářské dějiny českých zemí v historické perspektivě = The economic history of the Bohemian lands in historical perspective

Brno : Technické muzeum v Brně, [2023], 125 stran : ilustrace, portréty, faksimile

Monografie obsahuje devět volně na sebe navazujících odborných studií, které mají za cíl doplnit a zpřesnit dosavadní poznatky k dějinám průmyslu, techniky, architektury, vzdělanosti a dalších oblastí veřejného života v českých zemích, a to zejména z období 19. a 20. století. První příspěvek souvisí s vynálezem tužky a přibližuje osobnosti Francouze N. Contého a Rakušana J. Hardtmutha. Další dvě studie přibližují podnikatelské aktivity a vzestupy významných podnikatelských rodin (rodina Nádherných z Borutína a jiné rodiny). Následuje studie z dějin počátků historie vrtulových letadel (příběh V. Žurovce). Další dva texty se zabývají vybranými sbírkovými fondy k dějinám průmyslu a řemesel ve správě Technického muzea v Brně. Následují dvě studie z historie architektury vybraných sportovních staveb a jejich tvůrců a z dějin územního plánování a urbanismu na jižní Moravě po druhé světové válce (úloha J. Kumpošta v tomto období). Poslední kapitola je zacílená na vzdělanostní politiku a roli knihoven a knihovníka v době komunistického režimu. - ISBN: 978-80-7685-039-2

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

30422

Daniela Šustrová, Petr Borovička, Jaroslav Holý

Katastrální zákon : praktický komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xiv, 369 stran

Komentované znění zák. č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších zákonů. Sestává z částí: Obecná ustanovení; Zápis práv do katastru; Správa katastru; Přestupky; Společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Každé ustanovení zákona je komentováno s důrazem na jeho praktické dopady, doplněno příklady a odkazy na související právní předpisy a judikaturu. Právní stav publikace je k 1.6.2024. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7676-908-3 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

30421

Filip Dřímalka

Budoucnost neprací : ovládněte AI, získejte superschopnosti, vydělávejte víc a žijte podle vlastních pravidel

[Brno] : Nowork.ai Publishing, [2023], 239 stran : barevné ilustrace

Autor nabízí vhled a inspiraci pro využití umělé inteligence (AI) v práci ve svůj prospěch. Nová generace AI umí psát, programovat, radit i malovat k nerozeznání od lidí. Publikace obsahuje rady a tipy, jak s její pomocí zvládnout víc práce za kratší dobu, jak rozeznat a využít nové příležitosti v práci i podnikání, nechat pracovat chytré technologie a žít podle vlastních pravidel. - Vydání první - ISBN: 978-80-11-03715-4

30425

Roman Zapletal

Porušení pracovní povinnosti jako důvod pro rozvázání pracovního poměru

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xiv, 123 stran

Publikace se podrobně věnuje rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele pro porušení pracovní povinnosti ze strany zaměstnance. Vymezuje pojem pracovní povinnost, zabývá se otázkami, čím se liší porušení určité pracovní povinnosti od případů, kdy je pracovní poměr rozvazován na základě jiných zákonných důvodů. V dalších kapitolách jsou představeny hierarchizace porušení pracovní povinnosti a typizované kategorie tohoto porušení (neomluvená absence, konzumace alkoholu a jiných návykových látek, kritika zaměstnavatele nebo útok na jeho majetek). Závěrečná kapitola knihy se zamýšlí nad možností úpravy porušení pracovní povinnosti v budoucnu v souvislosti se současnými trendy liberalizace a flexibilizace pracovního práva. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-943-4

Právo

30414

Jaromír Tauchen, Ladislav Vojáček, David Kolumber, Pavel Salák, Ondřej Horák

České právní dějiny po roce 1989

Brno : Masarykova univerzita, 2023, 220 stran

Učebnice zachycuje období státního a právního vývoje v Československu a v nástupnické České republice po roce 1989, kdy prošel právní řád rozsáhlou transformací. Výklad je zaměřen na základní nejdůležitější aspekty právního vývoje ústavního, vývoje organizace veřejné správy, soudnictví, právního povolání, vývoje jednotlivých právních odvětví, řízení před civilními soudy, vývoje trestního a správního řízení, restitucí a privatizací v 90. letech dvacátého století. - 1. vydání - Na obálce nad názvem: katedra dějin státu a práva. - ISBN: 978-80-280-0227-5

30426

Petr Průcha

Správní právo : obecná část

Brno : Masarykova univerzita, 2024, 371 stran : ilustrace

Koncentrovaně podaný výklad základních otázek obecné části správního práva v kapitolách: Charakteristika správního práva a veřejné správy; Prameny a normy správního práva; Subjekty a vztahy v režimu správního práva; Organizace veřejné správy a územní samosprávy; Činnost veřejné správy a její formy; Správní akty a další formy činnosti; Kontrola a jiné právní záruky ve veřejné správě; Soudní kontrola veřejné správy; Správněprávní odpovědnost. - 9., doplněné a aktualizované vydání - ISBN: 978-80-280-0503-0 (brožováno)

30424

Vladimír Týč

Úvod do mezinárodního a evropského práva

Brno : Masarykova univerzita, 2024, 94 stran : ilustrace

Učebnice podává základní přehled o mezinárodním a evropském právu. Obsahuje kapitoly: Vnitrostátní, mezinárodní a evropský rozměr práva. Mezinárodní právo (veřejné) - pojem, specifika, subjekty. Pojem mezinárodní smlouvy a smluvního práva mezinárodního a vnitrostátního. Vznik mezinárodní smlouvy. Mezinárodní smlouva v českém vnitrostátním právu a její závaznost pro vnitrostátní subjekty. Evropská integrace a vznik ES a EU - současný stav. Organizační struktura EU. Právní systém EU, prameny unijního práva a jeho vynucování. - 4. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-280-0507-8 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30300/1602

Archivnictví a spisová služba, skartační řízení : redakční uzávěrka 29.7.2024

30300/1611

Exekuční řád. Veřejné dražby : redakční uzávěrka 23.9.2024

30300/1606

Ochrana spotřebitele. Spotřebitelský úvěr : redakční uzávěrka 1.9.2024

30300/1603

Sociální zabezpečení : redakční uzávěrka 5.8.2024

30300/1607

Zákoník práce : redakční uzávěrka 2.9.2024

Účetnictví

30310VII

David Procházka, kolektiv autorů

IFRS a české účetní předpisy : více společného, než se může zdát. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2024, 64 stran

První příspěvek se věnuje připravované nové účetní legislativě. Představuje obsah a strukturu účetní závěrky podle IFRS. Jednotlivé části článku jsou zaměřeny na koncepční rámec účetního výkaznictví, účetní závěrku podle IFRS (sestavování, metody) a vybrané účetní standardy IFRS. Druhý příspěvek představuje pravidelně uveřejňovaná stanoviska k dotazům z praxe. V tomto čísle např. otázky ohledně dohod o provedení práce, oznamování průměrného výdělku pro účely úřadu práce, odpočet daně u osobního automobilu při registraci k DPH, změna rozhodnutí a zmařená investice, dokladování aktivace dlouhodobého majetku. - Seznam účetních standardů vydaných IASB. - ISBN: 978-80-7626-049-8 (brožováno)

Veřejná správa

30423

Ondřej Závodský, Martin Svoboda

Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xiii, 453 stran

Komenované znění zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zák. č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších zákonů. Upravuje způsoby a podmínky hospodaření s majetkem ČR, vystupování státu v právních vztazích, jakož i postavení, zřízení a zánik organizačních složek státu. Komentář je doplněn odkazy na související ustanovení a předpisy. Právní stav komentáře je ke dni 1.7.2024. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7676-228-2 (vázáno)

Veřejné finance. Rozpočet

30388

Barry Eichengreen, Asmaa El-Ganainy, Rui Esteves, and Kris James Mitchener

In defense of public debt

Na obranu veřejného dluhu

New York : Oxford University Press, 2021, 305 stran : tabulky, grafy

V reakci na pandemii Covid-19 a následnou hospodářskou krizi se státní dluhy vyšplhaly na úroveň, která nemá v moderních dějinách obdoby. Jejich dramatický nárůst vyvolal apokalyptická varování před nebezpečím vysokých dluhů - před brzdou hospodářského růstu a zátěží, kterou představují pro budoucí generace. Kniha nabízí ostrý protiargument k tomuto názoru, přičemž shrnuje celou historii dvou tisíciletí státního dluhu, aby prokázala jeho užitečnost. - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-757789-9 (vázáno)

30389

edited by Maria Francesca Sicilia, Ileana Steccolini

Public budgeting in search for an identity : state of the art and future challenges**Veřejné rozpočtování při hledání identity : současný stav a budoucí výzvy**

Abingdon : Routledge, 2021, x, 146 stran : tabulky, grafy, vzorce

V publikaci se objevují nejnovější poznatky o současných trendech v mezinárodním veřejném rozpočtování, které jsou důležitým pilířem při shromažďování poznatků o procesech, obsahu, vývoji a kritických otázkách rozpočtování ve veřejném sektoru. V současné době existuje značná potřeba a prostor pro zkoumání rozpočtových procesů ve veřejném sektoru, a to v důsledku manažerských vln reform, které proběhly v posledních několika desetiletích, a realizace úsporných programů - a také ve světle současných trendů, včetně nových výzev souvisejících s komunitní péčí a blahobytem, rostoucí nerovností, toky lidí, klimatickými změnami, pandemiemi a přetrvávajícími demokratickými deficitem. Jednotlivé kapitoly se zabývají zásadními otázkami tohoto širokého tématu a nabízejí nové pohledy na současný vývoj v oblasti veřejného rozpočtování, mimo jiné včetně participativního rozpočtování, výkonnostního rozpočtování, volných rozpočtových zdrojů a potřeby zajistit rovnováhu mezi rozpočtovou kontrolou a flexibilitou. - ISBN: 978-0-367-67966-8 (brožováno)

Ostatní

21555XXVII Pouze prezenčně

Historický ústav AV ČR, Academia

Biografický slovník českých zemí. [27. sešit], Hr-Hüb

Praha : Academia : 2024, VIII, strany 149-293

Biografický slovník poskytuje data o již nežijících osobnostech. Sešit s pořadovým číslem 27 obsahuje životopisy osobností, jejichž jméno začíná písmeny Hr a končí písmeny Hüb. Každé heslo je opatřeno standardizovaným záhlavím, životopisem dané osoby a je doplněno o příslušné bibliografické údaje. - Vydání první - ISBN: 80-7277-214-7 (soubor)

30417

uspořádal Jakub Sedláček ; ilustroval Lukáš Fibrich

Neviditelné řemeslo : tajemství redakční práce

V Praze : Paseka, 2023, 301 stran : ilustrace

Průvodce tvůrčími dílnami rozličných nakladatelů i redaktorů (Akademie věd ČR, Argo, Český rozhlas, Epocha, Euromedia, Host, Kher, Labyrint, Odeon, Paseka a Seznam). Publikace představuje činnosti, které souvisejí s vydáváním knih dřív, než se dostanou do prodeje. Nabízí eseje, příběhy a postřehy psané různými redaktory a pohledy do zákulisí samotných nakladatelství. Texty pocházejí z různých časových období a lze tak porovnat, jak se tato práce měnila a co zůstává u redakční práce neměnné. - Vydání první - Obálkový podnázev: tajemství redakční práce. - ISBN: 978-80-7637-401-0

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
danová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone